

**PLAN EWALUACJI REGIONALNEGO PROGRAMU
OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO
2014-2020**

Pomorze
Zachodnie

PRZYJĘTY UCHWAŁĄ NR 29/2016 KOMITETU MONITORUJĄCEGO REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY
WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO NA POSIEDZENIU W DNIU 28 STYCZNIA 2016 R.

SZCZECIN, STYCZEŃ 2016 R.

**Fundusze
Europejskie**
Program Regionalny

Pomorze
Zachodnie

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Spis treści

Wykaz skrótów	3
Wprowadzenie.....	6
Podstawa prawna	6
Cel ewaluacji	7
Przedmiot ewaluacji	8
Organizacja procesu ewaluacji i budowa potencjału ewaluacyjnego.....	32
Podmioty zaangażowane w proces ewaluacji.....	32
Sposób realizacji badań.....	36
Sposoby zapewnienia odpowiedniego zakresu danych na użytek planowanych ewaluacji	40
Zapewnienie jakości procesu ewaluacji.....	42
Sposoby rozpowszechniania i wykorzystania wyników procesu ewaluacji	43
Budowa potencjału ewaluacyjnego.....	47
Funkcjonalna niezależność procesu ewaluacji.....	50
Zasoby niezbędne dla realizacji planu ewaluacji	50
Planowane do realizacji badania ewaluacyjne	53
Obszar: Gospodarka.....	54
<i>Rola RPO WZ 2014-2020 we wzmacnianiu inteligentnych i regionalnych specjalizacji .....</i>	<i>54</i>
Obszar: Infrastruktura	57
<i>Efekty projektów środowiskowych realizowanych w ramach RPO WZ 2014-2020 .....</i>	<i>57</i>
<i>Ocena wpływu RPO WZ 2014-2020 na mobilność i spójność transportową regionu .....</i>	<i>59</i>
<i>Ocena wpływu RPO WZ 2014-2020 na rozwój gospodarki niskoemisyjnej.....</i>	<i>61</i>
Obszar: Społeczeństwo.....	63
<i>Ocena wpływu wsparcia kierowanego do osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy na ich sytuację po zakończeniu udziału w projekcie oraz na trwałość miejsc pracy w ramach RPO WZ 2014-2020 .....</i>	<i>63</i>
<i>Ocena wpływu RPO WZ 2014-2020 w zakresie włączenia społecznego w regionie .....</i>	<i>68</i>
<i>Ocena wpływu wsparcia EFS w ramach RPO WZ 2014-2020 na sytuację pracowników i przedsiębiorstw województwa zachodniopomorskiego .....</i>	<i>73</i>
<i>Ewaluacja działań podejmowanych w ramach RPO WZ 2014 -2020 na rzecz edukacji zawodowej w powiązaniu z zapotrzebowaniem regionalnego rynku pracy .....</i>	<i>75</i>
Badania przekrojowe	77
<i>Ewaluacja podsumowująca postęp rzeczowy i rezultaty RPO WZ 2007-2013 .....</i>	<i>77</i>
<i>Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów RPO WZ 2014-2020 .....</i>	<i>79</i>
<i>Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WZ 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródk okresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania .....</i>	<i>81</i>

<i>Ocena podejścia terytorialnego w ramach RPO WZ 2014-2020</i>	82
<i>Ewaluacja ex post Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020</i>	84
<i>Ewaluacja ex ante RPO WZ 2021+</i>	86
Monitoring realizacji planu ewaluacji	87
Załączniki	88
Załącznik 1 Chronologiczny wykaz do planu ewaluacji RPO WZ 2014-2020 na wykresie Gantt'a	88
Załącznik 2 Szacowane koszty zadań ewaluacyjnych	90
Załącznik 3 Wzór deklaracji poufności wykonawcy.....	92
Załącznik 4 Wzór karty oceny procesu i wyników badania ewaluacyjnego	93
Literatura przedmiotu	94

Wykaz skrótów

B+R+I	Badania+Rozwój+Innowacje
CATI	(Computer Assisted Telephone Interview) – wywiad kwestionariuszowy telefoniczny wspomagany komputerowo
CAPI	(Computer Assisted Personal Interview) – wywiad osobisty wspomagany komputerowo
CAWI	(Computer Assisted Web Interview) – ankieta internetowa, przeprowadzana za pomocą sieci internetowej
CBA	Cost-benefit analysis – analiza kosztów i korzyści
CEA	Cost-efficiency analysis – analiza kosztów i efektywności
CIS	Centrum Integracji Społecznej
CPR	Rozporządzenie parlamentu europejskiego i rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.
CT	Cel tematyczny
DID	Metoda podwójnej różnicy
EFMR	Europejski Fundusz Morski i Rybacki
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFROW	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
EFSI	Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne
FGI	Zogniskowany wywiad grupowy
GSE RPO WZ 2014-2020	Grupa Sterująca Ewaluacją Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020
GUS	Główny Urząd Statystyczny

IDI	Wywiad indywidualny pogłębiony
IP	Instytucja Pośrednicząca
IZ	Instytucja Zarządzająca
JE	Jednostka Ewaluacyjna
JST	Jednostka Samorządu Terytorialnego
KE	Komisja Europejska
KIS	Klub Integracji Społecznej
KJE	Krajowa Jednostka Ewaluacji
KKBOF	Koszalińsko- Kołobrzesko- Białogardzki Obszar Funkcjonalny
KM	Komitet Monitorujący
KM RPO WZ 2014-2020	Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020
KPOŚK	Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
KS	Kontrakt Samorządowy
KSI	Krajowy System Informatyczny
MR	Ministerstwo Rozwoju
MŚP	Małe i średnie przedsiębiorstwa
MRPiPS	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
OP	Oś priorytetowa
OWES	Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej
PAPI	(Paper and Pencil Interview) – indywidualny wywiad kwestionariuszowy
PE	Plan Ewaluacji
PES	Przedsiębiorstwo ekonomii społecznej
PI	Priorytet inwestycyjny
PKB	Produkt Krajowy Brutto
POWER	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

PSM	Metoda Propensity Score Matching
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
RDD	Metoda nieciągłości w równaniu regresji
RFT	Regionalne Fora Terytorialne
ROPS	Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej
ROT	Regionalne Obserwatorium Terytorialne
RPO WZ 2014-2020 / Program	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020
SIWZ	Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia
SL2014	Centralny System Informatyczny
SOM	Szczeciński Obszar Metropolitalny
SOPZ	Szczegółowy Opis Przedmiotu Zamówienia
SWOT	Analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń
SWR	System Wdrażania Rekomendacji
TEN-T	Transeuropejska Sieć Transportowa
UE	Unia Europejska
UM WZ	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
WLWK	Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie
WTZ	Warsztat Terapii Zajęciowej
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie
WWRPO	Wydział Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowego Województwa Zachodniopomorskiego
ZAZ	Zakład Aktywności Zawodowej
ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
ZUS	Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Wprowadzenie

Podstawa prawna

Zgodnie z art. 56 i 114 CPR¹ Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 (IZ RPO WZ 2014-2020) jest zobowiązana do sporządzenia Planu Ewaluacji Programu i przedstawienia go Komitetowi Monitorującemu RPO WZ 2014-2020 (KM RPO WZ 2014-2020) nie później niż rok po przyjęciu Programu. KM RPO WZ 2014-2020 ostatecznie zatwierdza przygotowany Plan.

W porównaniu z okresem programowania 2007-2013, w perspektywie finansowej 2014-2020 Komisja Europejska (KE) zwiększa rolę ewaluacji i nakłada jeszcze większy nacisk na wykorzystanie wyników badań ewaluacyjnych w procesie programowania i wdrażania programów operacyjnych. KE w dużo większym stopniu jest zainteresowana procesem realizacji ewaluacji i dlatego IZ RPO WZ ma obowiązek co roku przedstawiać postępy w realizacji Planu i wykorzystaniu wyników ewaluacji, w tym informacje nt. wdrożonych rekomendacji². Ponadto, w ramach sprawozdawczości z realizacji Programu przedstawiana jest synteza/podsumowanie wyników wszystkich zrealizowanych w poprzednim roku ewaluacji.

Nową zasadą obowiązującą w perspektywie 2014-2020 jest konieczność zachowania niezależności ewaluatorów. Zgodnie z art. 56 CPR, ewaluacje powinny być przeprowadzane przez wewnętrznych lub zewnętrznych ekspertów, którzy są funkcjonalnie niezależni od instytucji odpowiedzialnej za realizację Programu. Jest to rozszerzenie zasady niezależności, gdyż w okresie 2007-2013 dotyczyła ona instytucji audytowej i certyfikującej.

Regulacje zawarte w rozporządzeniu ogólnym zostały uzupełnione i uszczegółowione przez KE m.in. w dokumentach: Guidance Document on Monitoring and Evaluation. European Regional Development Fund and Cohesion Fund oraz Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy. European Social Fund. Dokumenty KE zawierają interpretacje i komentarze do przepisów rozporządzenia.

Podstawą dla procesu ewaluacji programów operacyjnych są także zapisy Umowy Partnerstwa³ (UP). W części dotyczącej systemu wdrażania, zawiera ona ogólne założenia systemu ewaluacji polityki spójności na okres 2014-2020 (Rozdział 5.5). Dodatkowo, podstawą dla organizacji procesu ewaluacji są też Wytyczne w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020 Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju oraz zapisy w sekcji 8 Programu dotyczące systemu jego realizacji.

---

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

² Proces wykorzystania wyników ewaluacji realizowany jest w ramach Systemu Wdrażania Rekomendacji (SWR).

³ Umowa partnerstwa została przyjęta przez Komisję Europejską 23 maja 2014 r.

Cel ewaluacji

Komisja Europejska określiła cel ewaluacji, którym jest poprawa jakości procesu programowania i wdrażania programów operacyjnych oraz ocena ich trafności, skuteczności, efektywności i wpływu na rozwój społeczno-gospodarczy, m.in. w odniesieniu do celów Strategii Europa 2020. Zatem, ewaluacja RPO WZ 2014-2020 jest prowadzona, aby:

- ✓ określić efekty realizacji oraz wpływ RPO WZ 2014-2020 na osiąganie celów określonych w Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego oraz w strategiach krajowych i unijnych;
- ✓ poprawić jakość, skuteczność i efektywność wdrażania RPO WZ 2014-2020 oraz usprawnić sposób funkcjonowania instytucji uczestniczących w jego realizacji;
- ✓ lepiej odpowiadać na potrzeby aktualnych i przyszłych odbiorców Programu;
- ✓ dostarczać pogłębionych informacji osobom odpowiedzialnym za zarządzanie i wdrażanie RPO WZ 2014-2020 (decydentom), instytucjom odpowiedzialnym za programowanie i wdrażanie wsparcia w ramach poszczególnych priorytetów (IZ/IP i beneficjentom) oraz opinii publicznej.

W latach 2014-2020 wzrasta rola ewaluacji w procesie zarządzania programami operacyjnymi. Szczególny nacisk będzie położony na **użyteczność ewaluacji w procesie decyzyjnym** oraz na zwiększenie przejrzystości polityki spójności poprzez **dostarczanie wiarygodnych informacji dotyczących rzeczywistych efektów podejmowanych działań**. Wprowadzane zmiany w procesie ewaluacji obejmują zwiększenie poziomu integracji ewaluacji z programowaniem i wdrażaniem programu oraz podniesienie poziomu jakości procesu ewaluacji.

Integracja procesu ewaluacji z procesem programowania i wdrażania będzie polegać na ścisłej koordynacji działań analityczno-badawczych z procesem decyzyjnym oraz na stworzeniu ram organizacyjno-instytucjonalnych sprzyjających lepszemu wykorzystaniu wyników badań ewaluacyjnych. Podstawowym instrumentem koordynacji jest **plan ewaluacji**, a instrumentem integracji jest **funkcjonalny system wykorzystania wyników ewaluacji**.

Podniesienie jakości procesu ewaluacji dotyczy wszystkich etapów procesu badawczego: zaczynając od planowania, poprzez zarządzanie badaniem, po odbiór i wykorzystanie wyników ewaluacji.

Najważniejszym czynnikiem, od którego zależy jakość procesu ewaluacji jest stosowane podejście metodologiczne. Istotną zmianą są bardziej rygorystyczne wymagania w tym zakresie. Celem tej zmiany jest uzyskanie bardziej wiarygodnych i użytecznych informacji o rzeczywistych efektach polityki spójności. Głównym wyzwaniem ewaluacji jest wskazanie jak część zmiany sytuacji społeczno-ekonomicznej kraju czy regionu zaistniała dzięki realizacji polityki spójności. Drugim zadaniem jest odpowiedź na pytanie dlaczego określona zmiana wystąpiła, czyli wyjaśnienie mechanizmów oddziaływania polityki spójności. Wymienione cele wpływają na wybór odpowiedniego podejścia metodologicznego niezbędnego do zapewnienia wysokiego poziomu jakości ewaluacji. Stąd rozwój oraz stosowanie zaawansowanych metod badawczych, w tym metod kontrfaktycznych i ewaluacji opartej na teorii.⁴

W perspektywie finansowej 2014-2020 będą realizowane 3 rodzaje badań ewaluacyjnych. Przed rozpoczęciem realizacji Programu została przeprowadzona ewaluacja *ex ante*, która stanowiła

---

⁴ Wytyczne w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020, MiIR Warszawa, wrzesień 2015, s. 7-8.

ocenę przyjętej logiki interwencji. W trakcie wdrażania Programu będą realizowane ewaluacje bieżące, tzw. *on-going*, oceniające trafność, skuteczność i efektywność określonej interwencji. Po zakończeniu realizacji Programu zostanie przeprowadzona ewaluacja *ex post* (do 31 grudnia 2024 roku zgodnie z art. 57 CPR).

W związku z szerokim zakresem Programu podlegającego procesowi ewaluacji w okresie 2014-2020 badania ewaluacyjne zostały wybrane i ukierunkowane w taki sposób, aby obejmowały ocenę interwencji najistotniejszych z punktu widzenia województwa zachodniopomorskiego. Główny kierunek został wskazany w Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020, określających zakres tematyczny ewaluacji, które należy obowiązkowo zrealizować w okresie 2014-2020. Należą do nich m.in. badania: kryteriów i systemu wyboru projektów, wdrażania polityk horyzontalnych, wpływu wdrażanej interwencji na realizację celów każdej osi priorytetowej, postępu rzeczowego oraz systemu realizacji programu operacyjnego.

Ponadto, IZ RPO WZ określiła w planie ewaluacji wszystkie aktualnie możliwe do zidentyfikowania ewaluacje przewidziane do realizacji w perspektywie finansowej 2014-2020. Trzeba jednak pamiętać, że plan ewaluacji jest ramą dla realizacji badań ewaluacyjnych, które powinny zostać doprecyzowane o szczegółowe pytania badawcze czy metody zbierania danych na etapie ich realizacji. Wtedy należy bazować na aktualnym stanie wiedzy i zidentyfikowanych potrzebach informacyjnych.

Zakres tematyczny Planu był konsultowany z wydziałami merytorycznymi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego oraz z Instytucjami Pośredniczącymi: Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkim Urzędem Pracy. Część propozycji została uwzględniona w Planie jako odrębne badanie, a część jako element zaplanowanych badań.

Plan jest komplementarny z Planem Ewaluacji Umowy Partnerstwa. Nie uwzględnia badań horyzontalnych oraz tych, które będą realizowane na poziomie krajowym. Ponadto, nie uwzględnia badań, które będą uwzględniały poszczególne programy regionalne, ale będą realizowane przez Krajową Jednostkę Ewaluacji. Plan określa badania realizowane tylko na poziomie regionu, istotne z punktu widzenia województwa zachodniopomorskiego.

W okresie 2007-2013 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego przeprowadzono 34 badania ewaluacyjne, w tym:

- ✓ 30 badań w zakresie analizy i oceny działań podejmowanych w ramach RPO WZ 2007-2013,
- ✓ 2 badania zintegrowane obejmujące RPO WZ, PO KL i PROW,
- ✓ 2 badania *ex ante* (projektu RPO WZ 2014-2020 i zastosowania instrumentów finansowych w ramach RPO WZ 2014-2020).

Ich wynikiem były wnioski i rekomendacje dotyczące systemu wdrażania RPO WZ 2007-2013. Ponadto, wnioski z tych badań, zwłaszcza pod koniec okresu programowania, dotyczyły projektowania wsparcia na okres 2014-2020. Jednocześnie, wnioski i rekomendacje opracowane w ramach ww. badań ewaluacyjnych stanowiąc będą także wkład do ewaluacji przeprowadzanych w okresie 2014-2020. Dzięki ich wynikom możliwe będzie porównanie obu perspektyw przez pryzmat funkcjonujących rozwiązań, oferowanego wsparcia, użyteczności, efektywności i skuteczności interwencji.

Doświadczenia okresu 2007-2013, w tym w szczególności zalecenia opracowane w ramach badań przeprowadzonych w regionie od 2012 do 2015 roku miały istotny wpływ na kształt programowania obecnej perspektywy finansowej w województwie zachodniopomorskim. W

zależności od ich tematyki i charakteru zostały one ujęte m.in. w dokumentach i wytycznych RPO WZ 2014-2020 pod kątem działań na przykład związanych z:

a) organizacją systemu wdrażania RPO WZ 2014-2020, a mianowicie:

- ✓ zachowaniem podziału zadań pomiędzy wydziałami odpowiedzialnymi za zarządzanie i wdrażanie programu na podobnym poziomie - jak w okresie 2007-2013,
- ✓ zmniejszeniem obciążeń administracyjnych dla beneficjentów oraz upraszczaniem procedur związanych z aplikowaniem o wsparcie ze środków europejskich.

b) realizacją projektów w RPO WZ 2014-2020, a mianowicie:

- ✓ dalszym kompleksowym planowaniem udzielanego wsparcia,
- ✓ wspieraniem konkretnych grup docelowych, na podstawie wyników badań ewaluacyjnych np. w zakresie rewitalizacji,
- ✓ większym wsparciem projektów, których celem jest wdrożenie w przedsiębiorstwie innowacji oraz rozbudowa zaplecza badawczego jednostek naukowo-badawczych na rzecz przedsiębiorczości,
- ✓ dalszym wspieraniu kształcenia zawodowego z perspektywy potrzeb rynku pracy,
- ✓ dalszą realizacją projektów w zakresie rewitalizacji na obszarach miejskich.

Przedmiot ewaluacji

Przedmiotem planu ewaluacji jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 finansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), publicznych środków krajowych i środków własnych beneficjentów. Łączne finansowanie ze środków europejskich wyniesie 1 601 239 216 EUR, z czego ok. 72% (1 150 818 353 EUR) pochodzi z EFRR, a ok. 28% (450 420 863 EUR) z EFS.

RPO WZ 2014-2020 koncentruje się na 3 głównych obszarach: gospodarce, infrastrukturze i społeczeństwie.

Cele Programu będą realizowane w ramach 10 osi priorytetowych obejmujących 10 celów tematycznych i 32 priorytety inwestycyjne, którym przypisano 41 celów szczegółowych.

Oś priorytetowa 1 *Gospodarka, innowacje, nowoczesne technologie*

Głównym celem OP 1 jest podniesienie poziomu innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu dzięki wykorzystaniu potencjału regionalnych i inteligentnych specjalizacji, w szczególności poprzez zwiększenie aktywności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw. OP 1 obejmuje 2 cele tematyczne:

1. Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji;
2. Wzmacnianie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego (w odniesieniu do Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego EFMR).

OP 1 będzie realizowana w ramach 4 priorytetów inwestycyjnych:

- 1a Udoskonalanie infrastruktury B+I i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie B+I oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy;

- 1b Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w B+I, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami B+R i sektorem szkolnictwa wyższego (...), wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji w dziedzinie kluczowych technologii;
- 3a Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości;
- 3c Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług.

Wsparciem w ramach CT1 objęte zostaną obszary wpisujące się w wyznaczone w Regionie inteligentne specjalizacje. Z kolei w ramach CT3 preferowane będą projekty zgodne zarówno z inteligentnymi, jak i regionalnymi specjalizacjami.

W ramach OP1 priorytety inwestycyjne 3a i 3c będą częściowo realizowane z wykorzystaniem instrumentu ZIT oraz w przypadku PI 3a instrumentu Kontraktu Samorządowego. Ponadto, wsparcie w ramach PI 3c będzie częściowo ukierunkowane na poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze Specjalnej Strefy Włączenia.

Oś priorytetowa 2 *Gospodarka niskoemisyjna*

Głównym celem OP 2 jest wsparcie „gospodarki niskoemisyjnej”. OP 2 opiera się na 3 założeniach:

- ✓ zwiększenia efektywności energetycznej gospodarki;
- ✓ zwiększenia poziomu produkcji energii ze źródeł odnawialnych;
- ✓ obniżenia emisji generowanych przez transport oraz energetykę w aglomeracjach miejskich.

OP 2 obejmuje cel tematyczny 4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach.

OP 2 będzie realizowana w ramach 4 priorytetów inwestycyjnych:

- 4a Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych;
- 4c Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym;
- 4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu;
- 4g Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe.

W ramach OP 2 PI priorytety inwestycyjne 4c i 4e będą częściowo realizowane za pomocą instrumentu ZIT oraz w przypadku PI 4e instrumentu Kontraktu Samorządowego.

Oś priorytetowa 3 *Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu*

Głównym celem OP 3 jest zmniejszenie skali oddziaływania zmian klimatycznych w regionie.

OP 3 obejmuje 2 cele tematyczne:

5. Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem;
6. Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami.

Te dwa cele tematyczne zostały połączone w ramach OP3, ponieważ występują powiązania między działaniami w zakresie ochrony środowiska a działaniami ukierunkowanymi na ograniczenie oddziaływania zagrożeń na środowisko.

OP 3 będzie realizowana w ramach 3 priorytetów inwestycyjnych:

- 5b Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski żywiołowe i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami;
- 6a Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie;
- 6b Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie.

Oś priorytetowa 4 *Naturalne otoczenie człowieka*

Głównym celem OP 4 jest wieloaspektowa ochrona naturalnego środowiska człowieka oraz rozwój potencjałów kulturalnych i endogenicznych regionu.

OP 4 obejmuje 2 cele tematyczne:

6. Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami
8. Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników.

Te dwa cele tematyczne zostały połączone w ramach OP 4, ponieważ województwo zachodniopomorskie charakteryzuje się jednym z największych potencjałów w kraju w zakresie bioróżnorodności, jak również dziedzictwa przyrodniczego oraz kulturowego. Wsparcie naturalnego środowiska człowieka (CT 6) oraz rozwój potencjałów endogenicznych (CT 8) przyczyni się zarówno do ochrony zasobów naturalnych, jak i wpłynie na rozwój gospodarki turystycznej w regionie.

OP 4 będzie realizowana w ramach 3 priorytetów inwestycyjnych:

- 6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego;
- 6d Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę;

8b Wspieranie wzrostu gospodarczego sprzyjającego zatrudnieniu poprzez rozwój potencjału endogenicznego jako elementu strategii terytorialnej dla określonych obszarów, w tym poprzez przekształcanie upadających regionów przemysłowych i zwiększenie dostępu do określonych zasobów naturalnych i kulturalnych oraz ich rozwój.

Oś priorytetowa 5 *Zrównoważony transport*

Głównym celem OP 5 jest poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej województwa zachodniopomorskiego poprzez polepszenie połączeń komunikacyjnych pomiędzy ośrodkami wzrostu a centralną częścią województwa.

OP 5 obejmuje cel tematyczny 7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej.

OP 5 będzie realizowana w ramach 3 priorytetów inwestycyjnych:

7b Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi;

7c Rozwój i usprawnienie przyjaznych środowisku (w tym o obniżonej emisji hałasu) i niskoemisyjnych systemów transportu, w tym śródlądowych dróg wodnych i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych oraz infrastruktury portów lotniczych, w celu promowania zrównoważonej mobilności regionalnej i lokalnej;

7d Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszaniu hałasu.

Oś priorytetowa 6 *Rynek pracy*

Głównym celem OP 6 jest efektywniejsze wykorzystanie kapitału ludzkiego na rynku pracy poprzez m.in. zwiększenie zatrudnienia osób bezrobotnych oraz biernych zawodowo w wieku powyżej 29 roku życia, które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj.: osoby w wieku powyżej 50 roku życia, kobiety, osoby niepełnosprawne, osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby niskowyzkwalifikowane. Wsparcie kierowane jest również do przedsiębiorców i przedsiębiorstw z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw oraz ich pracowników w zakresie rozwijania ich kompetencji i kwalifikacji. Ponadto przedsięwzięcia będą również miały na celu poprawę jakości zarządzania przedsiębiorstwami z ww. sektorów.

OP 6 obejmuje cel tematyczny 8. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników.

Oś 6 realizowana będzie w ramach 5 priorytetów inwestycyjnych:

8i Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników;

8iii Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw;

8iv Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę;

8v Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian;

8vi Aktywne i zdrowe starzenie się.

Oś priorytetowa 7 *Włączenie społeczne*

Głównym celem OP 7 jest wzrost szans na zatrudnienie dla osób dotkniętych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe m.in. poprzez realizację komplementarnych programów na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym wykorzystujących instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej. Istotne w realizacji celu są również usługi reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej.

OP 7 obejmuje cel tematyczny 9. Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją.

OP 7 będzie realizowana w ramach 3 priorytetów inwestycyjnych:

9i Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie;

9iv Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym;

9v Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia.

Oś priorytetowa 8 *Edukacja*

Głównym celem OP 8 jest zwiększenie dostępności edukacji przedszkolnej, podniesienia jakości edukacji na każdym poziomie nauczania (przedszkole, szkoła podstawowa, gimnazjum i szkoła ponadgimnazjalna) oraz większego jej powiązania z rynkiem pracy.

OP 8 obejmuje cel tematyczny 10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.

OP 8 będzie realizowana w ramach 3 priorytetów inwestycyjnych:

10i Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego; z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia;

10iii Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji;

10iv Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów

uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami.

W ramach OP 8 priorytety inwestycyjne 10i oraz 10iv będą realizowane z wykorzystaniem instrumentu ZIT i Kontraktu Samorządowego.

Oś priorytetowa 9 *Infrastruktura publiczna*

Celem głównym OP 9 jest poprawa dostępności do wysokiej jakości infrastruktury publicznej, w tym dzięki zastosowaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych.

OP 9 obejmuje 3 cele tematyczne:

2. Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości TIK (technologie informacyjno-komunikacyjne);
9. Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją;
10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie.

Te 3 cele tematyczne zostały połączone, ponieważ dostrzeżono potrzebę podejmowania równoległych i komplementarnych względem siebie działań na rzecz włączenia społecznego, zwłaszcza poprzez pobudzenie i kreowanie rynku pracy oraz wzmacnianie potencjału edukacyjnego. Ponadto dostrzeżono potrzebę podjęcia równoległych działań ukierunkowanych na poszerzenie i ułatwienie dostępu obywateli do administracji z wykorzystaniem technologii komunikacyjno-informacyjnych. Niezbędne jest podjęcie komplementarnych działań polegających na jednoczesnej rozbudowie określonych elementów infrastruktury publicznej (w tym edukacyjnej) wraz z poszerzaniem zastosowań technologii cyfrowych przy kontaktach podmiotów publicznych z odbiorcą zewnętrznym.

Oś 9 będzie realizowana w ramach 4 priorytetów inwestycyjnych:

- 2c Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia;
- 9a Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych;
- 9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich;
- 10a Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej.

W ramach OP 9 priorytet inwestycyjny 10a będzie realizowany za pomocą Kontraktów Samorządowych.

Oś priorytetowa 10 *Pomoc techniczna*

Celem głównym OP 10 jest zapewnienie sprawnego systemu wdrażania i zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020.

W ramach osi będą realizowane następujące cele szczegółowe:

1. Utrzymanie niezbędnych warunków pracy, odpowiedniego poziomu zatrudnienia oraz zapewnienie wysoko wykwalifikowanej kadry w instytucjach gwarantujących skuteczne wykonywanie obowiązków związanych z realizacją RPO WZ 2014-2020;
2. Sprawna realizacja kluczowych procesów systemu wdrażania RPO WZ 2014-2020;
3. Zapewnienie dopasowanego do potrzeb odbiorców przekazu w zakresie celów i korzyści z wdrażania RPO WZ 2014-2020 oraz wzmocnienie kompetencji beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu.

Podsumowaniem opisu przedmiotu planu ewaluacji są tabele przedstawiające strukturę RPO WZ 2014-2020 wraz z alokacją finansową (część dofinansowania z UE) oraz zakładane wskaźniki rezultatu strategicznego w poszczególnych osiach priorytetowych.

Tabela 1. Wsparcie z UE w podziale na osie priorytetowe RPO WZ 2014-2020

Oś priorytetowa	Fundusz	Cel tematyczny	Wsparcie UE [w euro]	Realizacja ZIT w Programie [PI]	Szacunkowa alokacja na ZIT [w euro]	Realizacja KS w Programie [PI]	Szacunkowa alokacja na KS [w euro]	Realizacja SSW w Programie [PI]	Szacunkowa alokacja na SSW [w euro]
Oś 1 Gospodarka, innowacje, nowoczesne technologie	EFRR	1,3	342 050 000		40 000 000		17 000 000		30 000 000
CT1 Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji	EFRR	1	70 385 000						
1a Udoskonalanie infrastruktury B+I i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie B+I oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy	EFRR	1	17 035 500						
1b Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w B+I, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami B+R i sektorem szkolnictwa wyższego (...), wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji w dziedzinie kluczowych technologii	EFRR	1	53 346 500						
CT 3 Wzmacnianie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego (w odniesieniu do Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego EFMR).	EFRR	3	271 665 000						
3a Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwanie gospodarczego wykorzystywania nowych	EFRR	3	91 665 000	3a		3a			

pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości									
3c Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług	EFRR	3	180 000 000	3c				3c	
Oś 2 Gospodarka niskoemisyjna	EFRR	4	215 211 416		79 900 000		7 290 000		
CT 4 Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach	EFRR	4	215 211 416						
4a Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych	EFRR		67 135 000						
4c Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym	EFRR		38 076 416	4c					
4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu	EFRR		100 000 000	4e		4e			
4g Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe	EFRR		10 000 000						
Oś 3 Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	EFRR	5,6	73 000 000						
CT5 Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem	EFRR	5	30 000 000						
5b Wspieranie inwestycji ukierunkowanych	EFRR	5	30 000 000						

na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski żywiołowe i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami									
CT6 Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami	EFRR	6	43 000 000						
6a Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie	EFRR	6	18 000 000						
6b Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie	EFRR		25 000 000						
Oś 4 Naturalne otoczenie człowieka	EFRR	6,8	90 401 645						
CT6 Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami	EFRR	6	45 000 000						
6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego	EFRR	6	20 000 000						
6d Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę	EFRR	6	25 000 000						

CT8 Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników	EFRR	8	45 401 645						
8b Wspieranie wzrostu gospodarczego sprzyjającego zatrudnieniu poprzez rozwój potencjału endogenicznego jako elementu strategii terytorialnej dla określonych obszarów, w tym poprzez przekształcanie upadających regionów przemysłowych i zwiększenie dostępu do określonych zasobów naturalnych i kulturalnych oraz ich rozwój	EFRR	8	45 401 645						
Oś 5 Zrównoważony transport	EFRR	7	282 655 292		12 000 000				
CT 7 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej	EFRR	7	282 655 292						
7b Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi	EFRR	7	162 655 292	7b					
7c Rozwój i usprawnienie przyjaznych środowisku (w tym o obniżonej emisji hałasu) i niskoemisyjnych systemów transportu, w tym śródlądowych dróg wodnych i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych oraz infrastruktury portów lotniczych, w celu promowania zrównoważonej mobilności regionalnej i lokalnej	EFRR	7	10 000 000						
7d Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszaniu hałasu	EFRR	7	110 000 000						
Oś 6 Rynek pracy	EFS	8	165 000 000				5 000 000		78 000 000

CT 8 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników	FES	8	165 000 000						
8i Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników	EFS	8	87 000 000						
8iii Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	EFS	8	18 000 000					8iii	
8iv Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę	EFS	8	17 900 000			8iv		8iv	
8v Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian	EFS	8	35 100 000					8v	
8vi Aktywne i zdrowe starzenie się	EFS	8	7 000 000					8vi	
Oś 7 Włączenie społeczne	EFS	9	131 180 000						131180 000
CT 9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją	EFS	9	131 180 000						
9i Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie;	EFS	9	92 180 000					9i	
9iv Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług	EFS	9	19 000 000					9iv	

socjalnych świadczonych w interesie ogólnym;									
9v Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia	EFS	9	20 000 000					9v	
Oś 8 Edukacja	EFS	10	90 191 295		17 200 000		15 500 000		40 900 000
CT 10 Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie	EFS	10	90 191 295						
10i Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego; z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia	EFS	10	30 900 000	10i		10i		10i	
10iii Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji	EFS	10	10 000 000					10iii	
10iv Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwienie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz	EFS	10	49 291 295	10iv		10iv			

wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami									
Oś 9 Infrastruktura publiczna	EFRR	2, 9, 10	145 000 000						90 000 000
CT2 Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości TIK (technologie informacyjno-komunikacyjne)	EFRR	2	20 000 000						
2c Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia	EFRR	2	20 000 000						
CT9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją	EFRR	9	90 000 000						
9a Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych	EFRR	9	50 000 000					9a	
9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich	EFRR	9	40 000 000					9b	
CT10 Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie	EFRR	10	35 000 000						

10a Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej	EFRR	10	35 000 000			10a	7 000 000		
Oś 10 Pomoc techniczna	EFS		64 049 568						
RAZEM			1 598 739 216		149 100 000		51 790 000		370 080 000

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych

Tabela 2 Wskaźniki rezultatu strategicznego w zakresie osi finansowanych z EFRR w ramach RPO WZ 2014-2020

OP	PI	Lp.	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Jednostka	Rok bazowy	Wartość bazowa	Wartość docelowa (2023)
1	1.a	1.	Nakłady na działalność B+R w relacji do PKB	GUS	%	2012	0,37	0,97
	1.b	2.	Nakłady sektora przedsiębiorstw na działalność B+R w relacji do PKB (BERD)	GUS	%	2012	0,08	0,2
	3.a	3.	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w stosunku do PKB	GUS	%	2012	7,4	5,00
	3a	4.	Odsetek przedsiębiorstw przemysłowych, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej	GUS	%	2012	4,9	1,28
	3.c	5.	Średni udział przedsiębiorstw innowacyjnych - w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przemysłowych i z sektora usług	GUS	%	2013	14,9	21,00
2	4a	6.	Udział energii odnawialnej w produkcji elektrycznej ogółem	GUS	%	2012	27	48,10
2	4c	7.	Sprzedaż energii cieplnej na cele komunalno-bytowe dla budynków mieszkalnych w przeliczeniu na kubaturę budynków mieszkalnych, ogrzewanych centralnie	GUS	GJ/dam ³	2013	159,64	148,88
	4c	8.	Sprzedaż energii cieplnej w ciągu roku w urzędach i instytucjach	GUS	GJ	2013	1 244 697	900 000
2	4e	9.	Liczba przewozów pasażerskich komunikacją miejską w mln	GUS	osoby	2013	177,1	173,7
2	4.g	10.	Odsetek energii cieplnej produkowanej w skojarzeniu	URE	%	2013	31,68	39,66
3	5.b	11.	Pojemność obiektów małej retencji wodnej	GUS	dam ³	2012	65 259	77 201
	6a	12.	Udział odpadów komunalnych niepodlegających składowaniu w ogólnej masie odpadów komunalnych wytworzonych	GUS	%	2012	19,8	60
	6a	13.	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów	GUS	%	2013	12,4	21,8
	6.b	14.	Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków	GUS	%	2012	80,9	85
	6.b	15.	Odsetek oczyszczalni spełniających warunki III dyrektywy 91/271/EWG w ogólnej liczbie oczyszczalni w KPOŚK	KPOŚK	%	2014	66,3	100
4	6c	16.	Udzielone noclegi w turystycznych obiektach noclegowych	GUS	osoba	2013	11 221 437	13 087 398
	6d	17.	Udział powierzchni obszarów chronionych w powierzchni ogółem	GUS	%	2013	21,7	22,04

OP	PI	Lp.	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Jednostka	Rok bazowy	Wartość bazowa	Wartość docelowa (2023)
	6.d	18.	Odsetek obszarów posiadających zatwierdzone plany ochrony lub plany zadań ochronnych w stosunku do liczby obszarów, dla których plany ochrony i plany zadań ochronnych są wymagane	RDOŚ	%	2012	59	100
	8b	19.	Wskaźnik zatrudnienia dla osób w wieku 20-64 lata	GUS	%	2013	61,6	70,6
5	7.b	20.	WMDT – transport drogowy	MR	miara syntetyczna	2013	11,89	14,02
	7.c	21.	WMDT – transport wodny	MR	miara syntetyczna	2013	6,03	7,85
	7.d	22.	WMDT – transport kolejowy	MR	miara syntetyczna	2013	11,54	17,32
9	9a	23.	Średni czas pobytu chorego w szpitalu	Informator statystyczny ochrony zdrowia województwa zachodniopomorskiego	dni	2013	5,7	4,7
	9a	24.	Liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	GUS	szt.	2013	67 879	68 817
	9.b	25.	Odsetek mieszkańców żyjących w rodzinach korzystających z pomocy społecznej do ogółu mieszkańców	Ocena Zasobów Pomocy Społecznej	%	2013	17,8 (SSW)	15,5 (SSW)
	10.a	26.	Średni wynik egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej z zakresu matematyki	GUS	Wynik procentowy % egzaminów	2013	45	48
	10.a	27.	Średni wynik egzaminu gimnazjalnego w części matematyczno-przyrodniczej z zakresu przedmiotów przyrodniczych	GUS	Wynik procentowy % egzaminów	2013	55	59
	10a	28.	Zdawalność matur	GUS	Wynik procentowy %	2013	100	100
	10a	29.	Zdawalność egzaminu zawodowego	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna	Wynik procentowy %	2014	64,75	69
		30.	Odsetek obywateli korzystających z e-administracji	GUS	%	2014	brak	brak

Źródło: opracowanie własne na podstawie RPO WZ 2014-2020

Tabela 3 Wskaźniki rezultatu w zakresie osi finansowanych z EFS w ramach RPO WZ 2014-2020

OP	PI	Lp.	Wskaźniki rezultatu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość raportowania
						M	K	O			M	K	O		
Cel szczegółowy 4: Zwiększenie zatrudnienia wśród bezrobotnych, poszukujących pracy i nieaktywnych zawodowo znajdujących się e szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy															
6	8i	1.	Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	osoby	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie (C)	0	0	40	%	2013	0	0	45	SL2014	bieżący monitoring
6	8i	osoby		Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie (C)	0	0	37	%	2013	0	0	40	SL2014	bieżący monitoring	
6	8i	osoby		Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie (C)	0	0	10	%	2013	0	0	15	SL2014	bieżący monitoring	
6	8i	osoby		Liczba osób z niepełno sprawnościami objętych wsparciem w programie (C)	0	0	16	%	2013	0	0	20	SL2014	bieżący monitoring	
6	8i	2.	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (C)	osoby	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie (C)	0	0	31	%	2013	0	0	31	SL2014	bieżący monitoring
6	8i	osoby		Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie (C)	0	0	31	%	2013	0	0	31	SL2014	bieżący monitoring	
6	8i	osoby		Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie (C)	0	0	31	%	2013	0	0	31	SL2014	bieżący monitoring	
6	8i	osoby		Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (C)	0	0	31	%	2013	0	0	31	SL2014	bieżący monitoring	
6	8i	3.	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	szt.	nie dotyczy	0	0	9 987	szt.	2014	0	0	3 261	SL2014	bieżący monitoring
6	8i	4.	Liczba osób pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z	osoby	Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale	0	0	40	%	2013	0	0	45	badanie ewaluacyjne	zgodnie z wytycznymi dot. monitorowania

OP	PI	Lp.	Wskaźniki rezultatu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość raportowania
						M	K	O			M	K	O		
			pracującymi na własny rachunek) (C)		bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie (C)										postępu rzeczowego w perspektywie finansowej 2014-2020
6	8i			osoby	Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie (C)	0	0	37	%	2013	0	0	40	badanie ewaluacyjne	zgodnie z wytycznymi dot. monitorowania postępu rzeczowego w perspektywie finansowej 2014-2020
6	8i			osoby	Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie (C)	0	0	10	%	2013	0	0	15	badanie ewaluacyjne	zgodnie z wytycznymi dot. monitorowania postępu rzeczowego w perspektywie finansowej 2014-2020
6	8i			osoby	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (C)	0	0	16	%	2013	0	0	20	badanie ewaluacyjne	zgodnie z wytycznymi dot. monitorowania postępu rzeczowego w perspektywie finansowej 2014-2020
6	8i	5.	Liczba utworzonych mikroprzedsiębiorstw działających 30 miesięcy po uzyskaniu wsparcia finansowego	szt.	nie dotyczy	0	0	62	%	2013	0	0	62	badanie ewaluacyjne	zgodnie z wytycznymi dot. monitorowania postępu rzeczowego w perspektywie finansowej 2014-2020
Cel szczegółowy 3: Zwiększenie liczby nowo utworzonych przedsiębiorstw oraz utworzonych miejsc pracy w tych przedsiębiorstwach															
6	8iii	6.	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	szt.	nie dotyczy	0	0	2 523	szt.	2014	0	0	1 33 6	SL2014	bieżący monitoring
6	8iii	7.	Liczba utworzonych mikroprzedsiębiorstw działających 30 miesięcy po uzyskaniu wsparcia finansowego	szt.	nie dotyczy	0	0	65	%	2012	0	0	65	badanie ewaluacyjne	zgodnie z wytycznymi dot. monitorowania postępu rzeczowego w perspektywie finansowej 2014-2020

OP	PI	Lp.	Wskaźniki rezultatu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość raportowania
						M	K	O			M	K	O		
Cel szczegółowy 5: Wzrost zatrudnienia oraz powrót na rynek pracy osób, którym utrudnia to sytuacja rodzinna wynikająca z opieki nad dziećmi do lat 3															
6	8iv	8.	Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/ wychowaniem dziecka po opuszczeniu programu	osoby	nie dotyczy	0	0	80	%	2014	0	0	80	SL2014	bieżący monitoring
6	8iv	9.	Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu	osoby	nie dotyczy	0	0	20	%	2014	0	0	20	SL2014	bieżący monitoring
6	8iv	10.	Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS	szt.	nie dotyczy	0	0	70	%	2014	0	0	70	badanie ewaluacyjne	zgodnie z wytycznymi dot. monitorowania postępu rzeczowego w perspektywie finansowej 2014-2020
Cel szczegółowy 1: Wzrost liczby przedsiębiorstw z sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały cel rozwojowy															
6	8v	11.	Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie	szt.	nie dotyczy	0	0	0	%	nie dotyczy	0	0	60	SL2014	bieżący monitoring
Cel szczegółowy 2: Wzrost zdolności przystosowania się przedsiębiorstw do zmian oraz zniwelowania ryzyka bezrobocia pracowników przedsiębiorstw przechodzących procesy adaptacyjne															
6	8v	12.	Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie	osoby	nie dotyczy	0	0	71	%	2012	0	0	71	SL2014	bieżący monitoring
Cel szczegółowy 1: Wzrost liczby przedsiębiorstw z sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały cel rozwojowy															
Cel szczegółowy 2: Wzrost zdolności przystosowania się przedsiębiorstw do zmian oraz zniwelowania ryzyka bezrobocia pracowników przedsiębiorstw przechodzących procesy adaptacyjne															
6	8v	13.	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	osoby	nie dotyczy	0	0	80	%	2013	0	0	80	SL2014	bieżący monitoring
6	8v	14.	Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu (C)	osoby	Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (C)	0	0	30	%	2012	0	0	30	badanie ewaluacyjne	zgodnie z wytycznymi dot. monitorowania postępu rzeczowego w perspektywie finansowej 2014-2020
Cel szczegółowy 6: Wdrożenie programów zdrowotnych dla osób w wieku aktywności zawodowej dotyczących chorób negatywnie wpływających na rynek pracy															
6	8vi	15.	Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały	osoby	nie dotyczy	0	0	60	%	2013	0	0	60	SL2014	bieżący monitoring

OP	PI	Lp.	Wskaźniki rezultatu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość raportowania
						M	K	O			M	K	O		
			zatrudnienie												
6	8vi	16.	Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne	osoby	nie dotyczy	0	0	60	%	2012	0	0	60	SL2014	bieżący monitoring
Cel szczegółowy 1: Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem i/ lub wykluczeniem społecznym zwiększająca ich zatrudnienie															
7	9i	17.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	nie dotyczy	0	0	31	%	2013	0	0	31	SL2014	bieżący monitoring
7	9i	18.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	osoby	nie dotyczy	0	0	25	%	2012	0	0	25	SL2014	bieżący monitoring
7	9i	19.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	osoby	nie dotyczy	0	0	15	%	2011	0	0	15	SL2014	bieżący monitoring
7	9i	20.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	osoby	nie dotyczy	0	0	23	%	2012	0	0	23	badanie ewaluacyjne	zgodnie z wytycznymi dot. monitorowania postępu rzeczowego w perspektywie finansowej 2014-2020
Cel szczegółowy 1: Zwiększenie dostępności usług społecznych, w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, dla osób zagrożonych ubóstwem i/ lub wykluczeniem społecznym															
7	9iv	21.	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu	szt.	nie dotyczy	0	0	0	szt.	nie dotyczy	0	0	70	SL2014	bieżący monitoring
Cel szczegółowy 2: Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych dla osób zagrożonych ubóstwem i/ lub wykluczeniem społecznym															
7	9iv	22.	Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych istniejących po zakończeniu projektu	szt.	nie dotyczy	0	0	0	szt.	nie dotyczy	0	0	30	SL2014	bieżący monitoring
Cel szczegółowy 1: Zwiększenie dostępności usług społecznych, w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, dla osób zagrożonych ubóstwem i/ lub wykluczeniem społecznym															
Cel szczegółowy 2: Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych dla osób zagrożonych ubóstwem i/ lub wykluczeniem społecznym															
7	9iv	23.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po	osoby	nie dotyczy	0	0	30	%	2012	0	0	30	SL2014	bieżący monitoring

OP	PI	Lp.	Wskaźniki rezultatu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość raportowania
						M	K	O			M	K	O		
			opuszczeniu programu												
Cel szczegółowy 2: Wzrost poziomu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej															
7	9v	24.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	osoby	nie dotyczy	0	0	18	%	2011	0	0	18	SL2014	bieżący monitoring
7	9v	25.	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	szt.	nie dotyczy	0	0	110	szt.	2014	0	0	110	SL2014	bieżący monitoring
7	9v	26.	Liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy, utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	szt.	nie dotyczy	0	0	75	%	2013	0	0	75	badanie ewaluacyjne	zgodnie z wytycznymi dot. monitorowania postępu rzeczowego w perspektywie finansowej 2014-2020
Cel szczegółowy 1: Zwiększenie liczby miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3-4 lata oraz rozszerzenie oferty placówek przedszkolnych o zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci															
8	10i	27.	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	osoby	nie dotyczy	0	0	92	%	2013	0	0	92	SL2014	bieżący monitoring
8	10i	28.	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS	szt.	nie dotyczy	0	0	70	%	2012	0	0	70	badanie ewaluacyjne	zgodnie z wytycznymi dot. monitorowania postępu rzeczowego w perspektywie finansowej 2014-2020
Cel szczegółowy 2: Doskonalenie kluczowych kompetencji uczniów w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych, języków obcych, nauk matematyczno-przyrodniczych, kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej oraz rozwój systemu indywidualnej pracy z uczniami, prowadzące do wzmocnienia ich zdolności do przyszłego zatrudnienia															
8	10i	29.	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu	osoby	nie dotyczy	0	0	85	%	2014	0	0	85	SL2014	bieżący monitoring
8	10i	30.	Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	osoby	nie dotyczy	0	0	92	%	2013	0	0	92	SL2014	bieżący monitoring
8	10i	31.	Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych	szt.	nie dotyczy	0	0	97	%	2013	0	0	97	SL2014	bieżący monitoring
8	10i	32.	Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują wyposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych	szt.	nie dotyczy	0	0	97	%	2013	0	0	97	SL2014	bieżący monitoring

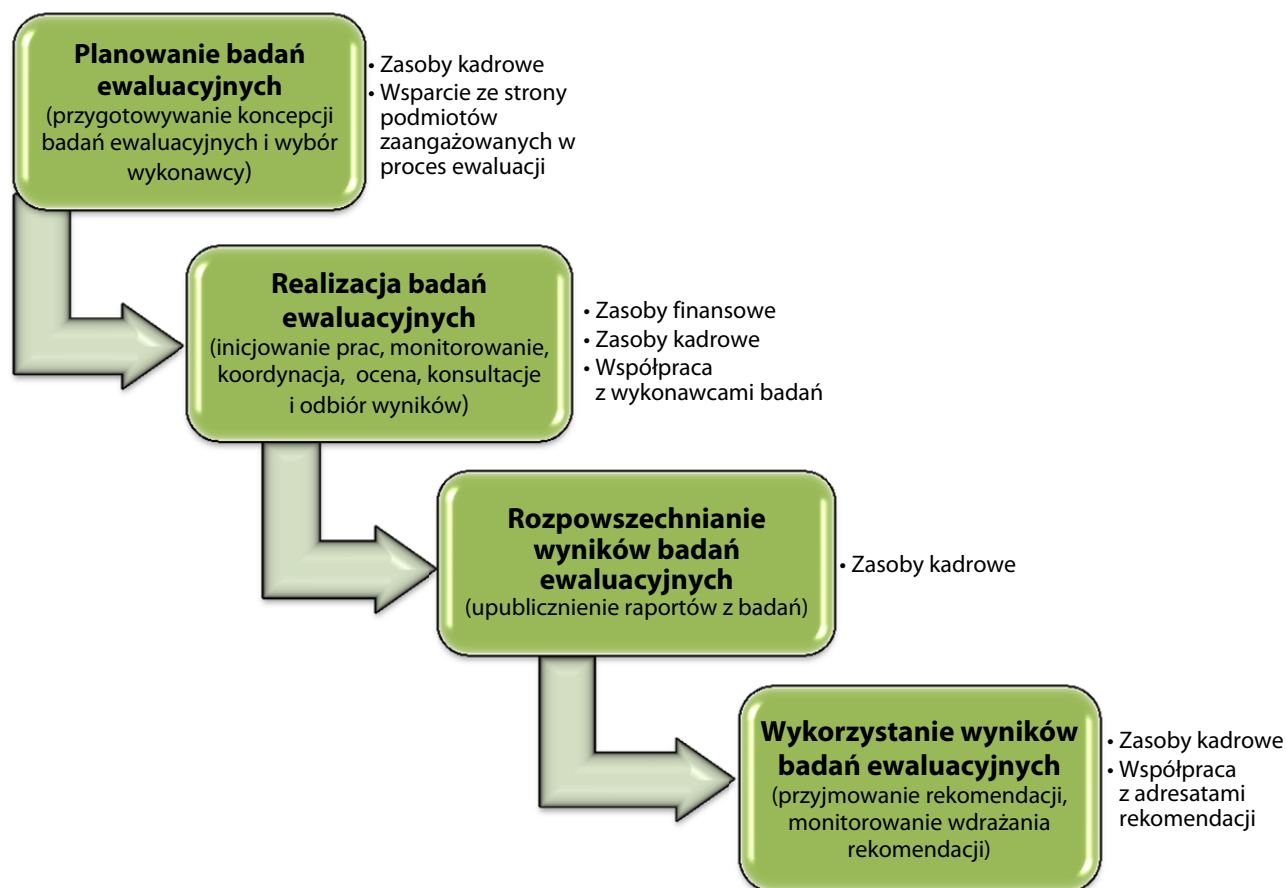
OP	PI	Lp.	Wskaźniki rezultatu	Jednostka pomiaru wskaźnika	Wspólny wskaźnik produktu stosowany jako podstawa do ustalania celów	Wartość bazowa			Jednostka pomiaru dla wartości bazowej i docelowej	Rok bazowy	Wartość docelowa (2023)			Źródło danych	Częstotliwość raportowania
						M	K	O			M	K	O		
8	10i	33.	Liczba nauczycieli prowadzących zajęcia z wykorzystaniem TIK dzięki EFS	osoby	nie dotyczy	0	0	90	%	2013	0	0	90	badanie ewaluacyjne	zgodnie z wytycznymi dot. monitorowania postępu rzeczowego w perspektywie finansowej 2014-2020
Cel szczegółowy 4: Wzrost kompetencji osób dorosłych, w szczególności o niskich kwalifikacjach i osób starszych, w zakresie znajomości technologii informacyjno-komunikacyjnych i języków obcych															
8	10iii	34.	Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	osoby	nie dotyczy	0	0	61	%	2013	0	0	61	SL2014	bieżący monitoring
8	10iii	35.	Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	osoby	nie dotyczy	0	0	61	%	2013	0	0	61	SL2014	bieżący monitoring
8	10iii	36.	Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	osoby	nie dotyczy	0	0	61	%	2013	0	0	61	SL2014	bieżący monitoring
Cel szczegółowy 3: Wzrost efektywności kształcenia zawodowego i jego dostosowanie do wymogów regionalnego rynku pracy zwiększające szanse na zatrudnienie															
8	10iv	37.	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia	osoby	nie dotyczy	0	0	31	%	2013	0	0	31	SL2014	bieżący monitoring
8	10iv	38.	Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	osoby	nie dotyczy	0	0	92	%	2013	0	0	92	SL2014	bieżący monitoring
8	10iv	39.	Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących wyposażenie zakupione dzięki EFS	szt.	nie dotyczy	0	0	97	%	2013	0	0	97	SL2014	bieżący monitoring
8	10iv	40.	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie, uczestniczących w kształceniu lub pracujących po 6 miesiącach po ukończeniu nauki	osoby	nie dotyczy	0	0	60	%	2013	0	0	60	badanie ewaluacyjne	zgodnie z wytycznymi dot. monitorowania postępu rzeczowego w perspektywie finansowej 2014-2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie RPO WZ 2014-2020

Organizacja procesu ewaluacji i budowa potencjału ewaluacyjnego

Ewaluacja jest procesem składającym się z kilku etapów i wymagającym zapewnienia odpowiedniego potencjału organizacyjno-administracyjnego, czyli zasobów kadrowych i finansowych oraz właściwych procedur, umożliwiających prawidłowy jej przebieg w ramach urzędu.

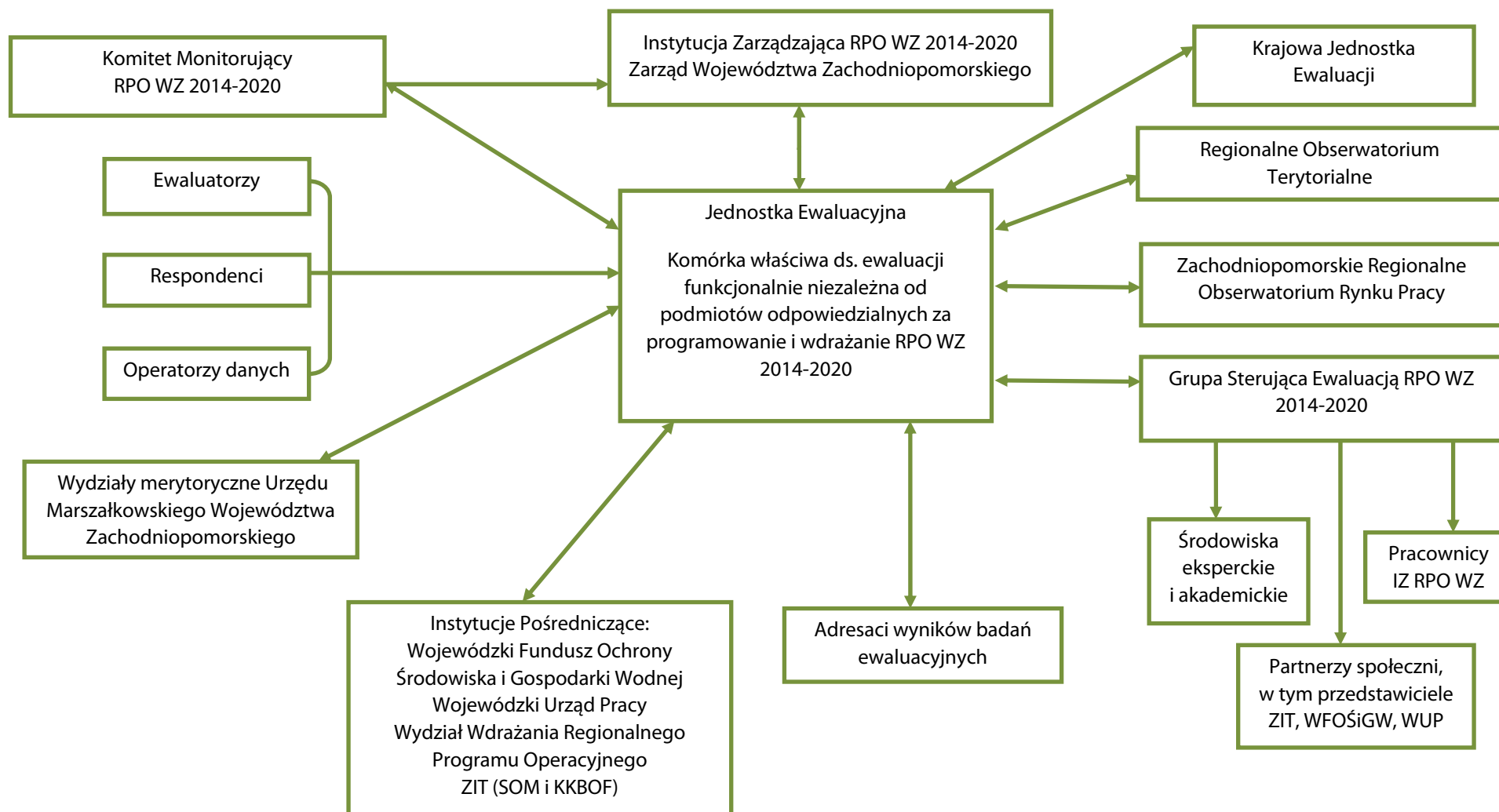
Źródło: opracowanie własne

Aby proces ewaluacji był prawidłowo realizowany niezbędne jest zapewnienie potencjału ewaluacyjnego. Jego budowanie będzie odbywać się poprzez organizację szkoleń, warsztatów, konferencji, a także współpracę z Grupą Sterującą Ewaluacją RPO WZ i Komitetem Monitorującym RPO WZ.

Podmioty zaangażowane w proces ewaluacji

Za realizację procesu ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 odpowiada Instytucja Zarządzająca RPO WZ 2014-2020, którą jest Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego. Zadania związane z ewaluacją wykonuje powołana w strukturze IZ Jednostka Ewaluacyjna, która odpowiada za ewaluację działań współfinansowanych zarówno z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, jak i Europejskiego Funduszu Społecznego. W procesie ewaluacji uczestniczą także inne podmioty, przedstawione na poniższym schemacie.

Schemat. Podmioty zaangażowane w proces ewaluacji RPO WZ 2014-2020

Źródło: opracowanie własne

Aby zapewnić funkcjonalną niezależność procesu ewaluacji, w ramach Biura ds. Rozwoju Regionalnego w Wydziale Zarządzania Strategicznego została wyodrębniona Jednostka Ewaluacyjna. Będzie ona realizować swoje zadania w sposób obiektywny i niezależny od komórek odpowiedzialnych za programowanie i wdrażanie RPO WZ 2014-2020.

Podstawowe zadania Jednostki Ewaluacyjnej są ściśle związane z przebiegiem procesu ewaluacji i współpracą z zaangażowanymi w niego podmiotami. Należą do nich:

- opracowanie, monitorowanie i aktualizacja Planu Ewaluacji RPO WZ 2014-2020;
- planowanie i koordynacja procesu ewaluacji RPO WZ 2014-2020;
- realizacja badań ewaluacyjnych zgodnie z Planem Ewaluacji RPO WZ 2014-2020, w tym współpraca z wykonawcami zleczanych na zewnątrz badań ewaluacyjnych;
- rozpowszechnianie wiedzy i informacji na temat ewaluacji i upublicznianie wyników przeprowadzonych badań ewaluacyjnych;
- animowanie i monitorowanie wykorzystania wyników ewaluacji dotyczących RPO WZ 2014-2020 oraz raportowanie Komisji Europejskiej, Komitetowi Monitorującemu RPO WZ i Krajowej Jednostce Ewaluacji wyników zrealizowanych ewaluacji;
- organizacja i prowadzenie prac Grupy Sterującej Ewaluacją RPO WZ 2014-2020;
- zbieranie i gromadzenie danych niezbędnych do ewaluacji, w tym współpraca z Regionalnym Obserwatorium Terytorialnym, Zachodniopomorskim Obserwatorium Rynku Pracy;
- współpraca z Krajową Jednostką Ewaluacji w zakresie przygotowywania dokumentów dotyczących realizacji procesu ewaluacji polityki spójności w Polsce i standardów ewaluacji;
- współpraca z Krajową Jednostką Ewaluacji oraz Komisją Europejską przy ewaluacji ex post oraz innych ewaluacjach realizowanych z ich inicjatywy;
- współpraca i wymiana informacji w zakresie procesu ewaluacji RPO WZ z Wydziałami UMWZ i podmiotami zaangażowanymi we wdrażanie RPO WZ 2014-2020, a także z Grupą Sterującą Ewaluacją i Komitetem Monitorującym RPO WZ;
- rozpowszechnianie wiedzy na temat stosowanych w Unii Europejskiej i Polsce ogólnie przyjętych standardów ewaluacji funduszy w ramach polityki spójności;
- budowa potencjału i kultury ewaluacyjnej wśród podmiotów zaangażowanych w proces ewaluacji RPO WZ 2014-2020.

Podmiotem wspierającym Jednostkę Ewaluacyjną w procesie ewaluacji jest Grupa Sterująca Ewaluacją RPO WZ 2014-2020. W jej skład wchodzi pracownicy Jednostki Ewaluacyjnej, przedstawiciele Instytucji Pośredniczących (Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych), pracownicy Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego, przedstawiciele wydziałów merytorycznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego oraz przedstawiciele Komitetu Monitorującego RPO WZ i eksperci zewnętrzni.

Do zadań GSE w zakresie ewaluacji należy wspieranie Jednostki Ewaluacyjnej, w tym w szczególności:

- konsultowanie:
  - ✓ Planu Ewaluacji RPO WZ i jego aktualizacji;
  - ✓ koncepcji badawczych planowanych do realizacji ewaluacji;
  - ✓ dokumentacji przetargowych dotyczących wyłonienia wykonawców badań ewaluacyjnych;
  - ✓ wstępnych raportów ze zrealizowanych badań ewaluacyjnych;
  - ✓ rekomendacji zaproponowanych przez wykonawców ewaluacji;

- ✓ sprawozdania zawierającego podsumowanie wyników ewaluacji prowadzonych podczas okresu programowania 2014-2020;
- rekomendowanie obszarów i tematów, które powinny zostać poddane ewaluacji;
- zapoznawanie się z wynikami zrealizowanych ewaluacji;
- monitorowanie procesu wdrażania rekomendacji będących wynikiem przeprowadzonych ewaluacji;
- udział przedstawicieli GSE we wskazanych badaniach ewaluacyjnych;
- pomoc w propagowaniu kultury ewaluacyjnej.

Za obsługę, organizację i prowadzenie prac Grupy Sterującej Ewaluacją RPO WZ odpowiada Jednostka Ewaluacyjna.

Znacząca rola w procesie ewaluacji została przypisana Komitetowi Monitorującemu RPO WZ 2014-2020. Komitet ma stanowić forum prezentacji i dyskusji nad postęпами w zakresie Planu Ewaluacji RPO WZ oraz wynikami badań ewaluacyjnych.

Zadania KM RPO WZ w zakresie ewaluacji obejmują:

- rozpatrywanie i zatwierdzanie Planu Ewaluacji RPO WZ oraz jego zmian;
- monitorowanie procesu ewaluacji RPO WZ 2014-2020;
- rekomendowanie obszarów i tematów, które powinny zostać poddane ewaluacji;
- zapoznawanie się z wynikami zrealizowanych ewaluacji;
- monitorowanie procesu wykorzystania wyników przeprowadzonych ewaluacji, w tym wdrażania rekomendacji;
- przyjęcie sprawozdania zawierającego podsumowanie wyników ewaluacji prowadzonych podczas okresu programowania 2014-2020.

Jednostka Ewaluacyjna ściśle współpracuje z Instytucjami Pośredniczącymi, tj.: Wojewódzkim Urzędem Pracy, Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Zintegrowanymi Inwestycjami Terytorialnymi: Szczecińskim Obszarem Metropolitalnym i Koszalińsko-Kołobrzesko-Białogardzkim Obszarem Funkcjonalnym w zakresie planowania i realizowania badań ewaluacyjnych, w szczególności dotyczących obszarów, w ramach których realizują Program.

Do zadań Instytucji Pośredniczących w zakresie ewaluacji należy w szczególności:

- zgłaszanie Jednostce Ewaluacyjnej propozycji tematów badań do Planu Ewaluacji RPO WZ oraz jego aktualizacji, a także ewaluacji ad hoc wynikających z bieżących potrzeb;
- zapewnienie dostępu do danych/informacji/dokumentów niezbędnych do realizacji procesu ewaluacji, w tym danych kontaktowych beneficjentów i wnioskodawców;
- współpraca z Jednostką Ewaluacyjną przy opracowywaniu koncepcji wskazanych badań ewaluacyjnych oraz w trakcie realizacji tych badań, w tym konsultowanie raportów z badań;
- na wniosek Jednostki Ewaluacyjnej udział przedstawiciela Instytucji Pośredniczącej w komisjach przetargowych oceniających oferty na wykonanie badań ewaluacyjnych;
- współpraca z podmiotem przeprowadzającym ewaluację na zlecenie Instytucji Zarządzającej, Krajowej Jednostki Ewaluacyjnej lub Komisji Europejskiej oraz przekazywanie na ich wniosek informacji niezbędnych do przeprowadzenia ewaluacji;
- współpraca z Jednostką Ewaluacyjną w zakresie monitorowania stanu wdrażania rekomendacji z badań ewaluacyjnych, do wdrożenia których Instytucja Pośrednicząca zostanie zobowiązana, z uwzględnieniem procesu konsultowania tych rekomendacji między wydziałami/instytucjami;
- udział przedstawicieli Instytucji Pośredniczących w pracach Grupy Sterującej Ewaluacją.

Po zakończeniu realizacji Programu Instytucje Pośredniczące zobowiązane są do współpracy z Komisją Europejską oraz Jednostką Ewaluacyjną w procesie prowadzenia ewaluacji ex post RPO WZ 2014-2020.

W perspektywie 2014-2020 Instytucja Zarządzająca RPO WZ planuje współpracę ze środowiskiem eksperckim i akademickim oraz partnerami społecznymi. Zaangażowanie tych środowisk w proces ewaluacji realizuje unijną zasadę partnerstwa. Polega ona przede wszystkim na organizowaniu spotkań, wywiadów, paneli ekspertów podczas prowadzenia badań ewaluacyjnych, a także na zapraszaniu tych osób do udziału w pracach Grupy Sterującej Ewaluacją RPO WZ 2014-2020 oraz Komitetu Monitorującego RPO WZ. Za każdym razem skład osobowy jest dopasowany do tematyki badania, aby została zapewniona odpowiednia reprezentacja głównych aktorów życia regionalnego i lokalnego. Po każdym badaniu, Jednostka Ewaluacyjna będzie organizować spotkania, na które będą zapraszani członkowie GSE RPO WZ 2014-2020, adresaci rekomendacji, a także inne osoby zainteresowane tematyką badania ewaluacyjnego. Podczas spotkań Wykonawcy prezentują wyniki zrealizowanych ewaluacji, a zaproszone osoby dyskutują o rekomendacjach i wnoszą swoje uwagi i opinie.

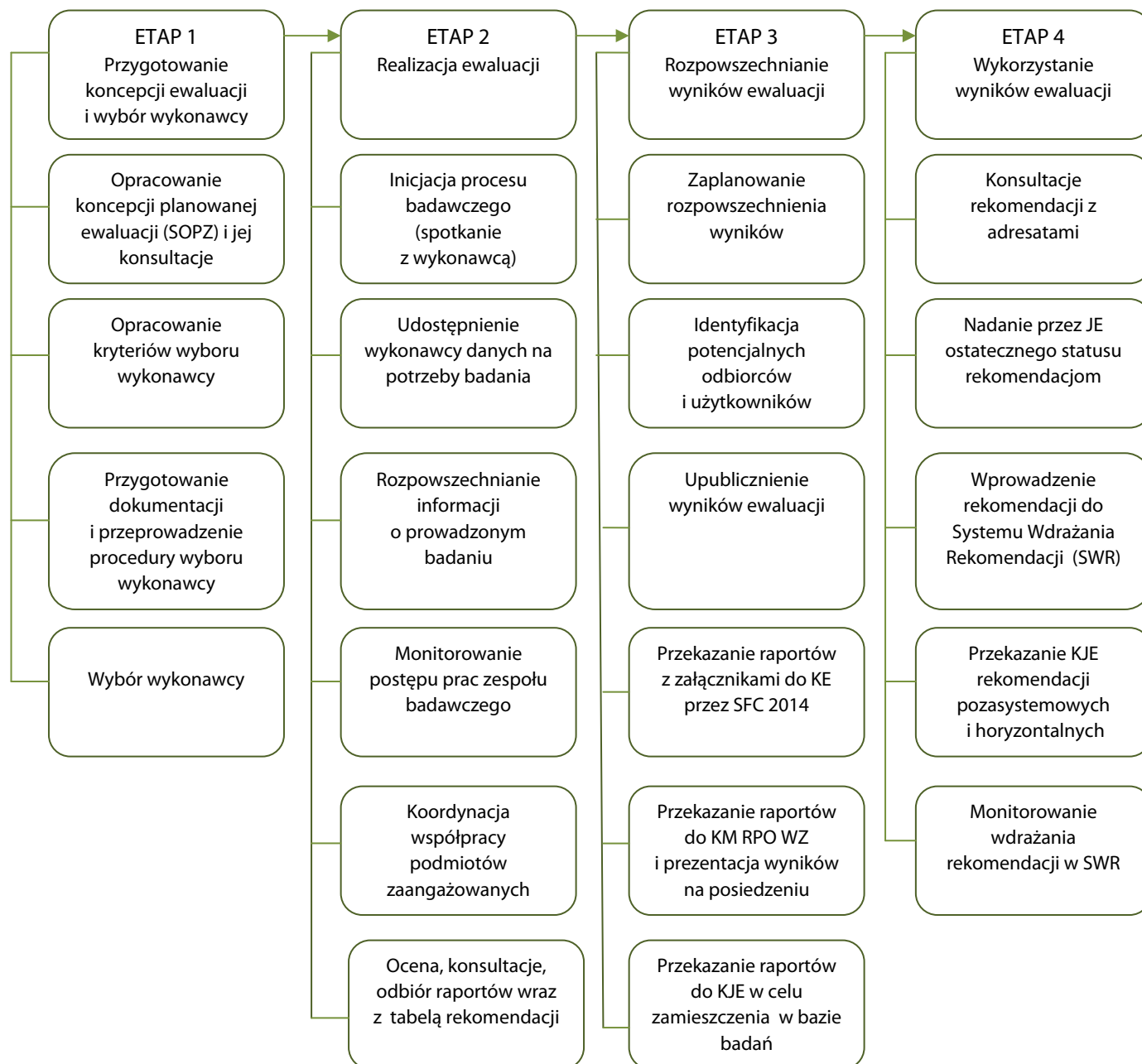
Sposób realizacji badań

W ramach procesu ewaluacji mogą być realizowane trzy rodzaje ewaluacji: wewnętrzne, zewnętrzne i hybrydowe. Ewaluacja wewnętrzna polega na zaangażowaniu w ewaluację własnego potencjału kadrowego dysponującego odpowiednią wiedzą i doświadczeniem w obszarze będącym przedmiotem ewaluacji. Zaletą ewaluacji wewnętrznej jest możliwość budowy współpracy i zaangażowania zespołu w dążeniu do osiągnięcia przyjętego celu. Wadą i zagrożeniem może być brak obiektywizmu i chęć ukrycia nieprawidłowości, zwłaszcza gdy nie zostaną wyłączone osoby osobiście zainteresowane badanym obszarem. Ponadto, wadą tej formy ewaluacji jest zachwianie równowagi w bieżących pracach jednostki ewaluacyjnej, gdy nie przewidzimy czasochłonności zadań dla oddelegowanego zespołu badawczego.

W przypadku, gdy jednostka ewaluacyjna nie dysponuje odpowiednim potencjałem kadrowym, doświadczeniem i czasem na przeprowadzenie badania, a obszar badawczy jest szeroki i złożony, należy przeprowadzić ewaluację zewnętrzną. Polega ona na zleceniu wykonania badania ewaluatorom zewnętrznym wybranym zgodnie z procedurami prawa zamówień publicznych lub procedurami obowiązującymi w przypadku zamówień o wartości poniżej progów ustawowych. Ewaluatorzy zewnętrznym najczęściej wykazują się doświadczeniem i odpowiednim przygotowaniem metodycznym oraz wysokim potencjałem organizacyjno-finansowym. Ponadto, zwiększają poczucie obiektywizmu w ocenie realizowanych przedsięwzięć. Wadą i zagrożeniem może być brak znajomości specyfiki regionu, specyfiki funkcjonowania instytucji zamawiającej oraz zagadnień objętych ewaluacją. Ponadto, ewaluacja zewnętrzna zazwyczaj generuje wyższe koszty finansowe, co wymaga zapewnienia odpowiednich środków finansowych i zaplanowania budżetu.

Istotnym elementem realizacji ewaluacji zewnętrznej jest obustronna współpraca wykonawcy z zamawiającym. Początkiem badania jest podpisanie umowy z wykonawcą. Dobrą praktyką jest organizacja spotkania inaugurującego badanie, którego celem jest wyjaśnienie i doprecyzowanie oczekiwań, zapisów opisu przedmiotu zamówienia oraz samej oferty złożonej przez wykonawcę. W czasie dalszej współpracy trzeba monitorować postęp prac zespołu badawczego poprzez pozyskiwanie od wykonawcy informacji o bieżącym postępie prac. Dobrą praktyką jest przekazywanie przez wykonawcę cotygodniowych raportów z postępu prac z uwzględnieniem pojawiających się problemów i podjętych środków zaradczych. Ponadto, w razie potrzeby istnieje

możliwość organizowania spotkań roboczych. Obydwie strony, czyli zamawiający i wykonawca, muszą wywiązywać się z zapisów umowy i w określonym terminie przekazywać poszczególne elementy, czyli: bazy danych na potrzeby realizacji badania, wypracowane w trakcie badania raporty: metodologiczny, wstępny i końcowy. Badanie kończy się odbiorem raportu końcowego. W przypadku ewaluacji zewnętrznej wyróżnia się kilka etapów zaprezentowanych na poniższym schemacie.

Źródło: opracowanie własne

Ponadto, istnieje możliwość realizacji ewaluacji hybrydowej, która łączy elementy ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej.

W procesie realizacji badań szczególnie istotną rolę odgrywa metodologia zastosowana do poszczególnych ewaluacji.⁵ W okresie programowania 2014-2020 Komisja Europejska rekomenduje szersze zastosowanie badań ewaluacyjnych ukierunkowanych na analizę wpływu interwencji publicznej na dobrobyt obywateli UE w wymiarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym (ang. *impact evaluation*). Jest to istotna zmiana w stosunku do dotychczasowego modelu opartego głównie na ocenie aspektów związanych z procesem wdrażania programów wsparcia (ang. *implementation evaluation*)⁶.

KE kładzie przy tym nacisk na stosowanie ewaluacji oddziaływania opartych na teorii. Podejście to zakłada, że ewaluacja obejmuje zarówno pytania dotyczące procesu, jak i wielkości uzyskanych efektów. Trafność danej polityki jest uwydatniona, jeśli badanie nie ograniczy się tylko do wskazania, czy dana interwencja wywarła zamierzony wpływ, ale odpowie również na pytanie, dlaczego miało – albo dlaczego nie miało – to miejsca⁷. Typowymi metodami stosowanymi w ewaluacji oddziaływania opartych na teorii są: *desk research*, analiza danych gromadzonych przez organy administracji rządowej, studia przypadku, wywiady, badania kwestionariuszowe, a także inne badania jakościowe i ilościowe, które dostarczą kompleksowych informacji pozwalających zbadać logikę interwencji programu i odtworzyć jego „teorię”.

Nowym wyzwaniem dla ewaluatorów będzie ocena oddziaływania zintegrowanych programów, tj. ewaluacja tego jak poszczególne komponenty programu na siebie oddziałują, w tym wzajemnie wzmacniają osiągnięte w danym obszarze efekty.

Poniżej zaprezentowano główne metody badawcze rekomendowane do wykorzystania w ramach badań ewaluacyjnych planowanych w ramach ewaluacji RPO WZ 2014-2020. Przy zaprezentowanych technikach wskazano, w których typach badań ewaluacyjnych mogą znaleźć zastosowanie, a także, wykorzystania jakich danych wymagają.

Badania kontrfaktyczne

Badania polegające na porównaniu osiągniętych rezultatów z szacowanymi rezultatami, które mogłyby się pojawić pomimo braku interwencji, bazujące na scenariuszach kontrfaktycznych. Na potrzeby badania wyłaniane są grupy kontrolne (np. osoby, które mogą zostać objęte efektami programu, ale nie były przedmiotem interwencji / programu) i grupy porównawcze (obejmujące uczestników/beneficjentów, do których skierowany był program, interwencja). Istnieje kilka sposobów tworzenia grup kontrolnych: losowa (randomizowana), „różnica w różnicy”, dopasowania. Aby skutecznie skorzystać z metod kontrfaktycznych, niezbędny jest szeroki dostęp do baz danych potrzebnych do konstruowania grup badawczych i kontrolnych.

Analiza danych zastanych

Desk research polega na wykorzystaniu w ewaluacji dostępnych danych wtórnych takich jak publikacje, raporty, biuletyny, bazy danych, katalogi, informacje dostępne na stronach internetowych itp. Przed wykorzystaniem danych w badaniu są one analizowane pod kątem wiarygodności, rzetelności i aktualności. Analiza danych zastanych jest użyteczna ze względu na wysoki stopień obiektywizmu oraz możliwość wykorzystania zebranych informacji na potrzeby procedur badawczych realizowanych w kolejnych etapach badania.

⁵ Fragment pochodzi z *Ewaluacji ex ante Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020*.

⁶ Komisja Europejska, *The Programming Period 2014-2020, Guidance Document on Monitoring and Evaluation – European Regional Development Fund and Cohesion Fund – Concepts and Recommendations*, October 2013.

⁷ White H., *Ocena oddziaływania oparta na teorii: zasady i praktyka* [w:] Haber A, Trzciniński R., *Ocena wpływu i prognozowanie efektów w badaniach ewaluacyjnych*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2011, s. 65.

W ramach zaplanowanych ewaluacji szczególne duże znaczenie będzie miała metaewaluacja, czyli analiza wyników wszystkich dotychczas przeprowadzanych ewaluacji (*ex ante*, *mid-term*, *ex post*) z wybranego obszaru odnoszących się zarówno do obecnego, jak i poprzednich okresów programowania. Wskazuje się, że wyniki metaewaluacji powinny być prezentowane w układzie zgodnym ze strukturą/logiką strategii Europa 2020 (w szczególności na użytek KE).

Badania ilościowe

Badania ilościowe (CATI, CAWI, CAPI, PAPI) powinny objąć w szczególności beneficjentów programu. Pozwolą ocenić czy program właściwie odpowiedział na potrzeby grupy, do której adresowano wsparcie. Analizie podlegać będzie wpływ interwencji na sytuację beneficjentów, w tym osiągnięte dzięki wsparciu korzyści. Szerokie zastosowanie w ramach tych badań znajdą metody kontrfaktyczne – aby lepiej ocenić wpływ interwencji na beneficjentów analizą zostanie objęta również sytuacja podmiotów z grupy kontrolnej czyli zbiorowości, której nie objęto wsparciem.

Wywiady indywidualne i fokusowe

Wywiady indywidualne (IDI) przyjmują formę pogłębionych rozmów przeprowadzanych z pojedynczymi osobami reprezentującymi różne środowiska interesariuszy programu (przedstawiciele administracji, beneficjenci, ostateczni odbiorcy wspartych projektów). Wywiady fokusowe (FGI) to metoda badań jakościowych polegająca na przeprowadzeniu przez moderatora dyskusji wśród grupy fokusowej na podstawie wcześniej opracowanego scenariusza. Jako metoda interaktywna pozwoli na ujawnienie tych aspektów eksplorowanego zagadnienia, które mają mniejszą szansę pojawić się podczas IDI. Na badania fokusowe będą zapraszani różni interesariusze programu po to, by zgromadzić informacje pozwalające „naświetlić” wybrane problemy z różnych punktów widzenia. Wywiady fokusowe zwiększają charakter partycypacyjny ewaluacji – zaangażowanie partnerów z różnych środowisk zwiększy wiarygodność i obiektywność wniosków z badania.

Obserwacja uczestnicząca

Obserwacja uczestnicząca stosowana jest w celu lepszego zrozumienia badanego zagadnienia, poprzez przebywanie ewaluatora w rzeczywistych sytuacjach, np. obserwację procesu programowania, podejmowania decyzji, aplikowania o wsparcie (w takim zakresie, jak to będzie uzasadnione i możliwe).

Metoda delficka

Metoda delficka polega na przeprowadzeniu serii badań kwestionariuszowych przesyłanych do grupy ekspertów. Eksperti wybierani do badania będą się specjalizować w dziedzinach obejmujących obszary wsparcia w ramach programu. Zwykle wyniki pierwszej rundy badania stanowią źródło i podstawy do kolejnej rundy. Na odpowiedzi ekspertów udzielone w etapie drugim i każdym następnym mają wpływ opinie ekspertów udzielone w poprzedzających je rundach badania. Kwestionariusze do badania delfickiego są budowane tak, by zachęcić respondentów do wyrażania własnej opinii na przedstawione zagadnienia oraz by umożliwić im późniejszą weryfikację swojego stanowiska w oparciu o zapoznanie się z opiniami innych uczestników badania.

Panel ekspertów

Panel ekspertów to specjalnie powołana na rzecz ewaluacji grupa robocza, w skład której najczęściej wchodzi niezależni eksperci specjalizujący się w dziedzinach objętych wsparciem

w ramach programu. Paneliści mają za zadanie syntezować informacje pozyskane w ramach różnych etapów badania ewaluacyjnego, analizować je z różnych punktów widzenia oraz wspomagać proces formułowania końcowych wniosków.

Analiza kosztów i korzyści (CBA)

Analiza kosztów i korzyści (CBA) to metoda oceny efektywności interwencji publicznej w obszarze objętym wsparciem. Celem analizy CBA jest wskazanie, czy wsparte projekty są pożądane z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego regionu biorąc pod uwagę całość przewidywanych korzyści i kosztów z nim związanych, z uwzględnieniem kosztów zewnętrznych (np. środowiskowych, społecznych). Wszystkie korzyści i koszty są wyrażane w jednostkach finansowych, z uwzględnieniem zmiany w czasie (wartość bieżąca netto).

Analiza kosztów-efektywności (CEA)

Analiza kosztów-efektywności (CEA) to metoda, która pozwala ocenić efektywność projektu wobec realizacji założonych przed nim celów. Jej zastosowanie polega na identyfikacji alternatywnych projektów ukierunkowanych na realizację tych samych celów a następnie ocenie, która z alternatyw maksymalizuje osiągnięte korzyści w stosunku do poniesionych kosztów. Cele projektów wyrażane są w jednostkach niepieniężnych (np. spadek zachorowalności po interwencji w sektorze zdrowotnym).

Benchmarking

Benchmarking to ocena efektów projektu w odniesieniu do innych działań uznanych za udane lub wzorcowe. Dzięki porównaniu możliwa jest identyfikacja silnych i słabych stron projektu, czynników wpływających na przebieg procesów oraz wypracowanie nowych, lepszych rozwiązań na rozpoznane problemy. Analiza benchmarkowa została wykorzystana do analizy realności osiągnięcia wartości docelowych wskaźników. Ekspert przeprowadził na własny użytek analizy kosztu brutto zrealizowania wskaźników w perspektywie finansowej 2007-2013 przy uwzględnieniu cen bieżących z 2012 roku w podziale na kategorie interwencji.

Studium przypadku

Studium przypadku (ang. *case study*) to pogłębiony opis działania interwencji publicznej w praktyce. W zależności od przedmiotu badania, może dotyczyć pojedynczej osoby, organizacji, przedsięwzięcia, sposobu podejmowania decyzji itp. Opracowanie jest syntezą jakościowych i ilościowych danych zebranych w ramach różnych etapów prac badawczych. Do opracowania studium przypadku selekcjonuje się zjawiska, które mają zaprezentować tzw. „dobre praktyki”, czyli szczególnie efektywne działania lub „złe praktyki”, czyli takie działania, których ze względu na negatywne skutki nie powinno się w przyszłości stosować.

Sposoby zapewnienia odpowiedniego zakresu danych na użytek planowanych ewaluacji

W celu zapewnienia odpowiedniego zakresu danych na użytek planowanych ewaluacji zostaną wprowadzone poniższe działania/praktyki:

1) Działania w zakresie planowania i realizacji badania ewaluacyjnego

- ✓ **zdefiniowanie potrzeb w zakresie dostępu do danych niezbędnych do realizacji procesu ewaluacji w fazie planowania poszczególnych badań ewaluacyjnych** – precyzyjne zdefiniowanie potrzeb w zakresie dostępu do danych w każdym planowanym badaniu ewaluacyjnym pozwoli na podjęcie z odpowiednim wyprzedzeniem działań na rzecz ich pozyskania, w tym:
  - identyfikację istniejących źródeł danych, z których można pozyskać wskazane dane;
  - zdefiniowanie zakresu danych, które muszą być na bieżąco gromadzone od podmiotów uczestniczących w programie;
  - określenie danych, które będą musiały zostać pozyskane w ramach badań pierwotnych);
  - określanie luk w danych, zwłaszcza na potrzeby badań kontryfakcyjnych.
- ✓ **ściśła współpraca z Regionalnym Obserwatorium Terytorialnym (ROT)**– współpraca z ROT pozwoli wzmocnić merytorycznie metodologię planowanych badań ewaluacyjnych, wesprze proces definiowania potrzeb w zakresie dostępu do danych, a także identyfikację dostępnych źródeł danych;
- ✓ **aktywna współpraca z ewaluatorem** – aktywna współpraca z ewaluatorem oparta na przeprowadzaniu bieżących konsultacji w zakresie metodologii i przebiegu procesu badawczego, a także możliwie największym wsparciu w zakresie dostarczania danych niezbędnych do realizacji wysokiej jakości badania ewaluacyjnego;

2) Działania na etapie gromadzenia danych niezbędnych do ewaluacji

- ✓ **Lokalny System Informatyczny** – lokalny system informatyczny kompatybilny z centralnym systemem SL 2014 dostarczy cennych informacji uzupełniających dla danych gromadzonych na poziomie centralnym (w szczególności na potrzeby badań kontryfakcyjnych)⁸;
- ✓ **Bieżące gromadzenie danych dotyczących instytucji aplikujących o wsparcie** – zbieranie informacji dotyczących zarówno beneficjentów programu, jak i instytucji, którym nie udało się uzyskać wsparcia ułatwi dobór grupy kontrolnej do badań kontryfakcyjnych;
- ✓ **Bieżący monitoring procesów ewaluacji realizowanych na poziomie krajowym** – gromadzenie informacji na temat badań ewaluacyjnych realizowanych na poziomie krajowym, po pierwsze pozwoli uniknąć sytuacji, w których na poziomie regionalnym i centralnym realizowane są badania o zbliżonych zakresach tematycznych, po drugie dostarczy wiedzy na temat nowych źródeł danych możliwych do wykorzystania w ramach badań ewaluacyjnych realizowanych na poziomie regionu;
- ✓ **Współpraca z Głównym Urzędem Statystycznym** - współpraca z GUS wesprze proces pozyskiwania danych dla procesu ewaluacji, w tym w zakresie realizacji badań kontryfakcyjnych (w szczególności w zakresie doboru jednostek spełniających określone kryteria);
- ✓ **Wsparcie podmiotów raportujących dane z zakresu realizacji programu** – wsparcie techniczne (m.in. przystępne instrukcje wypełniania) i merytoryczne (w ramach m.in.

⁸ System informatyczny powinien być ponadto zintegrowany z systemem ewidencji danych stosowanym przez GUS (uwzględnienie kodów jednostek terytorialnych odpowiadających nomenklaturze przyjętej w GUS).

punktów konsultacyjnych) podmiotów raportujących dane do lokalnego i centralnego systemu informatycznego zwiększy szanse na dostarczenie odpowiedniej jakości danych;

3) Działania na rzecz zwiększenia popularyzacji praktyk ewaluacyjnych

- ✓ **Promowanie praktyk ewaluacyjnych w instytucjach publicznych** - działania na rzecz zwiększenia zainteresowania przeprowadzaniem własnych badań ewaluacyjnych na poziomie pojedynczych instytucji czy przedsięwzięć zapewni dostęp do wyników zindywidualizowanych analiz, które ze względu na poziom szczegółowości nie mogłyby być przeprowadzane w ramach oceny RPO WZ 2014-2020.

Zapewnienie jakości procesu ewaluacji

Większość badań ewaluacyjnych Jednostka Ewaluacyjna RPO WZ będzie zlecała do realizacji przez podmioty zewnętrzne. Podstawą oceny ofert są kryteria merytoryczne, a kryterium ceny nie stanowi więcej niż 40 % punktacji. Aby zagwarantować wybór najlepszej koncepcji badania, Jednostka Ewaluacyjna będzie korzystać ze zdobytych doświadczeń. Punkty w kryterium ceny będą obliczane na podstawie logarytmu naturalnego. Ponadto, w poszczególnych kryteriach merytorycznych zostanie określona minimalna liczba punktów, którą musi zdobyć oferent, aby jego koncepcja badania nie została odrzucona. Jednostka Ewaluacyjna wymaga też od oferentów stosowania metodyki opartej na zasadzie triangulacji w odniesieniu do metod, źródeł danych, zespołu badawczego.

Każde badanie będzie przygotowywane przez zespół osób powoływany każdorazowo na potrzeby realizowanych badań. W zespole będą osoby merytoryczne z odpowiednich komórek Urzędu Marszałkowskiego/ Instytucji Pośredniczących specjalizujących się w tematyce badania. Do prac w zespole będą także zapraszani członkowie GSE. Koordynatorem badania w ramach danej ewaluacji będzie pracownik JE.

JE razem z zespołem opracowuje szczegółowy opis przedmiotu zamówienia (SOPZ) oraz pozostałe dokumenty wchodzące w skład dokumentacji przetargowej (warunki udziału wykonawcy, kryteria oceny ofert, wzór umowy dotyczącej wykonania badania).

Członkowie zespołu będą wchodzić w skład komisji przetargowej/ oceniającej oferty (dla postępowań o wartości poniżej 30 000 euro). Po wyborze wykonawcy i podpisaniu umowy między zamawiającym a wykonawcą rozpoczyna się rzeczywista realizacja badania ewaluacyjnego. Dobrą praktyką stosowaną przez JE jest organizacja spotkania inauguracyjnego badania, w którym będą uczestniczyć członkowie zespołu i zespół badawczy. Celem spotkania będzie doprecyzowanie oczekiwań merytorycznych i szczegółów organizacyjnych ewaluacji. Podczas spotkania będą przekazywane pierwsze dokumenty źródłowe i bazy danych oraz list uwierzytelniający, wskazujący wykonawcę jako realizatora badania i określający zespół badawczy. Ponadto, w czasie spotkania członkowie zespołu badawczego podpiszą Deklarację poufności wykonawcy (załącznik nr 3 do PE). Obydwie strony będą też zobowiązane do przestrzegania standardów ewaluacji.⁹

JE na etapie realizacji badania ewaluacyjnego monitoruje postępy prac wykonawcy oraz koordynuje współpracę podmiotów zaangażowanych w proces ewaluacji za pośrednictwem

---

⁹ Por. Standardy ewaluacji, Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne, Warszawa 2008.

zespołu powołanego do realizacji badania. Koordynacja ta umożliwi udostępnienie posiadanych danych i informacji oraz wsparcie wykonawcy w pozyskiwaniu informacji od innych instytucji.

JE razem z zespołem ocenia produkty ewaluacji, analizując i weryfikując raporty: metodologiczny i końcowy. Odbiór i ocena jakości raportu końcowego, zgodnie z wytycznymi KJE, jest powiązana z przygotowaniem karty oceny procesu i wyników badania ewaluacyjnego (załącznik 4 do PE).

Sposoby rozpowszechniania i wykorzystania wyników procesu ewaluacji

W ramach realizacji RPO WZ 2014-2020 planuje się podjęcie działań mających na celu komunikację wyników badań ewaluacyjnych. Według Art. 54 CPR wszystkie raporty z badań ewaluacyjnych muszą zostać upublicznione, jednak należy podjąć również odpowiednie działania na rzecz ich upowszechnienia. Każdy raport powinien zawierać streszczenie w języku polskim i angielskim. Jednocześnie, streszczenie powinno przedstawiać nie tylko wyniki badania, ale także syntetyczny opis najważniejszych rekomendacji oraz zawierać przynajmniej jeden akapit na temat zastosowanego przez ewaluatora warsztatu/ podejścia badawczego, gdyż jego celem powinno być też promowanie wiedzy o wykorzystanych w badaniu metodach i technikach badawczych. Do każdego z raportów zostanie dołączony opis przedmiotu zamówienia oraz raport metodologiczny.

W latach 2007-2013 rozpowszechnienie wiedzy i informacji na temat ewaluacji RPO WZ i PO KL w województwie zachodniopomorskim było realizowane poprzez takie działania jak: organizacja konferencji tematycznych, moderowanie strony poświęconej ewaluacji, publikacja danych, organizacja oraz udział w różnych inicjatywach powiązanych z realizacją procesu ewaluacji w regionie i kraju (m.in. konferencje, spotkania, szkolenia). W związku z rekomendowanym przez KE zwiększeniem wykorzystania wyników badań ewaluacyjnych w procesie programowania i wdrażania programów operacyjnych, w nowym okresie programowania planuje się zwiększenie skali działań upowszechniających wyniki ewaluacji.

W wytycznych komisyjnych wskazuje się, że proces ewaluacji powinien już od samego początku być ukierunkowany na odbiorcę¹⁰. Konieczne jest podjęcie działań ukierunkowanych nie tylko na dostosowanie zakresu realizowanych badań do potrzeb odbiorców, ale również przekazanie zdobytej wiedzy we właściwej formie. Działania na rzecz komunikacji (upowszechnienia) wyników ewaluacji będą kierowane do grup odbiorców zaprezentowanych w poniższej tabeli.

Tabela 4 Odbiorcy działań na rzecz upowszechnienia wyników ewaluacji

Symbol	Grupa	Opis
P	Osoby zaangażowane w programowanie RPO WZ 2014-2020	Osoby podejmujące strategiczne decyzje w zakresie programowania interwencji publicznej w ramach programu, w tym przedstawiciele Komitetu Monitorującego
R	Przedstawiciele instytucji publicznych, będących adresatami rekomendacji	Przedstawiciele instytucji publicznych, do których odnoszą się rekomendacje sformułowane w ramach badań ewaluacyjnych
B	Beneficjenci i potencjalni beneficjenci	Przedstawiciele instytucji realizujących przedsięwzięcia wsparte w ramach programu
O	Ostateczni odbiorcy projektów	Osoby niekorzystające bezpośrednio ze wsparcia w ramach programu, ale korzystające z efektów realizacji wspieranych przedsięwzięć

¹⁰ Komisja Europejska, *The Programming Period 2014-2020, Guidance Document on Monitoring and Evaluation, European Regional Development Fund and Cohesion Fund - Concepts and Recommendations*, October 2013, s. 16.

E	Ewaluatorzy zewnętrzni, konsultanci	Pracownicy instytucji profesjonalnie zajmujących się przeprowadzaniem ewaluacji
A	Analitycy, badacze, środowisko naukowe	Przedstawiciele sektora naukowego specjalizujący się w szczególności w zagadnieniach związanych z polityką regionalną, a także w dziedzinach będących obszarami wsparcia w ramach programu
S	Społeczeństwo	Społeczność regionalna, w tym w szczególności osoby, którym brak lub posiadające ograniczoną wiedzę na temat zagadnień ewaluacji.

Źródło: opracowano na podstawie „Ewaluacji ex ante Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020”; konsorcjum: Ecorys Polska Sp. z o.o. i Agrotec Polska Sp. z o.o.

Tabela 5 Sposoby komunikacji (upowszechnienia) wyników ewaluacji

Kanały komunikacji	Opis	Adresaci	Harmonogram						
			2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Organizacja spotkań prezentujących wyniki badań ewaluacyjnych	Spotkania informacyjne, podczas których będą przedstawiane kluczowe wyniki badań ewaluacyjnych RPO WZ 2014-2020.	P, R, B, O, E, A, S	na bieżąco po zakończeniu badania						
Organizacja konferencji tematycznych dotyczących ewaluacji	Konferencje tematyczne, na których poruszane będą wybrane aspekty ewaluacji polityk publicznych i programów wsparcia w innych regionach, Polsce i Europie; następnie opracowywanie i udostępnianie materiałów konferencyjnych i pokonferencyjnych upowszechniających proces ewaluacji i wyniki badań.	P, R, B, O, E, A, S		X		X			X
Szkolenia dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów	Organizacja szkoleń z zakresu ewaluacji dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów, w celu zwiększenia ich świadomości, wiedzy i poziomu zainteresowania udziałem w ewaluacjach polityk prorozwojowych realizowanych w regionie.	B		X		X			X
Spotkania z osobami mającymi wpływ na programowanie i wdrażanie RPO WZ 2014-2020 (możliwa jest inna forma przekazania informacji o kluczowych wynikach ewaluacji)	Bieżące przekazywanie informacji na temat wyników badań ewaluacyjnych decydentom usprawni proces wdrażania rekomendacji odnoszących się do kształtu interwencji publicznej w ramach programu (wyniki ewaluacji - zidentyfikowane problemy - działanie).	P	na bieżąco						
Spotkania, szkolenia dla przedstawicieli, w tym pracowników, IZ RPO WZ	Zwiększanie świadomości pracowników IZ RPO WZ z zakresu programowania i realizacji procesu ewaluacji w regionie pozwoli na bieżącą wymianę informacji związanych z przebiegiem procesu ewaluacji w regionie Organizacja szkoleń mających na celu upowszechnianie dobrych praktyk i kultury ewaluacyjnej wśród pracowników administracji publicznej.	P	na bieżąco						
Publikacja raportów	Wydawanie w formie papierowej		na bieżąco						

końcowych z badań ewaluacyjnych	i elektronicznej publikacji prezentujących wyniki przeprowadzonych badań ewaluacyjnych.	P, R, B, O, E, A, S	
Publikacja newsletterów, broszur i innych materiałów informacyjnych prezentujących kluczowe dane z badań ewaluacyjnych	Prezentacja kluczowych danych pochodzących z badań ewaluacyjnych w przystępnych dla odbiorców, atrakcyjnych wizualnie formach np. infografik udostępnianych na stronie programu, dokumenty typu „factsheet”, newslettery, ulotek itp.; materiały ukierunkowane na prezentowanie efektów zrealizowanej pomocy publicznej.	R, B, O, E, A, S	na bieżąco
Współpraca z biurem prasowym UM WZ w zakresie upowszechnienia wyników ewaluacji	Przekazywanie informacji na temat wyników badań ewaluacyjnych za pośrednictwem biura prasowego do różnych kanałów medialnych, lokalnych gazet, radia czy telewizji.	P, R, B, O, E, A, S	na bieżąco
Rozwój podstrony poświęconej ewaluacji na stronie internetowej RPO WZ 2014-2020	Podstrona zawierająca aktualne informacje na temat procesu ewaluacji programu, w tym bieżących działań Jednostki Ewaluacyjnej, plan ewaluacji, publikacja raportów końcowych z przeprowadzonych badań ewaluacyjnych, jak i publikacji o charakterze edukacyjnym itp.	P, R, B, O, E, A, S	na bieżąco

Źródło: opracowano na podstawie „Ewaluacji ex ante Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020”; konsorcjum: Ecorys Polska Sp. z o.o. i Agrotec Polska Sp. z o.o.

Produktami badania, poza raportami powstającymi w trakcie ewaluacji mogą być też: broszury informacyjne, prezentacje multimedialne wyników, bazy danych wraz z narzędziami badawczymi oraz wnioski i opracowane na ich podstawie rekomendacje. Nie oznacza to, że w każdym ze zrealizowanych badań muszą pojawić się wszystkie wymienione formy. Katalog produktów może zostać poszerzony o inne formy prezentacji wyników badania uzależnione od potrzeb zamawiającego i typów odbiorców ewaluacji. Forma prezentacji wyników powinna być dostosowana do docelowej grupy odbiorców.

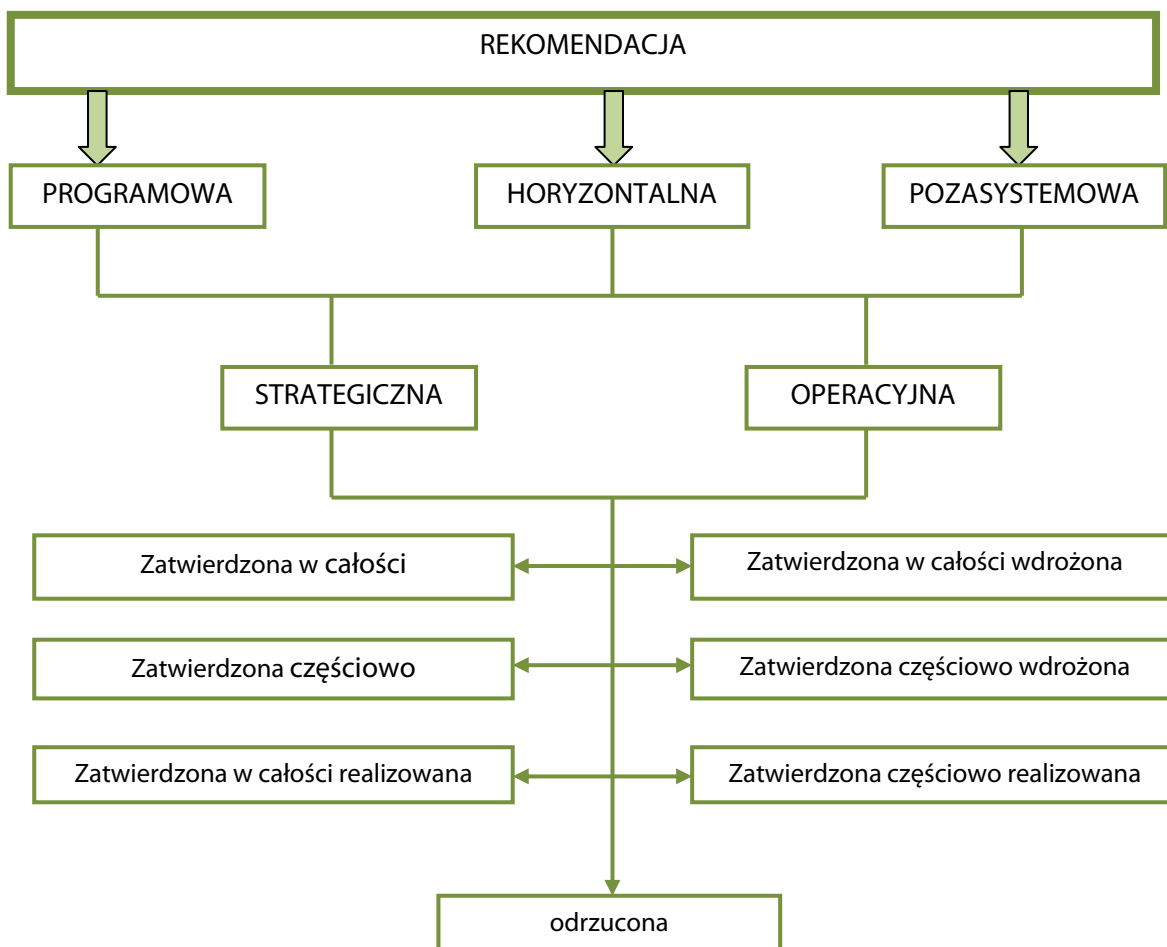
Głównymi podmiotami zaangażowanymi w proces zarządzania rekomendacjami są JE, Instytucje Pośredniczące zaangażowane we wdrażanie RPO WZ 2014-2020, zespół przygotowujący ewaluację oraz adresaci rekomendacji (tj. podmioty odpowiedzialne za bezpośrednie wdrożenie zaleceń ewaluacyjnych, głównie jednostki administracji publicznej odpowiedzialne na realizację programu), jak też KJE i KM RPO WZ 2014-2020.

JE koordynuje proces wdrażania i monitorowania rekomendacji. Proces ten obejmuje trzy główne etapy:

- ✓ opracowanie tabeli rekomendacji wraz z podjęciem decyzji o zakresie i sposobie wdrożenia rekomendacji;
- ✓ wdrażanie rekomendacji;
- ✓ monitorowanie procesu wdrażania rekomendacji.

Po odbiorze raportu końcowego, JE analizuje wyniki badania ewaluacyjnego oraz poddaje konsultacji i dyskusji, zaproponowane przez ewaluatora, zalecenia w możliwie najszerszym gronie adresatów rekomendacji (celem przypisania im odpowiedzialności za podjęcie konkretnych działań w celu ich wdrożenia). Ponadto, zgodnie z zaleceniami KJE, na tym etapie współpracy z głównymi adresatami rekomendacji, dokonuje się klasyfikacji każdej rekomendacji według poniższej typologii.

Schemat. Klasyfikacja i status rekomendacji ewaluacyjnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020*, dz. cyt., s. 38.

Poszczególne rekomendacje oznaczają¹¹:

- a) podział zaleceń ze względu na ich klasę / podklasę:
  - ✓ rekomendacja horyzontalna - dotycząca realizacji polityki spójności, wykraczająca poza program, za której monitorowanie odpowiada KJE;
  - ✓ rekomendacja programowa - dotycząca tylko RPO WO 2014-2020, za której monitorowanie odpowiada JE;
  - ✓ rekomendacja pozasystemowa (zewnętrzna) - dotycząca instytucji lub obszarów zlokalizowanych poza systemem polityki spójności (zalecenia te nie powinny być głównym produktem badania, jeśli jednak w sposób istotny wpływają na realizację programu mogą być formułowane a następnie wdrażane przez adresatów);
  - ✓ rekomendacja operacyjna - dotycząca kwestii wdrożeniowych programu oraz usprawnień w tym zakresie;

¹¹ Por. Wytyczne w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-20, dz. cyt. s. 38-39

- ✓ rekomendacja strategiczna - dotycząca priorytetowych kwestii w obszarze realizacji programu lub całej polityki spójności;
- b) podział zaleceń ze względu na ich status:
  - ✓ rekomendacja zatwierdzona w całości - zaakceptowana do wdrożenia w całości, dla której działania wdrożeniowe jeszcze się nie rozpoczęły;
  - ✓ rekomendacja zatwierdzona częściowo - zaakceptowana do wdrożenia w części, dla której działania wdrożeniowe jeszcze się nie rozpoczęły;
  - ✓ rekomendacja zatwierdzona w całości (realizowana) - zaakceptowana do wdrożenia w całości, dla której działania wdrożeniowe jeszcze trwają;
  - ✓ rekomendacja zatwierdzona częściowo (realizowana) - zaakceptowana do wdrożenia w części, dla której działania wdrożeniowe jeszcze trwają;
  - ✓ rekomendacja zatwierdzona w całości (wdrożona) - zaakceptowana do wdrożenia w całości, dla której działania wdrożeniowe już zakończono;
  - ✓ rekomendacja zatwierdzona częściowo (wdrożona) - zaakceptowana do wdrożenia w części, dla której działania wdrożeniowe już zakończono;
  - ✓ rekomendacja odrzucona - całkowicie niezaakceptowana do wdrożenia, ze względu na brak możliwości wdrożenia zalecenia lub jej nietrafiony charakter (w takim przypadku wskazane jest opisanie w syntetycznej formie powodów rezygnacji z zalecenia).

Opracowana tabela rekomendacji konsultowana jest z adresatami zaleceń, celem określenia ich zasadności, terminów i sposobów wdrożenia, a następnie przekazywana jest do akceptacji Zarządowi Województwa Zachodniopomorskiego i do wiadomości KM RPO WZ 2014-2020.

Po przyjęciu rekomendacji do wdrożenia, JE we współpracy z adresatami rekomendacji inicjuje proces ich aplikacji, w ramach którego zalecenia powinny zostać zaimplementowane do programu w sposób właściwy, sprawny i terminowy.

W trakcie procesu wdrażania rekomendacji koniecznym jest monitorowanie postępów ich wdrażania (za wyjątkiem rekomendacji horyzontalnych i pozasystemowych, za które odpowiada KJE). Monitorowanie to prowadzone jest przez JE przy współpracy adresatów rekomendacji, aż do momentu ich pełnego wdrożenia – za pośrednictwem bazy informatycznej System Wdrażania Rekomendacji (SWR), uwzględniającej wszystkie zalecenia wynikające z badań ewaluacyjnych. Monitoring rekomendacji z badań ewaluacyjnych odbywać się będzie przynajmniej raz w roku.

Budowa potencjału ewaluacyjnego

Zgodnie z Art 56. CRP państwa członkowskie mają obowiązek zapewnienia właściwego potencjału przeprowadzenia oceny. Według komisyjnego podręcznika metodologicznego EVALSED, budowa potencjału ewaluacyjnego zachodzi na wielu poziomach, a w tym: indywidualnym (rozwój odpowiednich kompetencji i umiejętności), organizacyjnym (projektowanie odpowiednich struktur organizacyjnych i zarządzanie nimi), interorganizacyjnym (wzmacnianie relacji między instytucjami publicznymi i prywatnymi, sieci współpracy, procedury, partnerstwa) a także ogólnym społecznym (budowa świadomości społeczeństwa w zakresie ewaluacji)¹². Wieloaspektowość potencjału ewaluacyjnego sprawia, że katalog możliwych do podjęcia działań w kierunku jego rozwoju jest bardzo szeroki. Co więcej, są to najczęściej działania długoterminowe, a czasem i nieokreślone w czasie. Czyni to proces budowania potencjału ewaluacyjnego długotrwałym, a wręcz

¹² EVALSED: *The resource for the evaluation of Socio-Economic Development*, September 2013, s. 62.

nieskończonym¹³ - jest stałym procesem „uczenia się” i doskonalenia.

W latach 2007-2013 podjęto wiele działań związanych z budową potencjału ewaluacyjnego w regionie. Współpracowano z kluczowymi krajowymi i regionalnymi instytucjami uczestniczącymi w procesie ewaluacji (IK RPO, KJE). Dbano o upowszechnianie wyników ewaluacji (podstrona poświęcona ewaluacji, spotkania Grupy Sterującej Ewaluacją). Realizowano działania na rzecz skutecznego planowania i monitorowania realizacji procesu ewaluacji. W celu zwiększenia kompetencji w zakresie metodyki badań ewaluacyjnych, pracownicy IZ RPO WZ aktywnie uczestniczyli w pracach prowadzonych przez KJE.

Okres programowania 2014-2020 przynosi nowe wyzwania w zakresie dalszego rozwoju potencjału ewaluacyjnego regionu. Wytyczne komisyjne¹⁴ wskazują na konieczność m.in. podjęcia działań na rzecz pobudzenia popytu na badania ewaluacyjne, jak i podaży instytucji, które mogłyby je realizować. Wskazuje się również na potrzebę działań w zakresie rozszerzenia praktyk ewaluacyjnych w regionie (np. na poziomie innych instytucji w regionie), jak i lepszej integracji ewaluacji z procesami programowania i zarządzania programami wsparcia.

Biorąc pod uwagę powyższe zalecenia, jak i dotychczasowe doświadczenia w zakresie budowania potencjału ewaluacyjnego, działania podejmowane w latach 2014-2020 będą ukierunkowane na realizację pięciu głównych celów:

1) Zapewnienie odpowiednich zasobów kadrowych i rozwiązań organizacyjnych dla skutecznej realizacji procesu ewaluacji

- **inicjatywy mające na celu zwiększenie wiedzy i kompetencji pracowników JE i innych pracowników zaangażowanych w proces ewaluacji** (patrz Załącznik nr 2) – szkolenia, warsztaty, konferencje oraz inne przedsięwzięcia zwiększające zdolność zespołu do skutecznej i efektywnej realizacji swoich zadań, w szczególności w kontekście zwiększania wiedzy na temat metodologii badań ewaluacyjnych;
- **zachowanie niezależności jednostki ewaluacyjnej** - niezależna funkcjonalnie JE realizująca badania wewnętrzne i zlecająca ewaluację na zewnątrz;
- **współpraca w ramach Grupy Sterującej** – platforma współpracy pomiędzy kluczowymi interesariuszami programu zapewniająca stały przepływ informacji i wiedzy w zakresie działań realizowanych w ramach ewaluowanych programów operacyjnych oraz priorytetowych działań publicznych podejmowanych w regionie¹⁵;
- **współpraca z jednostkami ewaluacyjnymi innych programów operacyjnych** – utrzymywanie współpracy z przedstawicielami regionalnych i krajowych jednostek ewaluacyjnych umożliwiające stałą wymianę pomysłów i doświadczeń z zakresu realizacji badań ewaluacyjnych pod kątem ich późniejszego wdrożenia w województwie;

2) Lepsza organizacja i koordynacja procesu ewaluacji

---

¹³ ESTEP: *Developing Evaluation Capacity – final report; on the framework to analyse the development of evaluation capacity in the EU Member States – A study for the Commission*, 2nd edition, September 2007, s. 23.

¹⁴ EVALSED: *The resource for the evaluation of Socio-Economic Development*, September 2013, s. 63-70.

¹⁵W odniesieniu do doświadczeń regionu z lat 2007-2013 warto poszerzyć grono osób wchodzących w skład GS o m.in. partnerów społeczno-gospodarczych, zewnętrznych ekspertów, decydentów (IZ), przedstawicieli ROT i RFT. Zróżnicowanie grona uczestników pozwoli na poszerzenie „punktu widzenia” w trakcie programowania badań ewaluacyjnych o opinie i potrzeby zgłaszane przez innych interesariuszy programu, w tym również potencjalnych beneficjentów.

- **wsparcie ze strony Komitetu Monitorującego RPO WZ 2014-2020** – współpraca z Komitetem Monitorującym zwiększy jakość i terminowość realizacji badań ewaluacyjnych, dzięki m.in. bieżącej analizie postępów w realizacji planów i wyników badań ewaluacyjnych, jak również monitoringowi realizacji zasad partnerstwa w procesie ewaluacji;
- **współpraca z Krajową Jednostką Ewaluacji** – współpraca dotyczyć będzie zarówno aspektów organizacyjnych i technicznych związanych z realizacją procesu ewaluacji w regionie, jak i kwestii merytorycznych (m.in. konsultacje planów ewaluacji, przedmiotów zamówień na badania, przygotowania zaleceń do badań horyzontalnych);
- **współpraca z najważniejszymi podmiotami publicznymi biorącymi udział w realizacji polityk rozwoju** – system współpracy i przepływu informacji między instytucjami zaangażowanymi w procesy monitorowania i ewaluacji działań prorozwojowych na poziomie kraju i w regionach, w tym: Głównym Urzędem Statystycznym, Głównym Urzędem Geodezji i Kartografii, Krajowym i Regionalnym Obserwatorium Rozwoju Terytorialnego, Ośrodkiem Badań Regionalnych. Charakter współpracy i jej podmiot będzie zależał od tematyki badania.

3) Pobudzanie popytu na badania ewaluacyjne w regionie

- **zwiększenie zaangażowania pracowników IZ i IP w proces planowania badań ewaluacyjnych** – bieżące angażowanie w proces programowania i proces ewaluacji pracowników IZ i IP w celu lepszego dostosowania zakresu projektów badawczych do rzeczywistych potrzeb decydentów i innych osób zaangażowanych w realizację programu;
- **uspołeczniony proces planowania procesu ewaluacji** – przygotowanie i aktualizowanie planu ewaluacji w drodze konsultacji wewnętrznych (z wydziałami merytorycznymi IZ RPO WZ oraz IP zaangażowanymi w zarządzanie i wdrażanie RPO WZ 2014-2020) oraz konsultacji zewnętrznych z partnerami społeczno-gospodarczymi, które pozwolą na lepsze dostosowanie planów badań ewaluacyjnych do istniejącego zapotrzebowania w regionie (zasada partnerstwa);

4) Pobudzanie podaży i zapewnienie wysokiej jakości badań ewaluacyjnych

- **współpraca z ośrodkami akademickimi oraz eksperckimi** – zwiększanie zainteresowania zagadnieniami ewaluacji oraz współpraca ze środowiskiem naukowym przy planowaniu projektów badawczych zwiększy szansę na uzyskanie kompletnych i poprawnych wyników badań ewaluacyjnych; opinie ekspertów będą pomocne m.in. przy opracowywaniu metodologii planowanych badań ewaluacyjnych;
- **dbałość o wysoką jakość merytoryczną treści zamówień na badania ewaluacyjne** - precyzyjne i zrozumiałe zdefiniowanie swoich oczekiwań wobec badania ewaluacyjnego w zamówieniu, zarówno jego zakresu, jak i proponowanych narzędzi metodologicznych zwiększy szansę na zrealizowanie wysokiej jakości badania przez zewnętrznego ewaluatora;
- **aktywna współpraca w realizacji ewaluacji zewnętrznych** – wsparcie merytoryczne realizowanych badań ewaluacyjnych przez pracowników jednostki ewaluacyjnej (poprzez konsultowanie m.in. zakresu badania, narzędzi badawczych, metod analizy danych) pomoże lepiej ukierunkować proces badawczy na osiągnięcie celów stawianych przed ewaluacją;

5) Lepsze wykorzystanie wyników badań ewaluacyjnych w procesie zarządzania i wdrażania programem

- **monitorowanie stanu wdrażania rekomendacji** - monitoring procesu wprowadzania nowych rozwiązań w instytucjach publicznych zmobilizuje ich przedstawicieli do systematycznej pracy i pozwoli na bieżące rozwiązywanie pojawiających się problemów;
- **spotkania robocze ewaluatorów oraz przedstawicieli instytucji, których dotyczą rekomendacje** - spotkania robocze będą miały na celu wspólne przedyskutowanie wyników ewaluacji oraz zaplanowanie procesu wdrażania rekomendacji.

Funkcjonalna niezależność procesu ewaluacji

Zgodnie z art. 54 ust. 3 CPR ewaluacje przeprowadzają eksperci wewnętrzni lub zewnętrzni, którzy są funkcjonalnie niezależni od podmiotów odpowiedzialnych za realizację programu.

Przez funkcjonalną niezależność rozumie się zapewnienie takiego przebiegu procesu ewaluacji, aby był on realizowany w sposób obiektywny i niezależny od podmiotów instytucjonalnych odpowiedzialnych za programowanie i wdrażanie danej interwencji.

Funkcjonalna niezależność procesu ewaluacji będzie spełniona w ramach RPO WZ 2014-2020 przede wszystkim przez zlecenie badań ewaluacyjnych podmiotom badawczym oraz ekspertom zewnętrznym. Funkcjonalna niezależność zostanie zapewniona także poprzez właściwe zaplanowanie roli i miejsca JE w strukturze instytucjonalnej urzędu.

Zasoby niezbędne dla realizacji planu ewaluacji

Biorąc pod uwagę, że zgodnie z Art. 50 CPR Instytucja Zarządzająca zobowiązana jest do corocznego raportowania najważniejszych wyników ewaluacji i postępów z realizacji planów ewaluacji, w tym wdrożonych rekomendacji, należy zapewnić odpowiednie zasoby kadrowe Jednostce Ewaluacyjnej, która będzie realizowała wszystkie zadania związane z ewaluacją w okresie programowania 2014-2020. Obecnie Jednostka Ewaluacyjna dysponuje 2 etatami, ale planuje się zwiększyć ich liczbę. Jedna osoba posiada doświadczenie w przeprowadzaniu i koordynacji badań ewaluacyjnych z perspektywy finansowej 2007-2013. Uczestniczyła ona w różnego rodzaju szkoleniach z zakresu ewaluacji i zamówień publicznych. W okresie 2007-2013 Jednostka Ewaluacyjna współpracowała z wydziałami merytorycznymi Urzędu Marszałkowskiego podczas realizacji badań ewaluacyjnych. W latach 2014-2020 Jednostka Ewaluacyjna będzie kontynuować współpracę z wydziałami merytorycznymi Urzędu Marszałkowskiego i dodatkowo poszerzy ją o Instytucje Pośredniczące. Dodatkowo, wsparciem merytorycznym dla Jednostki Ewaluacyjnej jest Grupa Sterująca Ewaluacją, w skład której wchodzi przedstawiciele IZ RPO WZ i IP, KM RPO WZ 2014-2020, a także przedstawiciele środowiska naukowo-akademickiego i eksperci zewnętrzni. Co więcej rola wspierania ewaluacji oraz monitorowania RPO WZ 2014-2020 została powierzona Komitetowi Monitorującemu Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020.

W celu zapewnienia sprawnego prowadzenia procesu ewaluacji przewiduje się przeprowadzenie szeregu szkoleń dla pracowników JE oraz innych jednostek zaangażowanych w realizację RPO WZ 2014-2020, zgodnie z planem szkoleń w zakresie ewaluacji. Plan szkoleń

powinien być skonsultowany z grupą odbiorców i modyfikowany zgodnie ze zgłaszanym przez nich zapotrzebowaniem. Szkolenia mogą być organizowane przez jednostkę ewaluacyjną we własnym zakresie, zlecane na zewnątrz lub zgłaszane do planów szkoleń organizowanych przez IZ RPO WZ (UM WZ).

Tabela 6 Plan szkoleń w zakresie ewaluacji

Lp.	Tytuł/ Temat szkolenia	Opis/ Cel główny	Harmonogram						
			2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.	Ewaluacja Programu w perspektywie finansowej 2014-2020 – źródła danych i ich wykorzystanie w ewaluacji, zwłaszcza w badaniach z zastosowaniem metod kontrfaktycznych	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zwiększenie kompetencji w zakresie metodologii ewaluacji pod kątem zwiększenia jakości planowanych badań ewaluacyjnych oraz dostosowaniu ich do zaleceń UE na okres programowania 2014-2020; ✓ zwiększenie wiedzy na temat możliwości wykorzystania zdwersyfikowanych źródeł do ewaluacji programu; ✓ identyfikacja źródeł danych wykorzystywanych do realizacji badań kontrfaktycznych. 	X						
2.	Zastosowanie metod kontrfaktycznych w badaniach ewaluacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zwiększenie kompetencji w zakresie metodologii ewaluacji pod kątem zwiększenia jakości planowanych badań ewaluacyjnych oraz dostosowaniu ich do zaleceń UE na okres programowania 2014-2020; 	X						
3.	Projektowanie badań ewaluacyjnych w trybie przetargów publicznych	<ul style="list-style-type: none"> ✓ wypracowanie standardów w zakresie projektowania badań ewaluacyjnych, opracowywania SIWZ i SOPZ m.in. dobór kryteriów wyboru ewaluatora (z uwzględnieniem zastosowania nowych narzędzi metodologicznych w ewaluacjach). 	X						
4.	Praktyczne relacje między ewaluacją a monitoringiem	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zdobycie wiedzy z zakresu efektywnego wykorzystania danych zdobytych w ramach monitoringu dla celów ewaluacyjnych: zarówno w kontekście planowania ewaluacji, jak i ich przeprowadzania. 		X					
5.	Brokerzy wiedzy	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznawanie potrzeb w wiedzy przełożonych politycznych, kierownictwa wydziałów merytorycznych i menedżerów projektów publicznych; ✓ pozyskiwanie wiarygodnej wiedzy, opartej na rzetelnej metodyce badawczej; ✓ skuteczne przekazywanie wiedzy jej użytkownikom w urzędzie, z wykorzystaniem różnych metod prezentacji i komunikacji wyników; ✓ łączenie wyników różnych badań w 	X						

		spójną bazę dowodów wspierających decydentów.							
6.	Mataanalizy i metaewaluacje.	✓ Zwiększenie wiedzy z zakresu efektywnego wykorzystania wyników wcześniej realizowanych badań (w tym: ewaluacyjnych); techniki opracowywania metaanaliz i meta ewaluacji.			X				
7.	Ewaluacja formatywna i konkluzyjna	✓ zwiększenie kompetencji pracowników w zakresie rozróżniania i umiejętnego wykorzystywania obu typów ewaluacji; ✓ wykorzystanie wniosków z ewaluacji formatywnych na potrzeby ewaluacji konkluzyjnych.				X			
8.	Ewaluacja wewnętrzna i hybrydowa (łączona) – planowanie, realizacja, korzyści	✓ rozwijanie zdolności ewaluacyjnych w sektorze publicznym; ✓ zwiększenie kompetencji w zakresie ewaluacji wewnętrznej i łączonej.					X		
9.	Wykorzystanie wyników i wniosków z badania ewaluacyjnego	✓ projektowanie strategii komunikowania wyników ewaluacji odbiorcom; ✓ wykorzystanie wniosków i rekomendacji z badań ewaluacyjnych; ✓ wykorzystanie wyników badań ewaluacyjnych w programowaniu kolejnej perspektywy finansowej.		X			X		
10.	Prezentacja wyników badań ewaluacyjnych – najlepsze techniki	✓ rozwijanie umiejętności projektowania prezentacji; ✓ rozwijanie wiedzy na temat najlepszych technik prezentacji wyników badań ewaluacyjnych.					X		X

Źródło: opracowanie na podstawie Ewaluacji ex ante Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020; konsorcjum: Ecorys Polska Sp. z o.o. i Agrotec Polska Sp. z o.o.

Poza zasobami kadrowymi, istotnym elementem procesu ewaluacji są odpowiednio zaplanowane środki finansowe, które umożliwią realizację zadań powierzonych Jednostce Ewaluacyjnej w perspektywie finansowej 2014-2020. Zadania związane z ewaluacją będą realizowane ze środków w ramach kategorii interwencji 122, na którą przewidziano 1 601 239, 00 euro. Poniższa tabela zawiera szacunkowy podział alokacji na zadania i badania ewaluacyjne w latach 2016-2023 (średni kurs euro NBP z 30.10.2015 wynosi 4,2652).

Tabela 7 Szacowany podział alokacji na ewaluację w ramach RPO WZ 2014-2020

Działania	Szacowana wartość
Badania ewaluacyjne	3 900 000
Badania ewaluacyjne ad hoc	2 510 000
Szkolenia, konferencje, publikacje i inne	415 000
Suma	6 825 000¹⁶

Źródło: opracowanie własne

¹⁶ Kwota obejmuje montaż finansowy: 85% środki EFS i 15% budżet województwa

Planowane do realizacji badania ewaluacyjne

Ze względu na szeroki zakres zagadnień, podlegających procesowi ewaluacji przygotowany został zestaw badań, które planowane są do realizacji w latach 2016-2023. Zostały one przyporządkowane do 4 obszarów tematycznych: gospodarka, infrastruktura, społeczeństwo, badania przekrojowe.

Większość obszarów tematycznych znalazło pokrycie planowanymi do realizacji badaniami, które pozwolą na ocenę stopnia osiągnięcia założonych celów szczegółowych w poszczególnych priorytetach inwestycyjnych.

Planowane do realizacji badania ewaluacyjne w latach 2016-2023, zgodnie z rekomendacjami Komisji Europejskiej, będą systematycznie przeglądane i aktualizowane w planie ewaluacji przynajmniej raz do roku. Wprowadzenie niniejszego planu nie wyklucza możliwości realizacji dodatkowych ewaluacji, zgodnie z nowymi, pojawiającymi się potrzebami.¹⁷ Instytucja Zarządzająca powinna zapewnić odpowiednią rezerwę finansową na potrzeby ewentualnych dodatkowych ewaluacji ad hoc, które „z definicji” nie mogą być ujęte w planie. Dopuszcza się możliwość rezygnacji z zaplanowanego badania, ale w takim przypadku należy uzasadnić podjętą decyzję w aktualizacji planu.

Poniżej zaprezentowano listę badań ewaluacyjnych dla RPO WZ 2014-2020, które zostały pogrupowane według przyjętych obszarów badawczych.

Mając na uwadze kształt RPO WZ 2014 – 2020, w ramach którego w ramach PI 2c (e-usługi i technologie informacyjno-komunikacyjne) alokacja wynosi jedynie 20 000 000 EUR nie planuje się przeprowadzenia oddzielnego badania ewaluacyjnego dotyczącego ww. PI.

JE nie uwzględniła w Planie realizacji badania ewaluacyjnego obejmującego cele osi priorytetowej Pomoc techniczna, ponieważ zostanie ono zrealizowane przez KJE we współpracy z IZ PO PT na poziomie krajowym w ramach badania horyzontalnego. IZ RPO WZ będzie mogła wykorzystać wyniki tego badania, aby ocenić stopień realizacji celów tej osi w RPO WZ 2014-2020.

Wyniki i wnioski z zaplanowanych badań ewaluacyjnych będą wykorzystywane m.in. do wprowadzania zmian w Programie, a także do aktualizowania i monitorowania Strategii Rozwoju Województwa, Regionalnej Strategii na rzecz Inteligentnych Specjalizacji oraz do podejmowania bieżących decyzji usprawniających wdrażanie Programu.

---

¹⁷ Komisja Europejska, *The Programming Period 2104-2020, Guidance Document on Monitoring and Evaluation, European Regional Development Fund and Cohesion Fund - Concepts and Recommendations*, October 2013, s. 16.

Obszar: Gospodarka

Rola RPO WZ 2014-2020 we wzmacnianiu inteligentnych i regionalnych specjalizacji

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa 1 Gospodarka, Innowacje, Nowoczesne Technologie	
1a Udoskonalanie infrastruktury B+I i zwiększenie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie B+I oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych które leżą w interesie Europy	
1b Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w B+I, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami B+R i sektorem szkolnictwa wyższego (...), wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji w dziedzinie kluczowych technologii (...)	
3a Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości	
3c Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług	
Fundusz: EFRR	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	on-going
Cel badania	
Celem badania jest:	
<ul style="list-style-type: none"> ocena wpływu interwencji w zakresie: doskonalenia infrastruktury B+R+I, inwestycji przedsiębiorstw w B+I, rozwoju synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami B+R i szkolnictwem wyższym, wspierania badań technologicznych i stosowanych oraz promowania przedsiębiorczości i wspierania tworzenia i poszerzenia zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług; określenie roli działań podejmowanych w ramach OP1 w celu wzmocnienia regionalnych i inteligentnych specjalizacji.	
Uzasadnienie badania	
Badanie jest realizowane w związku z obowiązkiem szacowania wpływu interwencji na poziomie osi priorytetowych określonym w art. 56 ust. 3 Rozporządzenia Ogólnego oraz w Wytocznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. Ponadto, badanie umożliwi ocenę efektów dla działań zrealizowanych w ramach OP1 RPO WZ 2014-2020 w powiązaniu z regionalnymi i inteligentnymi specjalizacjami oraz w powiązaniu z formami wsparcia (dotacje, instrumenty finansowe). Ponadto, w ramach badania będzie brana pod uwagę Regionalna Strategia na rzecz Inteligentnych Specjalizacji.	
Wyniki badania będą użyteczne w kontekście oceny skuteczności i efektywności wsparcia kierowanego:	
<ul style="list-style-type: none"> do podmiotów/przedsiębiorstw działających w sferze B+R+I, do szkół wyższych, do jednostek samorządu terytorialnego, do instytucji otoczenia biznesu, na strefy inwestycyjne.	
Kryteria badania	
Skuteczność Efektywność Użyteczność	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
Główne pytania ewaluacyjne:	
<ul style="list-style-type: none"> W jakim stopniu cele projektów realizowanych w OP 1 odpowiadają potrzebom regionu określonym w dokumentach strategicznych województwa zachodniopomorskiego? W jakim stopniu realizowane są poszczególne cele interwencji w ramach strategii na rzecz inteligentnych specjalizacji? Jakie są pozytywne i negatywne czynniki oraz ich siły, które wywarły lub wywierają wpływ na wdrażanie w/w strategii? Jakie są niezaplanowane efekty realizacji strategii na rzecz inteligentnych specjalizacji? Jaka jest ocena działań zrealizowanych w ramach wdrażania w/w strategii z punktu widzenia produktów i rezultatów? Jaki jest wpływ interwencji na rozwój regionalnych i inteligentnych specjalizacji?	

- W jaki sposób regionalne i inteligentne specjalizacje wpływają na wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw?
- W jaki sposób regionalne i inteligentne specjalizacje wpływają na wzrost potencjału rozwojowego przedsiębiorstw?
- Jaki jest zakres współpracy regionalnych jednostek naukowych z przedsiębiorcami w ramach regionalnych i inteligentnych specjalizacji?
- Czy w ramach założeń strategii na rzecz inteligentnych specjalizacji zaspakajane są potrzeby przedsiębiorców i instytucji otoczenia biznesu?
- Jaki jest wpływ osiąganych wskaźników związanych z B+R+I na gospodarkę województwa?
- Jakie powinny być dodatkowe działania niezbędne do realizacji założeń regionalnej strategii na rzecz inteligentnych specjalizacji?
- W jaki sposób regionalne i inteligentne specjalizacje wpływają na atrakcyjność inwestycyjną regionu?
- Jakie są potrzeby podmiotów związanych z regionalnymi i inteligentnymi specjalizacjami?
- Jaki jest wpływ interwencji na wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu?
- Jaki jest wpływ interwencji na wzmocnienie infrastruktury rozwoju gospodarczego?
- Jaki jest wpływ interwencji na rozwój kooperacji między nauką a biznesem?
- Jaki jest wpływ interwencji na sferę B+R+I?
- Jaka jest skuteczność wsparcia w odniesieniu do różnych jego form (dotacje, instrumenty finansowe, doradztwo, bony na specjalistyczne usługi)?
- Które formy i typy wsparcia były najbardziej, efektywne i użyteczne?
- Jakie są trendy i zmiany w obszarach regionalnych i inteligentnych specjalizacji województwa zachodniopomorskiego?
- Jak jest miejsce i rola regionalnych i inteligentnych specjalizacji w globalnych łańcuchach wartości?
- Jaki jest udział interesariuszy regionalnych i inteligentnych specjalizacji w polityce innowacji związanej z kluczowymi technologiami wspomagającymi?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Punktem wyjścia będzie odtworzenie logiki wsparcia beneficjentów realizujących projekty w obszarze B+R+I. Ważne jest zidentyfikowanie czynników wpływających na użyteczność, skuteczność i efektywność form wsparcia. Równie ważne jest określenie wpływu interwencji na inteligentne specjalizacje. Istotne jest także ustalenie powiązań pomiędzy realizowanymi działaniami, oczekiwanymi efektami oraz przyjętymi założeniami i warunkami wdrażania Programu.

W badaniu uwzględniony zostanie komponent ilościowy i jakościowy.

Główny zakres prac będzie polegał na analizie danych zastanych, skonfrontowanych z wynikami badań jakościowych przeprowadzonych przede wszystkim z osobami odpowiedzialnymi za wdrażanie RPO WZ oraz badań ilościowych przeprowadzonych z beneficjentami i grupą kontrolną (kontrafaktyczną). W tym badaniu planuje się zastosowanie schematu badań kontrafaktycznych. Zastosowanie schematu kontrafaktycznego pomoże w analizie i weryfikacji przyjętej logiki interwencji oraz pozwoli oszacować efekt netto poszczególnych działań w ramach OP 1. Oszacowanie wyniku netto będzie możliwe, ponieważ zostaną przebadane dwie grupy: beneficjentów projektów OP1 oraz niekorzystających lub aplikujących nieskutecznie o wsparcie w ramach OP1 RPO WZ. Analizy prowadzone w niniejszym badaniu uwzględniające schemat kontrafaktyczny będą prowadzone przy użyciu techniki propensity score matching (PSM) oraz metody podwójnej różnicy (DID). Oczywiście możliwe będzie stosowanie innych metod i technik analizy danych analitycznych w zależności od dostępnych informacji i danych o realizowanych interwencjach. Dlatego, ostateczny dobór metod i technik kontrafaktycznych zostanie dokonany na etapie przygotowania badania do realizacji.

Realizacja tego badania z uwzględnieniem schematu kontrafaktycznego będzie wymagała ścisłej współpracy IZ z KJE i GUS według następującego schematu – JE wyśle do GUS dane wskazujące grupy (beneficjentów/kontrolną) oraz interesujące ją obszary zmian (w ramach możliwości GUS). Następnie GUS opracowuje zbiorcze wyniki i przekazuje JE. Na ich podstawie JE przygotowuje raport końcowy (włączając różnego rodzaju techniki i metody uzupełniające lub interpretujące wyniki przekazane przez GUS).

Zakres niezbędnych danych

- Dane monitoringowe z SL 2014 i lokalnego systemu informatycznego.
- Dokumentacja projektowa – wnioski o dofinansowanie.
- Dane pozyskane od beneficjentów.
- Dane GUS.
- Dane otrzymane od osób odpowiedzialnych za wdrażanie RPO WZ.

Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
III kw. 2020 r. – IV kw. 2021 r.
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia
Ok. 250 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WZ 2014-2020 we współpracy z KJE, GUS oraz WWRPO.
Uwagi i komentarze
Realizacja z zastosowaniem metod konfraktycznych zależy od dostępności danych na temat grupy kontrolnej. Przewiduje się, że ewentualny koszt pozyskania danych z GUS będzie ponosiło Ministerstwo Rozwoju.

Obszar: Infrastruktura

Efekty projektów środowiskowych realizowanych w ramach RPO WZ 2014-2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa 3 Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	
5b Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski żywiołowe i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami żywiołowymi i katastrofami	
6a Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie	
6b Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie	
Oś priorytetowa 4 Naturalne otoczenie człowieka	
6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturalnego	
6d Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zielona infrastrukturę	
Fundusz: EFRR	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post
Cel badania	
Celem badania jest ocena wpływu i oddziaływania inwestycji środowiskowych realizowanych w ramach RPO WZ 2014-2020.	
Uzasadnienie badania	
Badanie jest realizowane w związku z obowiązkiem szacowania wpływu interwencji na poziomie osi priorytetowych określonym w art. 56 ust. 3 Rozporządzenia Ogólnego oraz w Wytocznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. Ponadto, badanie umożliwi ocenę efektów dla działań zrealizowanych w ramach OP3 i OP 4 RPO WZ 2014-2020 oraz będzie stanowiło ocenę podejmowanych działań środowiskowych w kontekście wypełniania zobowiązań akcesyjnych.	
Kryteria badania	
Użyteczność Skuteczność Efektywność Oddziaływanie Trwałość	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
Główne pytania ewaluacyjne: <ul style="list-style-type: none"> • Jakie efekty przyrodnicze, biologiczne i ekologiczne osiągnięto dzięki realizacji projektów (zwłaszcza wodno-ściekowych, odpadowych, ochrony powietrza i klimatu, ochrony przeciw zagrożeniom, monitoringu środowiskowego)? • Jaki był społeczno-ekonomiczny wpływ projektów (zwłaszcza w zakresie: tworzenia nowych miejsc pracy, warunków prowadzenia działalności gospodarczej, rozwoju rynków produktów i usług, zagospodarowania przestrzennego, potencjału osadniczego i inwestycyjnego wspartych terenów, budżetów gmin, potencjału turystycznego gmin, jakości życia mieszkańców)? • Czy przyjęte w RPO WZ 2014-2020 i osiach priorytetowych objętych badaniem podejście skutkowało realizacją inwestycji rozwiązujących problemy w sposób kompleksowy, trwałe i efektywne na terenach funkcjonalno-przestrzennych, tj.: w miastach, gminach, powiatach, obszarach chronionych? • Czy projekty rozwiązywały problemy w sposób kompleksowy (np. czy projekty wodno-ściekowe uwzględniały kwestie związane z zagospodarowaniem osadów, odzyskiem metanu, ponownym wykorzystaniem energii, zagadnieniami związanymi z adaptacyjnością do zmian klimatu)? • Jak jest rzeczywiste wykorzystanie powstałej infrastruktury środowiskowej? • Jaka jest trwałość wspartych inwestycji i osiągniętych w ich ramach efektów?	

- W jaki sposób interwencja RPO WZ 2014-2020 przyczyniła się do wypełnienia zobowiązań wynikających z prawodawstwa unijnego?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Badanie zostanie zrealizowane z zastosowaniem triangulacji metodologicznej, czyli z wykorzystaniem komponentu ilościowego i jakościowego. Zakłada się, że badania ilościowe zostaną przeprowadzone wśród: przedsiębiorców, beneficjentów, mieszkańców, a badania jakościowe wśród: przedstawicieli instytucji monitoringowych z zakresu środowiska, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, zarządców obszarów chronionych, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, ekspertami. Techniki badawcze będą uwzględniały specyfikę poszczególnych interwencji.

Przewiduje się, że w badaniu zostaną wykorzystane:

Dane zastane:

- dokumenty programowe i strategiczne (regionalne, krajowe, unijne)
- dane z SL 2014,
- informacje z wniosków o dofinansowanie,
- ogólnodostępne dane statystyczne: regionalne i ogólnokrajowe,
- literatura fachowa
- dane z monitoringu środowiskowego.

Dane pierwotne otrzymane na podstawie:

- ankiet CAWI/CATI,
- indywidualnych wywiadów pogłębionych,
- wywiadu grupowego/ panelu ekspertów,
- studiów przypadków wybranych projektów.

Ponadto, w przypadku projektów z zakresu gospodarki odpadami zakłada się zastosowanie uproszczonego schematu kontrfaktycznego przewidującego dobór grupy kontrolnej.

Zakres niezbędnych danych

- dokumenty programowe i strategiczne (regionalne, krajowe, unijne)
- dane z SL 2014,
- informacje z wniosków o dofinansowanie,
- dane otrzymane od: beneficjentów, ekspertów.

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

IV kw. 2021 – II kw. 2022

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia

Ok. 150 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WZ 2014-2020 we współpracy z WFOŚiGW i WWRPO

Uwagi i komentarze

-

Ocena wpływu RPO WZ 2014-2020 na mobilność i spójność transportową regionu

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
<p>Oś priorytetowa 2 Gospodarka niskoemisyjna 4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu</p> <p>Oś priorytetowa 5 Zrównoważony transport 7b Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi 7c Rozwój i usprawnianie przyjaznych środowisku (w tym o obniżonej emisji hałasu) i niskoemisyjnych systemów transportu, w tym śródlądowych dróg wodnych i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych oraz infrastruktury portów lotniczych, w celu promowania zrównoważonej mobilności regionalnej i lokalnej 7d Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszaniu hałasu</p>	
Fundusz: EFRR	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post
Cel badania	
Celem badania jest ocena wpływu działań realizowanych w ramach OP 5 RPO WZ 2014-2020 na zwiększenie dostępności i spójności transportowej regionu.	
Uzasadnienie badania	
<p>Badanie jest realizowane w związku z obowiązkiem szacowania wpływu interwencji na poziomie osi priorytetowych określonym w art. 56 ust. 3 Rozporządzenia Ogólnego oraz w Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. Ponadto, realizacja badania jest konieczna ze względu na wysoką alokację.</p> <p>Ocenę efektów dla interwencji zrealizowanych w ramach OP 5 RPO WZ 2014-2020 jest istotna ze względu na położenie geograficzne województwa i słabe skomunikowanie spowodowane niedostateczną przepustowością sieci drogowej oraz niedostatecznym stanem technicznym odcinków regionalnych linii kolejowych i taboru kolejowego.</p>	
Kryteria badania	
<p>Użyteczność Skuteczność Efektywność Trwałość</p>	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<p>Główne pytania ewaluacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • W jakim stopniu realizowane w ramach Osi 5 projekty były trafne, tzn. czy były realizowane w miejscach gdzie zachodzi potrzeba poprawy dostępności komunikacyjnej? • W jakim stopniu istniejące obiegi taboru, siatka połączeń oraz obecne zasady organizacji przewozów kolejowych pod kątem wykorzystania taboru należącego do województwa umożliwiają wzrost stopnia jego wykorzystania i racjonalne zweryfikowanie potrzeb inwestycyjnych? • Jak kształtuje się komplementarność między transportem kolejowym a drogowym? • W jakim stopniu wzrosła jakość transportu drogowego mierzona spadkiem czasu przejazdu odcinków oraz spadkiem liczby miejsc o zwiększonej wypadkowości a także wzrostem szerokości jezdni, wzrostem bezpiecznej prędkości rzeczywistej na odcinku, wzrostem komfortu jazdy wg IRI, wzrostem jakości stanu nawierzchni zgodnie z metodologią SOSN, wzrostem liczby urządzeń bezpieczeństwa ruchu, wzrostem udziału odcinków spełniających normatywy nośności w ogólnej długości sieci dróg wojewódzkich itd.? • W jakim stopniu wzrosła jakość transportu kolejowego mierzona spadkiem czasu przejazdu nowym taborem na odcinkach w stosunku do czasu przejazdu przed modernizacją taboru, wzrostem prędkości handlowej, wzrostem pojemności handlowej taboru, czy też wzrostem długości obsługiwanych linii pasażerskich? • Jakie projekty miały największy wpływ na zwiększenie dostępności komunikacyjnej drogowej i kolejowej regionu? • Jaka była efektywność kosztowa projektów wpływających na zwiększenie dostępności komunikacyjnej 	

<p>drogowej i kolejowej?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jakie efekty środowiskowe zostały osiągnięte dzięki realizacji projektów w OP 5? • Jakie efekty społeczno-ekonomiczne zostały osiągnięte dzięki realizacji projektów w OP 5? • Jakie efekty zostały osiągnięte na poziomie bezpośrednich użytkowników (zwłaszcza w kontekście bezpieczeństwa, preferencji)? • Jak jest rzeczywiste wykorzystanie powstałej infrastruktury transportowej? • Jaka jest trwałość efektów projektów? • Jaka jest trwałość wspartych inwestycji? • Jakie są efekty wsparcia w transport publiczny? • W jakim stopniu została wdrożona mobilność miejska?
Ogólny zarys metodologii badania
Zastosowane podejście metodologiczne
<p>Badanie zostanie zrealizowane z zastosowaniem triangulacji metodologicznej, czyli z wykorzystaniem komponentu ilościowego i jakościowego.</p> <p>Zakłada się, że w badaniu zostanie wykorzystane następujące minimum metodyczne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza danych zastanych: <ul style="list-style-type: none"> • dokumentów programowych i strategicznych (regionalnych, krajowych, unijnych) • danych z KSI 2007-2013 i SL 2014, • informacji z wniosków o dofinansowanie, • ogólnodostępnych dane statystycznych: regionalnych i ogólnokrajowych, • literatury fachowej, • danych dotyczących napełnienia taboru, siatki połączeń, • danych z monitoringu środowiskowego.   2. Oszacowania z modelu międzygałęziowej dostępności transportowej Polski w ujęciu regionalnym przekazane przez KJE 3. Badania ilościowe wśród: beneficjentów, mieszkańców, przedsiębiorców 4. Badania jakościowe wśród przedstawicieli: IZRPO WZ, GDDKiA, przewoźników regionalnych, władz samorządowych, ekspertów 5. Analizy matematyczno-statystyczne oraz przestrzenne i kartograficzne 6. Ocena ekspercka
Zakres niezbędnych danych
<ul style="list-style-type: none"> • dokumenty programowe i strategiczne (regionalne, krajowe, unijne) • dane monitoringowe • informacje z wniosków o dofinansowanie, • dane otrzymane od: beneficjentów, ekspertów.
Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
I kw. 2022 r. – III kw. 2022 r.
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia
Ok. 250 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WZ 2014-2020 we współpracy z WFOŚiGW i WWRPO oraz WIiT
Uwagi i komentarze
-

Ocena wpływu RPO WZ 2014-2020 na rozwój gospodarki niskoemisyjnej

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa 2 Gospodarka niskoemisyjna	
4a Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych	
4c Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym	
4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu	
4g Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe	
Fundusz: EFRR	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post
Cel badania	
Celem badania jest ocena wpływu działań realizowanych w ramach RPO WZ 2014-2020 na rozwój gospodarki niskoemisyjnej.	
Uzasadnienie badania	
Badanie jest realizowane w związku z obowiązkiem szacowania wpływu interwencji na poziomie osi priorytetowych określonym w art. 56 ust. 3 Rozporządzenia Ogólnego oraz w Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. Ponadto, badanie umożliwi ocenę efektów dla działań zrealizowanych w ramach OP2 RPO WZ 2014-2020. Badanie dotyczy także strategicznego obszaru, jakim jest gospodarka niskoemisyjna. Umożliwi też ocenę efektów ekologicznych wynikających z projektów z zakresu gospodarki niskoemisyjnej. Ponadto, będzie pomocne w wyznaczeniu celów w zakresie wspierania gospodarki niskoemisyjnej w następnym okresie programowania.	
Kryteria badania	
Skuteczność Użyteczność Efektywność Trwałość	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
Główne pytania ewaluacyjne: <ul style="list-style-type: none"> • Które z przedsięwzięć wpływają na zwiększenie efektywności energetycznej w regionie? Jakie czynniki decydują o największej efektywności energetycznej? • W jakim stopniu zwiększyło się wykorzystanie odnawialnych źródeł energii? • W jakim stopniu wsparcie w ramach OP 2 przyczyniło się do zastępowania konwencjonalnych źródeł energii źródłami odnawialnymi? • W jakim stopniu obniżyła się emisja generowana przez transport i energetykę w aglomeracjach miejskich? • Jakie efekty ekologiczne osiągnięto dzięki realizacji projektów z zakresu gospodarki niskoemisyjnej? • Jakie efekty społeczno-gospodarcze uzyskano dzięki realizacji projektów, szczególnie w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy i rozwoju rynków produktów i usług?	
Ogólny zarys metodologii badania	
Zastosowane podejście metodologiczne	
Badanie zostanie zrealizowane z zastosowaniem triangulacji metodologicznej, czyli z wykorzystaniem komponentu ilościowego i jakościowego. Przewiduje się, że w badaniu zostaną wykorzystane: <ul style="list-style-type: none"> • analiza danych zastanych (desk research), • ankiety CAWI/CATI, • indywidualne wywiady pogłębione, • wywiad grupowy/ panel ekspertów,	

<ul style="list-style-type: none"> • studia przypadków wybranych projektów.
Zakres niezbędnych danych
<p>Dane zastane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokumenty programowe i strategiczne (regionalne, krajowe, unijne) • dane z SL 2014, • informacje z wniosków o dofinansowanie, • ogólnodostępne dane statystyczne: regionalne i ogólnokrajowe, • literatura fachowa. <p>Dane pierwotne otrzymane od:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beneficjentów, • instytucji systemu realizacji RPO WZ 2014-2020, • ekspertów.
Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
I kw. 2020r. – III kw. 2020r.
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia
Ok. 200 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WZ 2014-2020 we współpracy z WFOŚiGW i WWRPO.
Uwagi i komentarze
-

Obszar: Społeczeństwo

Ocena wpływu wsparcia kierowanego do osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy na ich sytuację po zakończeniu udziału w projekcie oraz na trwałość miejsc pracy w ramach RPO WZ 2014-2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Oś priorytetowa 6 Rynek pracy	
8i	Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników
8iii	Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw
8iv	Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę
8v	Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian
8vi	Aktywne i zdrowe starzenie się
Oś priorytetowa 7 Włączenie społeczne	
9i	Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie
Fundusz: EFS	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	on-going
Cel badania	
Celem badania jest ocena wpływu interwencji na sytuację uczestników projektów kierowanych do osób niepracujących oraz ocena wpływu działań podjętych w ramach RPO WZ 2014-2020 na wzrost aktywności zawodowej mieszkańców województwa zachodniopomorskiego na rynku pracy. Główny cel badania będzie realizowany przez następujące cele szczegółowe:	
1. Identyfikacja barier i problemów osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, w tym: <ul style="list-style-type: none"> osób powyżej 29 r. ż. biernych zawodowo, osób powyżej 50 r. ż., osób z niepełnosprawnościami, osób długotrwale bezrobotnych, osób o niskich kwalifikacjach, osób zagrożonych ubóstwem i/ lub wykluczeniem społecznym.	
2. Ocena udzielonego wsparcia w ramach RPO WZ 2014-2020 pod kątem potrzeb regionalnego rynku pracy.	
3. Ocena użyteczności i trwałości udzielonego wsparcia w ramach RPO WZ 2014-2020 z perspektywy uczestników projektów.	
4. Ocena użyteczności i skuteczności instrumentów rynku pracy stosowanych w ramach RPO WZ 2014-2020 w województwie zachodniopomorskim.	
5. Poznanie losów uczestników, którzy skorzystali z dotacji lub instrumentów finansowych na założenie własnego przedsiębiorstwa.	
Uzasadnienie badania	
Realizacja badania wynika z obowiązku monitorowania wskaźników rezultatu długoterminowego poprzez badania ewaluacyjne. Jego wyniki będą podstawą do szacowania następujących wskaźników rezultatu długoterminowego:	
<ul style="list-style-type: none"> liczba osób pracujących łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, sześć miesięcy po opuszczeniu programu, liczba osób w niekorzystnej sytuacji społecznej, pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, sześć miesięcy po opuszczeniu programu, liczba osób powyżej 54 roku życia, pracujących, łącznie z pracującymi na własny rachunek, sześć miesięcy po opuszczeniu programu, liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących sześć miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy sześć miesięcy po opuszczeniu programu,	

- liczba utworzonych mikroprzedsiębiorstw działających 30 miesięcy po uzyskaniu wsparcia finansowego. Badanie to, po odpowiednim rozszerzeniu metodologii, wypełniać będzie również obowiązek prowadzenia ewaluacji wpływu dla dwóch osi priorytetowych (6 i 7) RPO WZ 2014-2020. Badanie dotyczy jednego z ważniejszych obszarów interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego, czyli zwiększania szans na zatrudnienie osób pozostających bez pracy. Zgodnie z założeniami, działania finansowane w ramach RPO WZ 2014-2020 mają koncentrować się na osobach w najtrudniejszej sytuacji. W tym kontekście szczególnie istotny jest dobór odpowiednich form wsparcia oraz zagwarantowanie ich wysokiej jakości. Informacja na temat sytuacji uczestników projektów 6 miesięcy po ukończeniu projektów pozwala na lepsze dopasowanie wsparcia, a tym samym poprawę jego skuteczności. Ponadto, dotychczasowe doświadczenia pokazują, że interwencja polegająca na wsparciu tworzenia nowych przedsiębiorstw jest stosunkowo skuteczna. Jednak pełna ocena jej skuteczności może być przeprowadzona po odpowiednio długim czasie. Dlatego też wskazane jest badanie sytuacji uczestników projektu w dłuższym okresie, 30 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie. Województwo zachodniopomorskie jest wśród regionów o najwyższej stopie bezrobocia i najniższym wskaźniku aktywności zawodowej. Dlatego efektywniejsze wykorzystanie kapitału ludzkiego na rynku pracy jest jednym z priorytetów polityki województwa zachodniopomorskiego. Szczególną uwagę zwraca się na zwiększenie zatrudnienia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, tj.: bezrobotnych oraz biernych zawodowo w wieku powyżej 29 r. ż., w tym osób w wieku powyżej 50 r. ż., kobiet, osób niepełnosprawnych, osób długotrwale bezrobotnych oraz osób nisko wykwalifikowanych. Aktywizacja osób na rynku pracy może odbywać się poprzez instrumenty rynku pracy (np. dotacje, staże, szkolenia), szkolenia dla pracowników oparte o system popytowy, dopasowania przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce oraz wsparcie dla osób zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, realizowane w formie tworzenia i wdrażania programów typu outplacement, zwiększenie dostępu do usług opieki nad dziećmi do lat 3 oraz kompleksowe programy kierowane do osób w wieku aktywności zawodowej, ukierunkowane zarówno na profilaktykę, jak i wspieranie powrotu do pracy. Możliwe będzie również uzyskanie wsparcia na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej poprzez dotacje i pożyczki. Informacje o sytuacji uczestników projektu 6 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie oraz o sytuacji uczestników projektu 30 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie dostarczają podstawowych informacji o skuteczności interwencji, nie pozwalają jednak w pełni ocenić wpływu interwencji na sytuację odbiorców. Dlatego też wskazane jest poszerzenie badania o pomiar efektu netto (z uwzględnieniem istniejących ograniczeń formalno-prawnych – czyli przede wszystkim ograniczeń w dostępie do danych osobowych) oraz monitorowanie losów grupy beneficjentów w dłuższym okresie.

Kryteria badania

Skuteczność
Efektywność
Użyteczność
Trwałość

Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe

Główne pytania ewaluacyjne:

Obszar: wsparcie dla osób 6 miesięcy po opuszczeniu programu

- Jaka jest skala zmian sytuacji zawodowej uczestników projektów, rozumiana jako podjęcie zatrudnienia (w tym zatrudnienie na własny rachunek), poziom wynagrodzenia, charakterystyka wykonywanej pracy?
- Jaka jest skala zmian sytuacji społecznej uczestników projektów z zakresu aktywnej integracji, w tym uczestników podmiotów ekonomii społecznej o charakterze integracyjnym (w tym m.in. poziom ubóstwa, korzystanie ze świadczeń, poziom integracji społecznej)?
- Jaka jest jakość utworzonych miejsc pracy (pod kątem rodzajów umów, wymiaru czasu pracy, poziomu wynagrodzenia, inwestycji w rozwój pracowników itd.)?
- Jaki jest efekt wyciekania – ilu spośród uczestników projektów wyjechało z terenu województwa, w tym poza granice kraju? Jak zmienia się skłonność do migracji pod wpływem uczestnictwa w projekcie?
- Jakie czynniki wpływają na osiągnięte efekty, z uwzględnieniem charakterystyki uczestników projektów oraz specyfiki wykorzystywanych instrumentów wsparcia?
- Jaka byłaby skala zmian sytuacji zawodowej uczestników projektów bez udziału w projekcie?
- Jaka jest efektywność kosztowa osiągniętych efektów?
- Czy zakres udzielonego wsparcia w ramach działań realizowanych w ramach RPO WZ 2014-2020 jest adekwatny do potrzeb regionalnego rynku pracy?
- Jakie są najważniejsze potrzeby osób powyżej 29 r. ż. w kontekście wejścia na rynek pracy w szczególności osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy?
- Które formy wsparcia okazały się najbardziej przydatne i trafne na rynku pracy?

- Jak beneficjenci oceniają otrzymane wsparcie, co osiągnęli dzięki udziałowi w projektach?
- Jaka jest trwałość zmian u uczestników projektów?
- Jaka jest komplementarność wsparcia w PI 9i ze wsparciem usług społecznych oraz ekonomii społecznej?
- Czy dzięki wsparciu udzielonemu w ramach Programu zwiększyła się skala i jakość usług świadczonych przez Urzędy Pracy?

Obszar: wsparcie dla przedsiębiorstw 30 miesięcy po opuszczeniu programu

- Do jakich osób kierowane jest wsparcie i w jakim stopniu charakterystyka grupy docelowej pozwala na osiągnięcie celów programu?
- Jakie czynniki przesądziły o podjęciu decyzji o założeniu własnej działalności gospodarczej?
- Jaka jest skala korzystających z dotacji lub instrumentów finansowych na założenie własnego przedsiębiorstwa w regionie m.in. w ujęciu przestrzennym (w tym analiza w kontekście potrzeb regionalnych)?
- Jaka jest struktura powstałych podmiotów gospodarczych w wyniku realizacji projektów w ramach RPO WZ 2014-2020 w stosunku do profilu gospodarczego województwa zachodniopomorskiego (jako strukturę nowopowstałych podmiotów gospodarczych rozumie się w szczególności: branżę, formę organizacyjno-prawną)?
- Jaki jest wpływ wsparcia na powstanie nowych firm (efekt netto)?
- Jaki jest wpływ wsparcia na trwałość firm?
- Jakie inne czynniki wpływają na trwałość i rozwój przedsiębiorstw (jakość zarządzania, dostępność do kapitału, sytuacja na rynku)?
- Ile miejsc pracy istnieje w firmach, które funkcjonują 30 miesięcy (w przeliczeniu na pełen etat)?
- Jakie są najbardziej adekwatne i najefektywniejsze rodzaje instrumentów wsparcia (z uwzględnieniem podziału na instrumenty zwrotne i dotacje)? Jaka jest częstotliwość, powody oraz skutki rezygnacji z dofinansowania przez beneficjentów i uczestników projektów w kontekście ich dotychczasowych planów inwestycyjnych?
- Jaka jest jakość utworzonych miejsc pracy (pod kątem rodzajów umów, wymiaru czasu pracy, poziomu wynagrodzenia, inwestycji w rozwój pracowników itd.)?
- Jaki jest wpływ wsparcia na zmianę sytuacji uczestników (aktywność zawodową, poziom dochodów, poziom dochodów gospodarstwa społecznego i związany z tym poziom ubóstwa, sytuację społeczną)?
- Jaki jest wpływ interwencji na zachowania migracyjne uczestników projektów (w jakim stopniu podjęcie pracy zniechęciło uczestników projektów do opuszczania województwa oraz jaka jest skala wyciekania – czyli opuszczania województwa przez uczestników projektów)?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 określają minimalne podejście, niezbędne do oszacowania wskaźników rezultatu długoterminowego. Zawierają one m.in. założenia doboru próby, harmonogram pomiaru oraz minimalny zakres pytań kwestionariuszowych. Metodologia zaproponowana przez MR pozwala na monitorowanie rezultatów, jednak nie jest wystarczająca dla oszacowania wkładu interwencji w osiągnięcie zaplanowanych rezultatów. Dlatego też, aby spełnić wymóg przeprowadzenia ewaluacji wpływu, konieczne jest rozbudowanie metodologii badania.

Pomiar wskaźników może być też dokonany na podstawie danych KSI, ZUS, co nie wymagałoby prowadzenia kosztownych badań ankietowych.

Metody i techniki badawcze zostaną dopasowane do przedmiotu badania i będą łączyły metody jakościowe i ilościowe. Metodologia badania powinna obejmować następujące minimum:

- Analizę podstawowych dokumentów źródłowych (Desk research).
- Wywiady telefoniczne wspomagane komputerowo (CATI) z beneficjentami projektów, w ramach których wspierano rynek pracy uzupełnione wywiadami (CAWI), gdy kontakt telefoniczny z respondentem okaże się niemożliwy.
- Wywiady telefoniczne wspomagane komputerowo (CATI) z następującymi interesariuszami: organizacjami pozarządowymi zajmującymi się rynkiem pracy, firmami działającymi na rynku pracy (w tym też projektodawcami), przedstawicielami pracodawców (których perspektywa jest bardzo ważna, a często pomijana w ocenie aktywnej polityki rynku pracy), samorządowcami, instytucjami edukacyjnymi, współpracującymi z instytucjami rynku pracy, osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy, osobami w wieku 50+.
- Indywidualne wywiady pogłębione (IDI) z przedstawicielami IZ RPO i IP (WUP) zajmującymi się koordynowaniem projektów, w ramach których wspierano rynek pracy oraz z przedstawicielami PUPów.

- Warsztat ewaluacyjny z przedstawicielami Zamawiającego oraz Wykonawcy w celu wypracowania ostatecznych rekomendacji.

Ocena wpływu interwencji wymaga również oceny efektu netto. Problemem jest jednak brak dostępu do danych jednostkowych dla próby kontrolnej, czyli danych osób bezrobotnych, zarejestrowanych w urzędach pracy, które nie brały udziału w projektach finansowanych z EFS. Jednak ze względu na przyjętą interpretację zapisów Ustawy o ochronie danych osobowych, PUP-y nie udostępniają danych osobowych swoich uczestników. W tej sytuacji możliwe są alternatywne rozwiązania:

- prowadzenie obliczeń na zanonimizowanych danych zastanych, dostępnych na poziomie WUP (SYRIUSZ lub VIATOR) – problemem może być jednak niska jakość pozyskiwanych danych (w przypadku zintegrowania systemu SYRIUSZ z SL 2014 źródłem danych może być system SL 2014);
- rozbudowanie kwestionariusza o pytania na temat sytuacji kontrfaktycznej;
- przeprowadzenie badania ogólnopolskiego przez MRPiPS, które dostarczy zanonimizowanych danych jednostkowych do próby kontrolnej (takie badanie zostało wpisane do planu ewaluacji POWER);
- wprowadzenie zmian w przepisach Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz Ustawy o pomocy społecznej, wprowadzające możliwość realizacji badań na próbie kontrolnej.

Dodatkowo w badaniu uwzględnione zostanie śledzenie losów uczestników projektów w dłuższym okresie, co najmniej 12 i 24 miesiące oraz 30 miesięcy. Odpowiednie pomiary mogą być prowadzone na mniejszej próbie i na podstawie skróconej wersji kwestionariusza, co ograniczy koszty jego realizacji.

Ocena wpływu interwencji poszerzona zostanie o komponent ewaluacji opartej na teorii. W ramach każdej z fali/edycji badania uwzględniona zostanie analiza logiki interwencji, koncentrująca się przede wszystkim na ocenie kryteriów wyboru projektów oraz ukierunkowaniu interwencji na poszczególne grupy docelowe. Ponadto analizie poddane zostaną mechanizmy oddziaływania interwencji na sytuację uczestnika, z uwzględnieniem kontekstu interwencji, sytuacji uczestnika, rodzaju i jakości oferowanego wsparcia. Szczególny nacisk zostanie położony na analizę beneficjentów PI 9i, objętych wsparciem w ramach projektów aktywnej integracji oraz wsparciem podmiotów ekonomii społecznej o charakterze integracyjnym – jest to konieczne dla lepszego rozpoznania czynników wpływających na skuteczność tego wsparcia. Pozwoli to też lepiej zrozumieć prawidłowości obserwowane na podstawie danych ilościowych. Badanie bazujące na teorii prowadzone będzie głównie na podstawie danych jakościowych: grup focusowych, wywiadów indywidualnych, studiów przypadku.

Schemat eksperymentalny

W celu bardziej precyzyjnego oszacowania wpływu interwencji na losy uczestników projektów przewiduje się uwzględnienie schematu eksperymentalnego. Zastosowanie schematu eksperymentalnego pozwoli na oszacowanie rzeczywistego wpływu różnych instrumentów na losy uczestników projektu. Przykładowym obszarem mogą być staże dla uczestników projektów. Dla części osób mogą być oferowane staże finansowane ze środków publicznych, a dla kolejnej grupy mogą być to staże finansowane przez pracodawców.

Wdrożenie schematu eksperymentalnego wymagałoby nawiązanie współpracy z kilkoma urzędami pracy, które w jednym roku zgodzą się na przeprowadzenie u siebie schematu eksperymentalnego, który przebiegałby według następującej procedury:

- Urząd pracy rekrutuje osoby chętne do udziału w projekcie, spełniające kryteria rekrutacji. Liczba zrekrutowanych osób co najmniej dwukrotnie przewyższa liczbę osób przewidzianych do udziału w projekcie. Urząd pracy informuje osoby bezrobotne, że zakres wsparcia będzie uzależniony od losowania.
- Następnie spośród osób zrekrutowanych urząd pracy losuje próbę objętą wsparciem. Pozostałe osoby stanowią próbę kontrolną.
- Próba kontrolna nie otrzymuje wsparcia wykraczającego poza najbardziej standardowe usługi rynku pracy (np. pośrednictwo pracy).
- Następnie porównywana jest sytuacja osób objętych wsparciem i tych, które były w próbie kontrolnej w okresie po zakończeniu udziału w projekcie (badanie CATI na obu próbach lub monitoring na podstawie danych ZUS, do których dostęp ma urząd pracy).

Dzięki temu mamy możliwość uzyskania rzetelnych informacji na temat efektu netto, a równocześnie rozwiązanie problemu dostępu do danych osobowych osób, które nie były objęte wsparciem.

Badanie ma charakter przede wszystkim ilościowy. Planowane jest jednak rozbudowanie go o aspekt jakościowy. Badania jakościowe mają głównie dostarczyć pogłębionej wiedzy o mechanizmach oddziaływania poszczególnych instrumentów.

Zakres niezbędnych danych

- SL 2014 – dane uczestników projektów, w tym dotyczące ich sytuacji społeczno – ekonomicznej oraz

zakresu otrzymanego wsparcia.

- Niezbędne jest zagwarantowanie zgody uczestników projektu na udział w przyszłych badaniach (może to być jeden z elementów dokumentacji projektowej).
- Dane z PUP

W zależności od przyjętego modelu badania efektu netto, inny będzie zakres danych niezbędnych do pozyskania. Najmniej trudności związanych będzie z pozyskaniem danych na podstawie kwestionariusza. Bardziej złożone jest pozyskanie danych dla próby kontrolnej w przypadku przyjęcia innych rozwiązań. Wymaga to jednak rozstrzygnięcia sposobu pomiaru efektu netto. Dopiero na tej podstawie mogą być prowadzone odpowiednie analizy.

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

Zgodnie z Wytycznymi ds. ewaluacji, obowiązkowe jest co najmniej czterokrotne przeprowadzenie pomiaru wskaźników rezultatu długoterminowego. W związku z tym konieczne są cztery edycje przedmiotowego badania. Poniżej przedstawiono optymalne daty rozpoczęcia i zakończenia pomiarów:

Obszar: wsparcie dla osób 6 miesięcy po opuszczeniu programu

1. III kw. 2017 r. – IV kw. 2017 r.
2. I kw. 2019 r. – II kw. 2019 r.
3. III kw. 2021 r. – IV kw. 2021 r.
4. III kw. 2023 r. – IV kw. 2023 r.

Obszar: wsparcie dla przedsiębiorstw 30 miesięcy po opuszczeniu programu

1. I kw. 2019 r. – II kw. 2019 r.
2. III kw. 2023 r. – IV kw. 2023 r.

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia

Ok. 500 tys. zł na przeprowadzenie 4 edycji badania

Szacunkowo koszt pomiaru uzależniony jest od:

- wielkości próby,
- liczby pomiarów,
- sposobu podejścia do badania kontrfaktycznego.

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WZ 2014-2020 we współpracy z WUP, a także KJE w zakresie źródeł danych do badań kontrfaktycznych

Uwagi i komentarze

Powodzenie przeprowadzenia schematu kontrfaktycznego, który jest planowany w ramach badania, będzie uzależnione od podjęcia współpracy z Powiatowymi Urzędami Pracy.

Zakres badań, główne pytania ewaluacyjne oraz obszary problemowe będą dostosowane do każdej edycji badania.

Należy mieć też na uwadze, że obecnie toczą się prace dotyczące możliwości bardziej zaawansowanego badania efektu netto na podstawie danych GUS. Badanie to pozwoliłoby na porównanie sytuacji osób, które utworzyły działalność gospodarczą dzięki dotacji i osób, które utworzyły działalność gospodarczą bez takiego wsparcia. Wyniki wstępnego pilotażu powinny być znane pod koniec 2015 r.

W przypadku pozytywnych efektów pilotażu, możliwe będzie przekazanie przez GUS gotowych danych dla IZ, które będą mogły być wykorzystane w ewaluacji. Przy czym dane te pozwolą na odpowiedź tylko na jedno z pytań badawczych - jaka jest trwałość utworzonych miejsc pracy w porównaniu do tych, które były utworzone bez wsparcia ze środków europejskich.

Ocena wpływu RPO WZ 2014-2020 w zakresie włączenia społecznego w regionie

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
<p>Oś priorytetowa 7 Włączenie społeczne</p> <p>9i Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie</p> <p>9iv Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym</p> <p>9v Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia</p> <p>Oś priorytetowa 9 Infrastruktura publiczna</p> <p>9a Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych</p> <p>9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich</p> <p>Fundusz: EFS, EFRR</p>	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	on-going, ex post
Cel badania	
Celem badania jest ocena wpływu wsparcia RPO WZ 2014-2020 na integrację społeczną, wzmocnienie sektora ekonomii społecznej w regionie oraz na poprawę dostępności i jakości usług społecznych.	
Uzasadnienie badania	
<p>Realizacja badania wynika z obowiązku prowadzenia ewaluacji wpływu dla dwóch osi priorytetowych (7 i 9) RPO WZ 2014-2020 oraz monitorowania wskaźników rezultatu długoterminowego poprzez badania ewaluacyjne. Jego wyniki będą podstawą do oszacowania wskaźnika rezultatu długoterminowego; zapisanego w WLWK:</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących sześć miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) • liczba miejsc pracy istniejących co najmniej 30 miesięcy, utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych. <p>Badanie uwzględni kompleksowo problematykę włączenia społecznego. Będzie ono uwzględniało następujące zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jakościową ocenę trafności i skuteczności przyjętych założeń dotyczących wsparcia integracji społecznej i zawodowej (ocenę teorii zmiany interwencji), • efekty jakie zostały osiągnięte dzięki realizacji RPO WZ w sferze integracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem, • koordynację i komplementarność wsparcia w PI 9i z innymi obszarami interwencji, w tym szczególnie z PI 9iv (wsparcie usług społecznych) oraz PI 9b (rewitalizacja), a także z PI 9v (ekonomia społeczna) – szczególnie w zakresie koordynacji działań podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnymi i OWES, • wpływ wsparcia kierowanego do osób z niepełnosprawnościami, • wpływ aktywizacji społecznej i zawodowej na poziom ubóstwa – w jakim stopniu zatrudnienie podjęte dzięki interwencji pozwala wyjść ze sfery ubóstwa, • pomiar innych korzyści społecznych, które nie są bezpośrednio związane z zatrudnieniem, • ocena jakości usług i instrumentów wykorzystywanych w projektach z zakresu aktywnej integracji, • wpływ dostępu do usług społecznych na: <ul style="list-style-type: none"> ▪ deinstytucjonalizację usług społecznych i zdrowotnych wśród osób niesamodzielnych i z niepełnosprawnościami ▪ ograniczenie wykluczenia społecznego (wzrost kontaktów społecznych, włączenie do rynku), ▪ poprawę sytuacji finansowej gospodarstw domowych (ograniczenie ubóstwa), ▪ aktywność zawodową członków gospodarstwa domowego, ▪ jakość życia osób korzystających z usług społecznych. <p>Poprawa dostępu do wysokiej jakości i niedrogich usług społecznych jest jednym z nowych obszarów interwencji EFSI oraz jednym z filarów strategii ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego. Ponadto, dotychczas nie było prowadzonych systematycznych badań trwałości miejsc pracy utworzonych</p>	

w przedsiębiorstwach społecznych dzięki wsparciu EFS. Prowadzone ewaluacje wsparcia ekonomii społecznej w ramach PO KL, m.in. ze względu na ograniczony dostęp do odpowiednich danych, nie uwzględniały tego aspektu. Dlatego też w praktyce nie jest znana przeżywalność utworzonych przedsiębiorstw społecznych i wspartych w nich miejsc pracy.

Ekonomia społeczna umożliwia realizację polityk publicznych przy współudziale podmiotów wspierających grupy zagrożone wykluczeniem społecznym. Zwiększanie potencjału ekonomii społecznej i jej oddziaływania wpływa na rozwój regionu, a także na zmniejszanie się liczby osób zagrożonych wykluczeniem.

Istotnym elementem, który powinien być wzięty pod uwagę przy planowaniu badania, jest zmiana koncepcji wspierania ekonomii społecznej: silniejsza koncentracja na wspieranie już istniejących przedsiębiorstw społecznych (wsparcie skalowania), w tym także w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy, a także zmiana definicji przedsiębiorstwa społecznego – dopuszczenie wsparcia dla innych form prawnych przedsiębiorstw społecznych niż spółdzielnie socjalne.

Równocześnie dotychczasowe doświadczenia związane ze wspieraniem ekonomii społecznej wskazują, że ta forma interwencji może być stosunkowo kosztowna. Dlatego też uzasadnione jest badanie sytuacji wspartych przedsiębiorstw społecznych. Ponieważ jednak rozwój ekonomii społecznej jest kwestią złożoną, badanie powinno obejmować ocenę trafności, użyteczności i efektywności wsparcia podmiotów ekonomii społecznej.

Istotną kwestią jest także zbadanie losów zawodowych osób, którym przyznano dotację na utworzenie miejsca pracy. Zwłaszcza, że dotychczas przeprowadzone badania w tym zakresie pokazują duży poziom rotacji pracowników przedsiębiorstw społecznych, co wskazywać może na niedostateczne ich przygotowanie do pracy w PES. Jednym z kluczowych elementów rozwoju ekonomii społecznej jest poprawa dostępności i jakości usług reintegracji i rehabilitacji społecznej i zawodowej, świadczonych m.in. przez CIS, KIS, WTZ i ZAZ, a także poprawa koordynacji pomiędzy tymi podmiotami, a działaniami OWES. Wysokiej jakości usługi tego typu pozwalają na lepsze przygotowanie pracowników przedsiębiorstw społecznych i mogą ograniczać ryzyko problemów na etapie pracy w PES. Dlatego w badaniu zostaną uwzględnione następujące kwestie:

- efekty społeczne i zawodowe działań reintegracyjnych (aktywizujących),
- jakość działań reintegracyjnych (aktywizujących),
- powiązania podmiotów reintegracyjnych z ośrodkami wsparcia ekonomii społecznej,
- jakość działań reintegracyjnych prowadzonych przez OWES.

Istotnym elementem w tym obszarze będzie również analiza działań z zakresu animacji i inkubacji przyczyniających się do tworzenia nowych podmiotów ekonomii społecznej.

Kryteria badania

Trafność
Skuteczność
Efektywność
Trwałość
Użyteczność

Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe

- W jakim stopniu przyjęte założenia dotyczące integracji społecznej w ramach RPO WZ 2014-2020 są trafne i skuteczne?
- W jakim stopniu została zapewniona koordynacja i komplementarność wsparcia w PI 9i z innymi obszarami interwencji, w tym szczególnie z następującymi PI: 9iv, 9b, 9v?
- Jakie efekty zostały osiągnięte dzięki realizacji RPO WZ 2014-2020 w sferze integracji osób zagrożonych wykluczeniem (integracja społeczna i zawodowa)?
- Które usługi i instrumenty aktywizacji edukacyjnej, zdrowotnej, społecznej, zawodowej i środowiskowej w największym stopniu wpływają na aktywizację społeczno-zawodową i włączenie społeczne osób objętych wsparciem?
- Jaki jest wpływ aktywizacji społecznej i zawodowej na poziom ubóstwa? W jakim stopniu zatrudnienie podjęte dzięki interwencji pozwala wyjść ze sfery ubóstwa?
- Jakie inne korzyści, niezwiązane bezpośrednio z zatrudnieniem, wystąpiły dzięki realizacji interwencji w zakresie integracji społecznej?
- Jaka jest jakość usług i instrumentów wykorzystywanych w projektach z zakresu aktywnej integracji?
- Które formy wsparcia aktywizacji zawodowej kierowane do osób z niepełnosprawnościami są najbardziej skuteczne i efektywne?
- Jakie czynniki stanowią barierę w podejmowaniu zatrudnienia na otwartym rynku pracy?
- Jaki wpływ na proces aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych ma rodzina i najbliższe otoczenie?
- Jaka jest skuteczność i efektywność kosztowa różnych instrumentów wspierania ekonomii społecznej?

- Jaki jest wpływ wsparcia na zmianę sytuacji uczestników (aktywność zawodową, poziom dochodów, poziom dochodów gospodarstwa społecznego, sytuację społeczną, zachowania migracyjne)?
- Jaka jest trwałość zmiany sytuacji uczestników?
- Jak dużo miejsc pracy, utworzonych dzięki wsparciu EFS, nadal funkcjonuje w przedsiębiorstwach społecznych?
- Jaki wpływ na liczbę i trwałość miejsc pracy ma wsparcie kierowane do otoczenia przedsiębiorstw społecznych (JST, przedsiębiorców)?
- Jaka jest kondycja wspartych przedsiębiorstw społecznych (liczba miejsc pracy, poziom przychodów)?
- Jaka jest jakość utworzonych miejsc pracy (pod kątem rodzajów umów, wymiaru czasu pracy, poziomu wynagrodzenia, inwestycji w rozwój pracowników itd.)?
- Jaka jest charakterystyka osób pracujących na utworzonych miejscach pracy (z uwzględnieniem poszczególnych wymiarów zagrożenia wykluczeniem społecznym)? Jaka jest ogólna charakterystyka pracowników przedsiębiorstw społecznych?
- Jaki jest wpływ podjęcia pracy w przedsiębiorstwie społecznym na wyjście z ubóstwa i wykluczenia społecznego uczestnika?
- Jaki jest wpływ interwencji na trwałość utworzonych miejsc pracy?
- Jaki jest wpływ interwencji na rozwój przedsiębiorstw społecznych?
- Jaka jest sytuacja osób, które rozpoczęły pracę w PES?
- Jakie są efekty społeczne i zawodowe reintegracji społeczno-zawodowej podejmowanej przez podmioty ekonomii społecznej (w tym szczególnie CIS, KIS, WTZ, ZAZ) i instytucje z otoczenia PES?
- Jaka jest jakość usług reintegracji społecznej i zawodowej oferowanej w podmiotach reintegracyjnych?
- Jaki jest poziom koordynacji usług reintegracji społecznej i zawodowej i wsparcia dla rozwoju ekonomii społecznej na poziomie lokalnym i regionalnym?
- Jakie są efekty działań animacyjnych OWES, w tym szczególnie w zakresie budowania powiązań kooperacyjnych pomiędzy PES a nauką, biznesem i JST?
- W jaki sposób interwencja przyczyniła się do deinstytucjonalizacji usług społecznych?
- W jaki sposób interwencja przyczyniła się do wzrostu udziału usług społecznych świadczonych w miejscu zamieszkania?
- Jaka jest trafność dofinansowanych usług społecznych pod względem:
  - rodzaju usług,
  - zakresu świadczonych usług (co wchodzi w usługę),
  - grup docelowych,
  - rozkładu terytorialnego?
- W jakim stopniu zostały zaspokojone potrzeby na usługi społeczne?
- Jaki był wpływ interwencji na dostępność usług społecznych?
- Jaki był wpływ interwencji na jakość usług społecznych?
- Jaki jest wpływ sposobu dostarczania usług na poziom i jakość życia ich odbiorców? W jakim stopniu interwencja przyczynia się do usamodzielnienia się ekonomicznego i społecznego osób objętych wsparciem?
- Jaka jest użyteczność usług społecznych z punktu widzenia odbiorców i dostawców?
- Jaka jest efektywność kosztowa inwestycji w usługi społeczne?
- Jakie podmioty świadczą usługi społeczne?
- Jaki jest długoterminowy wpływ interwencji na trwałość i potencjał instytucjonalny podmiotów świadczących usługi społeczne?
- Jaki jest stan koordynacji usług społecznych na poziomie lokalnym i regionalnym?
- Jaki jest poziom komplementarności inwestycji finansowanych z EFS i EFRR, a także z działaniami finansowanymi z innych źródeł (w tym krajowych)?

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

Metodologia badania została określona w dużym stopniu przez MR w wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. Określa ona minimalne podejście, niezbędne do oszacowania wskaźników rezultatu długoterminowego i zawiera m.in. założenia doboru próby, harmonogram pomiaru oraz minimalny zakres pytań kwestionariuszowych.

Rozwój przedsiębiorstw społecznych jest zależny od wielu czynników, zarówno po stronie popytowej, jak i podaży. Równocześnie brak jest dostatecznie licznej próby kontrolnej, co wyklucza możliwość badania kontrfaktycznego. Dlatego też analiza wpływu interwencji na rozwój sektora ekonomii społecznej wymaga podejścia bazującego na teorii, koncentrującego się na wyjaśnieniu i ocenie zależności pomiędzy

poszczególnymi elementami interwencji, a rozwojem przedsiębiorstw społecznych. Punktem wyjścia do badania powinno być staranne odtworzenie szczegółowego modelu interwencji, w tym ocena kryteriów wyboru projektów, analiza struktury wspartych podmiotów, analiza oddziaływania na otoczenie przedsiębiorstw społecznych. Model logiczny powinien uwzględniać zarówno szczegółową analizę na poziomie programu, jak i odtworzenie logiki interwencji na poziomie każdego z ośrodków wsparcia ekonomii społecznej (OWES).

Zostaną zrealizowane badania jakościowe wśród kluczowych interesariuszy oraz ilościowe wśród:

- osób, które skorzystały z dotacji na utworzenie miejsca pracy,
- beneficjentów podmiotów reintegracyjnych,
- beneficjentów projektów, w ramach których wspierano usługi społeczne,
- przedstawicieli JST i pracodawców objętych usługami animacji lokalnej,
- przedstawicielami IZ RPO i IP zajmującymi się koordynowaniem projektów, w ramach których wspierane były usługi społeczne.

Dodatkowo zostanie zrealizowane badanie ilościowe, które obok oceny trwałości powstających miejsc pracy, uwzględni wymiary oceny wpływu interwencji na:

- poziom wynagrodzeń uzyskiwanych w ramach utworzonych miejsc pracy – informacja ta pozwala na oszacowanie efektywności kosztowej interwencji;
- sytuację społeczną uczestników projektów, rozumianą jako zmiana statusu uczestnika projektów (np. z uczestnika CIS na pracownika spółdzielni socjalnej) lub zmianą sytuacji społecznej;
- jakość pracy – rozumianą co najmniej jako rodzaj podstawy prawnej, na podstawie której praca jest wykonywana oraz bezpieczeństwo i higiena w pracy;
- poziom dochodów gospodarstw domowych osób pracujących na utworzonych miejscach pracy – uwzględnienie tego aspektu umożliwi badanie wpływu interwencji na poziom ubóstwa osób pracujących (wymaga to uwzględnienia wielkości, struktury i źródeł dochodów gospodarstwa domowego);
- rozwój przedsiębiorstw społecznych – liczbę trwałych miejsc pracy utworzonych we wspartych przedsiębiorstwach (poza tymi utworzonymi dzięki bezpośredniemu wsparciu EFS).

Należy pamiętać, że utworzone miejsce pracy może ulec zmianie (zmieni się nazwa, osoba pracująca, wymiar czasu pracy). Dlatego też oszacowanie trwałości miejsc pracy powinno polegać na oszacowaniu zmiany netto liczby miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych w przeliczeniu na pełen etat. Wymaga to jednak pozyskiwania szczegółowych danych na temat liczby i charakterystyki miejsc pracy „na wejściu” – czyli w momencie utworzenia danego przedsiębiorstwa społecznego lub utworzenia miejsca pracy w istniejącym przedsiębiorstwie społecznym.

Zakres niezbędnych danych

- Szczegółowe dane dotyczące liczby i jakości miejsc pracy we wspartych przedsiębiorstwach społecznych (w momencie utworzenia przedsiębiorstwa lub utworzenia miejsca pracy w istniejącym przedsiębiorstwie społecznym lub w momencie otrzymania dotacji w OP 7). Dane te powinny być pozyskiwane przez OWES.
- Szczegółowe dane dotyczące wspartych przedsiębiorstw społecznych (zakres i skala wsparcia) – dane zbierane przez OWES.
- Dane kontaktowe do pracowników przedsiębiorstw społecznych, którzy rozpoczęli pracę na utworzonych stanowiskach.
- Charakterystyka usług społecznych wspartych w programie (rodzaj, zakres, intensywność),
- Charakterystyka i dane osób korzystających z usług społecznych i zdrowotnych,
- Informacje o gospodarstwach domowych osób korzystających z usług społecznych i zdrowotnych.

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

Zgodnie z Wytocznymi MR, obowiązkowe jest co najmniej dwukrotne przeprowadzenie pomiaru. Ostateczne terminy tego badania powinny być skoordynowane z planowanymi terminami naborów projektów.

Planowane terminy badań:

1. I kw. 2017 r. – III kw. 2017 r.
2. I kw. 2019 r. – III kw. 2019 r.
3. II kw. 2021 r. – IV kw. 2021 r.
4. II kw. 2023 r. – IV kw. 2023 r.

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia

Ok. 500 tys. zł na przeprowadzenie 4 edycji badania.

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WZ 2014-2020 we współpracy z WUP i ROPS.
Uwagi i komentarze
-

Ocena wpływu wsparcia EFS w ramach RPO WZ 2014-2020 na sytuację pracowników i przedsiębiorstw województwa zachodniopomorskiego

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
<p>Oś priorytetowa 6 Rynek pracy 8v Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian</p> <p>Oś priorytetowa 8 Edukacja 10iii Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji</p> <p>10iv Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwanie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami</p>	
Fundusz: EFS	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	on-going, ex post
Cel badania	
Celem badania jest poznanie wpływu interwencji na sytuację pracowników i osób dorosłych	
Uzasadnienie badania	
<p>Badanie będzie się koncentrować na ocenie wpływu kształcenia osób dorosłych na ich sytuację. Kształcenie osób dorosłych będzie finansowane w ramach osi priorytetowej 6 oraz w osi priorytetowej 8. Ze wsparcia w osi 6 korzystać będą tylko pracownicy, jednak ze wsparcia w osi 8 korzystać będą mogli zarówno pracownicy jak i osoby niepracujące. Dlatego też badając wpływ interwencji na sytuację osób dorosłych, uczestniczących w kształceniu, należy założyć, że efekty mogą dotyczyć różnych wymiarów sytuacji na rynku pracy: awansu lub podwyżki, zmiany pracy, poprawy stabilności zatrudnienia, zwiększenie jego wymiaru, ale także podjęcia pracy.</p> <p>Badanie powinno również koncentrować się na ocenie, w jaki sposób interwencja ogranicza błąd rynku. Jak wynika z badań dotyczących kształcenia osób dorosłych, uczestniczą w nich częściej osoby młodsze, lepiej wykształcone, pracujące w większych przedsiębiorstwach. Wprowadzenie mechanizmu popytowego może odwzorowywać ten wzorzec, co może generować wysoki poziom efektu <i>jałowego biegu</i>. Stąd też istotna jest ocena, w jakim stopniu interwencja przyczynia się do uczestnictwa w kształceniu ustawicznym osób, które inaczej nie podnosiłyby w ten sposób swoich kompetencji.</p> <p>Badanie dotyczy jednego z ważniejszych obszarów interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego, czyli zwiększenia adaptacyjności pracowników przedsiębiorstw. Jednak zmienia się mechanizm wdrażania tej interwencji – w nowej perspektywie bazować on będzie na schemacie popytowym i Rejestrze Usług Rozwojowych.</p>	
Kryteria badania	
<p>Skuteczność Efektywność Trwałość Użyteczność</p>	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<p>Główne pytania ewaluacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • W jakim stopniu interwencja ogranicza błędy rynku? • Jaki jest wpływ interwencji na sytuację pracowników, którzy skorzystali ze wsparcia, pod kątem jakości pracy, poziomu wynagrodzenia, pozycji w miejscu pracy? • Jaki jest wpływ interwencji na podjęcie pracy przez osoby niepracujące? • Jaka jest logika interwencji w zakresie poprawy jakości kształcenia osób dorosłych? • Jaki jest wpływ interwencji na sytuację osób dorosłych uczestniczących w kształceniu? • W jakim stopniu interwencja dopasowana jest do potrzeb odbiorców (w szczególności osób starszych, osób o niskich kwalifikacjach)? • W jakim stopniu jest ona dopasowana do potrzeb przedsiębiorstw? • Jaka jest komplementarność wsparcia pomiędzy badanymi priorytetami (w tym mechanizmy zapewniania komplementarności)? 	

<ul style="list-style-type: none"> • Jaki jest wpływ interwencji na zachowania migracyjne uczestników projektów? • Jaka jest skuteczność i efektywność kosztowa mechanizmu popytowego? • Jaki jest wpływ interwencji na rozwój regionalnych specjalizacji?
Ogólny zarys metodologii badania
Zastosowane podejście metodologiczne
<p>W badaniu uwzględniony zostanie komponent ilościowy i jakościowy. Badania jakościowe dostarczą pogłębionej wiedzy o mechanizmach oddziaływania poszczególnych instrumentów, w tym szczególnie funkcjonowania mechanizmu popytowego, dopasowania wsparcia do potrzeb przedsiębiorców, zapewnienia wysokiej jakości wsparcia, dopasowania wsparcia do potrzeb osób starszych i o niskich kwalifikacjach.</p> <p>Ze względu na brak operatu pracowników, nie ma możliwości porównania efektów wsparcia do próby kontrolnej. Dlatego też ocena wpływu interwencji na sytuację pracowników wykonana będzie zgodnie z metodologią ewaluacji bazującej na teorii oraz poprzez zestaw odpowiednio skonstruowanych pytań. Dodatkowo możliwe jest porównanie efektów różnych typów wsparcia oraz różnych grup docelowych.</p> <p>W badaniu należy uwzględnić poziomy pomiaru: pracowników (uczestników projektów) oraz kadry zarządzającej przedsiębiorstw (w przypadku PI 8v), a także osób niepracujących uczestniczących w kształceniu.</p> <p>W badaniu uwzględniony zostanie dodatkowo wymiar oceny wpływu interwencji na zachowania migracyjne uczestników projektów (w jakim stopniu udział w projekcie i zmiana w miejscu pracy zniechęciły uczestników projektów do opuszczania województwa oraz jaka jest skala wyciekania – czyli opuszczania województwa przez uczestników projektów).</p>
Zakres niezbędnych danych
<ul style="list-style-type: none"> • SL 2014 – dane dotyczące uczestników projektów (charakterystyka osoby, zakres wsparcia, dane kontaktowe). • Dane dotyczące ośrodków kształcenia osób dorosłych. • Dane dotyczące przedsiębiorstw, których pracownicy skorzystali ze wsparcia: <ul style="list-style-type: none"> o charakterystyka przedsiębiorstwa (z uwzględnieniem branży) o kondycja przedsiębiorstw (liczba miejsc pracy, sytuacja finansowa) o charakterystyka skali inwestycji w kompetencje pracowników przedsiębiorstwa w roku poprzedzającym otrzymane wsparcie, o informacje o innych formach pomocy dla przedsiębiorstwa, finansowanych ze środków publicznych.
Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
I kw. 2022 r. – III kw. 2022 r.
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia
Ok. 150 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WZ 2014-2020 we współpracy z WUP
Uwagi i komentarze
-

Ewaluacja działań podejmowanych w ramach RPO WZ 2014 -2020 na rzecz edukacji zawodowej w powiązaniu z zapotrzebowaniem regionalnego rynku pracy

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
<p>Oś priorytetowa 8 Edukacja 10iv Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwienie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami</p> <p>Oś priorytetowa 9 Infrastruktura publiczna PI 10a Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej</p> <p>Fundusz: EFS, EFRR</p>	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	on-going
Cel badania	
Celem badania jest ocena wpływu interwencji na poprawę dostępności, jakości i efektów kształcenia zawodowego oraz jego dostosowania do potrzeb regionalnego rynku pracy.	
Uzasadnienie badania	
<p>Badanie to wynika z obowiązku prowadzenia ewaluacji wpływu dla dwóch osi priorytetowych (8 i9) RPO WZ 2014-2020.</p> <p>Priorytetem województwa zachodniopomorskiego w perspektywie finansowej 2014-2020 jest zdecydowana poprawa jakości kształcenia zawodowego. Wysokiej jakości kształcenie zawodowe może mieć bardzo pozytywny wpływ na sytuację młodzieży na rynku pracy (czego dowodzi przykład niemiecki), jak również na rozwój całej gospodarki, w tym szczególnie branż o dużym potencjale innowacyjności i zwiększania wydajności (np. w przemyśle, budownictwie). Aby jednak te efekty osiągnąć, konieczne jest poprawienie jakości szkolnictwa zawodowego. Koncepcja jakości i jej zapewniania powinna bazować na ustalonych na poziomie europejskim założeniach, w tym szczególnie Zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym (EQAVET). Badanie to pozwoli poddać pogłębionej analizie jakość procesu edukacji zawodowej w województwie zachodniopomorskim, adekwatność interwencji z punktu widzenia poprawiania jakości i osiągnięte w tym zakresie efekty. Ponadto, badanie umożliwi ocenę dopasowania kształcenia zawodowego do potrzeb przedsiębiorców i regionalnego rynku pracy. Badanie powinno stanowić też kontynuację badania „Ewaluacja działań podejmowanych na rzecz systemu kształcenia i szkolnictwa zawodowego w województwie zachodniopomorskim”.</p>	
Kryteria badania	
Skuteczność Efektywność Trafność Użyteczność	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
Główne pytania ewaluacyjne: <ul style="list-style-type: none"> • Jaka jest logika interwencji wsparcia w zakresie poprawy jakości kształcenia zawodowego? • Jakie są najważniejsze trudności z zapewnieniem wysokiej jakości kształcenia zawodowego? • W jakim stopniu wsparcie edukacji zawodowej jest zgodne z celami RPO WZ 2014-2020? • W jakim stopniu wsparcie oferowane w ramach RPO WZ jest trafne? • W jakim stopniu wsparcie kształcenia zawodowego jest dopasowane do potrzeb pracodawców? • Jaka jest komplementarność między działaniami podejmowanymi na poziomie krajowym i regionalnym w zakresie poprawy jakości kształcenia zawodowego? • Jakie są efekty w zakresie poprawy jakości kształcenia zawodowego? • Jakie wystąpiły zmiany w efektach uczenia się w szkołach objętych wsparciem w porównaniu do szkół, które nie zostały objęte interwencją? • Jakie są najważniejsze trudności w poprawianiu jakości kształcenia zawodowego? • Jaka jest trwałość inwestycji w poprawę jakości edukacji zawodowej? • Jaka jest komplementarność wsparcia pomiędzy PI 10 iv i 10a (wsparcie infrastrukturalne)? 	
Ogólny zarys metodologii badania	

Zastosowane podejście metodologiczne
<p>Podstawą metodologii badania będzie europejska rama odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym (EQAVET). Zalecenia te zostały dostosowane do warunków polskich przez KOWEZiU w publikacji pt. <i>Standardy jakości kształcenia zawodowego</i>, w której przedstawiono szczegółowo sposób oceniania jakości kształcenia zawodowego. Zaproponowana tam metodologia jest w praktyce instrumentem, ułatwiającym krajom członkowskim ocenę i doskonalenie jakości.</p> <p>Zakłada się, że badanie prowadzone będzie na poziomie pojedynczych szkół i placówek, oferujących kształcenie zawodowe. Badanie będzie polegało na jakościowej analizie jakości kształcenia w tych placówkach, ocenie postępów w tych szkołach oraz wpływie interwencji na zachodzące zmiany.</p> <p>Dlatego też zakłada się, że projektowane badanie będzie miało charakter ewaluacji bazującej na teorii. W pierwszej fazie badania analizie poddana zostanie logika interwencji z punktu widzenia jakości kształcenia zawodowego. W kolejnych krokach logika ta będzie weryfikowana. Zakłada się, że konieczne będzie co najmniej dwukrotne wejście do badanych szkół: w pierwszym roku wdrażania programów oraz po ok. roku lub dwóch latach – pozwoli to uchwycić zmiany, a równocześnie określić związek przyczynowo – skutkowy pomiędzy nimi.</p> <p>Ponadto, zakłada się że badanie zostanie oparte o metodologię zastosowaną przez WUP w ramach badania „Ewaluacja działań podejmowanych na rzecz systemu kształcenia i szkolnictwa zawodowego w województwie zachodniopomorskim”.</p>
Zakres niezbędnych danych
<ul style="list-style-type: none"> • SL 2014 – dane dotyczące wspieranych szkół • dane dotyczące efektów nauczania w badanych szkołach • wnioski o dofinansowanie • informacje otrzymane od beneficjentów i potencjalnych beneficjentów
Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
I kw. 2018 r. – III kw. 2018 r., I kw. 2020- III kw. 2020
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia
Ok. 300 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WZ 2014-2020 we współpracy z WUP
Uwagi i komentarze
-

Badania przekrojowe

Ewaluacja podsumowująca postęp rzeczowy i rezultaty RPO WZ 2007-2013

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Wszystkie osie priorytetowe	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post
Cel badania	
Celem badania jest podsumowanie efektów realizacji RPO WZ 2007-2013.	
Uzasadnienie badania	
<p>Przeprowadzenie ewaluacji ex post umożliwi całościową ocenę efektów realizacji RPO WZ 2007-2013. Ponadto realizacja badania umożliwi Instytucji Zarządzającej RPO WZ uzyskanie pogłębionej wiedzy na temat napotkanych problemów związanych ze wdrażaniem Programu oraz czynników zewnętrznych wpływających na rezultaty RPO WZ.</p> <p>Uzyskane wyniki i wnioski zostaną wykorzystane przy sporządzaniu Sprawozdania końcowego z realizacji RPO WZ 2007-2013. Sprawozdanie to jest jednym z dokumentów niezbędnych przy zamykaniu Programu.</p>	
Kryteria badania	
Skuteczność Efektywność Użyteczność Trwałość	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<p>Głównym aspektem badania będzie analiza i ocena stopnia realizacji wskaźników w ramach poszczególnych działań/osi RPO WZ.</p> <p>Analiza i ocena stopnia osiągnięcia wskaźników powinna być dokonana w porównaniu z ich wartościami docelowymi określonymi w RPO WZ 2007-2013, alokacją i kontraktacją oraz w kontekście realizacji celów RPO WZ 2007-2013 i sytuacji społeczno-ekonomicznej regionu. Ponadto opracowanie powinno dać odpowiedź na następujące pytania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • W jaki sposób i w jakim zakresie wskaźniki wpłynęły na analizę SWOT województwa zawartą w RPO WZ? • Czy i w jakim stopniu cele Programu zostały osiągnięte? • Jakie czynniki zewnętrzne miały wpływ na wdrażanie RPO WZ i w jakim zakresie? • Jakie problemy wystąpiły we wdrażaniu RPO WZ? • Jakie były niezamierzone (pozytywne i negatywne) efekty realizacji RPO WZ? • Czy uzyskane efekty są/ będą trwałe? • Czy i w jaki sposób środki RPO WZ wpłynęły na rozwiązywanie problemów społeczno-ekonomicznych w regionie? • Jak środki RPO WZ wpłynęły na sytuację poszczególnych grup docelowych? 	
Ogólny zarys metodologii badania	
Zastosowane podejście metodologiczne	
<p>W niniejszym badaniu zostanie wykorzystany 5-sektorowy model makroekonomiczny HERMIN gospodarki województwa zachodniopomorskiego.</p> <p>Niniejsze badanie będzie opierało się na analizie danych wtórnych w szczególności pochodzących z systemu monitorowania oraz bazować będzie na syntezie przeprowadzonych wcześniej ewaluacji.</p> <p>W badaniu zostaną także wykorzystane pogłębione – punktowe badania efektów w wybranych obszarach wsparcia, które zostaną doprecyzowane na etapie przygotowywania opisu przedmiotu zamówienia.</p>	
Zakres niezbędnych danych	
Dane monitoringowe SIMIK (KSI 2007-2013) Dane monitoringowe z LSI RPO WZ 2007-2013	

Dane otrzymane na podstawie modelu HERMIN Dane statystyczne
Organizacja badania
Ramy czasowe realizacji badania
I kw. 2016 r. – I kw. 2017 r.
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia
Ok. 200 tys. zł
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania
JE RPO WZ 2014-2020
Uwagi i komentarze
-

Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów RPO WZ 2014-2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Wszystkie osie priorytetowe	
Typ badania (wpływu, procesowe)	procesowe
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	on-going
Cel badania	
Celem badania jest ocena przyjętych kryteriów wyboru projektów oraz systemu wyboru projektów pod kątem zapewnienia skutecznej i najbardziej efektywnej realizacji RPO WZ 2014-2020.	
Uzasadnienie badania	
<p>Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności w ramach perspektywy finansowej 2014-2020, badanie kryteriów i systemu wyboru projektów jest obowiązkowe dla wszystkich programów operacyjnych.</p> <p>Kryteria i system wyboru projektów są kluczowym elementem zapewniającym prawidłową i efektywną realizację RPO WZ 2014-2020 przez Instytucję Zarządzającą RPO WZ.</p> <p>Trzeba także wskazać, że kryteria i system wyboru projektów będą determinować sukces lub porażkę wdrażania programu. Ich uważna analiza i ocena, a następnie wykorzystanie wniosków, wpłynąć może na poprawę trafności interwencji oraz skuteczności i efektywności w osiąganiu celów programu.</p> <p>Zdobyte doświadczenia perspektywy 2007-2013 (JE przeprowadziła podobne 2 badania ewaluacyjne: w 2009 roku pt. „Ewaluacja procesu naboru, oceny i selekcji wniosków w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 wraz z oceną systemu kryteriów wyboru projektów (finansowanych operacji) w ramach RPO WZ na lata 2007-2013”, w 2014 roku pt. „Ewaluacja systemu oceny i naboru projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013”, które umożliwiły wprowadzenie szeregu zmian w systemie i kryteriach wyboru projektów) wskazują na wysoką użyteczność tego typu ewaluacji.</p>	
Kryteria badania	
<p>Trafność</p> <p>Spójność</p> <p>Przewidywana skuteczność</p>	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<ul style="list-style-type: none"> • Czy przyjęte kryteria i system wyboru w ramach poszczególnych działań sprzyjać będą wyborowi projektów, które w sposób optymalny przyczyniają się do osiągnięcia celów i rezultatów odpowiednich priorytetów RPO WZ 2014-2020? • Czy kryteria i system wyboru w ramach poszczególnych działań sprzyjać będą wyborowi projektów, które pozwolą na wypełnienie zobowiązań wynikających z przyjętych ram wykonania? • Czy kryteria i system wyboru projektów przyjęty w programie wspierają realizację projektów zgodnych z inteligentnymi oraz regionalnymi specjalizacjami? • Czy kryteria i system wyboru projektów przyjęty w programie wspierają realizację projektów innowacyjnych? • Czy założenia systemu wyboru projektów ograniczają do niezbędnego minimum obciążenia administracyjne nakładane na wnioskodawców? • Czy kryteria i system wyboru projektów w ramach poszczególnych działań faktycznie zapewnił wybór projektów, które w sposób optymalny przyczyniają się do osiągnięcia celów RPO WZ 2014-2020? • Czy kryteria i system wyboru projektów w ramach poszczególnych działań i pomiędzy działaniami zapewnił wybór projektów wzajemnie komplementarnych? • Czy zastosowanie kryteriów i systemu wyboru w ramach poszczególnych działań sprzyjało wyborowi projektów, które pozwolą na wypełnienie zobowiązań wynikających z przyjętych ram wykonania? • Czy przyjęte kryteria i system wyboru oraz organizacja procesu oceny wniosków w ramach poszczególnych działań RPO WZ są niedyskryminacyjne i przejrzyste oraz uwzględniają ogólne zasady ustanowione w art. 7 i 8 Rozporządzenia EU 1303/2013? • Czy faktyczne zastosowanie systemu wyboru projektów ogranicza do niezbędnego minimum obciążenia administracyjne nakładane na wnioskodawców na etapie aplikacji o środki? 	
Ogólny zarys metodologii badania	
Zastosowane podejście metodologiczne	

- Zastosowanie ewaluacji bazującej na teorii i odtworzenie logiki interwencji
- Analiza danych zastanych, w szczególności dokumentacji programowej, Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych, kryteriów wyboru projektów w ramach programu operacyjnego, regulaminów przeprowadzania konkursów, regulaminów komisji oceniających projekty, wytycznych w zakresie wyboru projektów w ramach poszczególnych programów operacyjnych, raportów z wcześniej przeprowadzonych ewaluacji dotyczących zagadnienia, a także dokumentów określających ramy prawne (prawa krajowego i unijnego) i wymogi dla systemu oceny i kryteriów wyboru projektów.
- Wywiady pogłębione z przedstawicielami instytucji zaangażowanych w realizację danego programu operacyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem osób odpowiedzialnych za programowanie i wdrażanie.
- Wywiady pogłębione z partnerami społecznymi (m.in. uczestniczącymi w KM RPO WZ 2014-2020).
- Wywiady pogłębione – z ekspertami oceniającymi wnioski (spoza ww. instytucji).
- Wywiady z beneficjentami (np. CATI, CAWI).
- Panel ekspercki.

Zakres niezbędnych danych

Zakres danych w posiadaniu IZ (dokumentacja konkursowa, dokumentacja programowa, dokumentacja projektowa). IZ powinna zapewnić, by gromadzone były informacje dotyczące sposobu oceny poszczególnych wniosków o dofinansowanie.

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

II kw. 2016 r. - IV kw. 2016 r.

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia

200 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WZ 2014-2020 we współpracy z WUP, WFOŚiGW i WWRPO

Uwagi i komentarze

MR przygotowało zalecenia w zakresie niniejszego badania, które będą mogły być wykorzystane na poziomie poszczególnych programów operacyjnych. Następnie, o ile uzna to za stosowne, dokona syntezy badań zrealizowanych na poziomie programów operacyjnych.

Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WZ 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Wszystkie osie priorytetowe	
Typ badania (wpływu, procesowe)	procesowe/ wpływu
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	on-going
Cel badania	
Celem badania jest ocena postępu rzeczowego RPO WZ 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania.	
Uzasadnienie badania	
Zgodnie z zapisami Wytocznych w zakresie ewaluacji polityki spójności w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 Ministerstwa Rozwoju, badanie dotyczące oceny postępu rzeczowego programów operacyjnych dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania jest obowiązkowe dla wszystkich programów operacyjnych.	
Kryteria badania	
Trafność Skuteczność	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
W trakcie badania zostanie udzielona odpowiedź na następujące badania ewaluacyjne: <ul style="list-style-type: none"> • Czy przyjęte wartości docelowe wskaźników RPO WZ 2014-2020 zostały trafnie oszacowane? • Jaki jest wpływ przyjętych w RPO WZ i SOOP wskaźników na realizację celów Programu? • Jakie czynniki mogą zagrozić osiągnięciu wartości docelowych wskaźników określonych w RPO WZ 2014-2020? • Jakie działania trzeba podjąć, aby zwiększyć możliwość osiągnięcia wartości docelowych wskaźników? • Jakie są ewentualne propozycje modyfikacji/ zmiany wartości docelowych wskaźników? 	
Ogólny zarys metodologii badania	
Zastosowane podejście metodologiczne	
Szczegółowa metodologia badania zostanie zaproponowana przez Krajową Jednostkę Ewaluacji.	
Zakres niezbędnych danych	
Zakres danych w posiadaniu IZ (dokumentacja konkursowa, dokumentacja programowa, dokumentacja projektowa) oraz dane monitoringowe. IZ powinna zapewnić, by były gromadzone dane i informacje na temat postępu rzeczowego.	
Organizacja badania	
Ramy czasowe realizacji badania	
III kw. 2018 r. - IV kw. 2018r. (badanie musi zostać zrealizowane – zakończone do końca kwietnia 2019 roku)	
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia	
Ok. 200 tys. zł	
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania	
JE RPO WZ 2014-2020	
Uwagi i komentarze	
-	

Ocena podejścia terytorialnego w ramach RPO WZ 2014-2020

Ogólny opis badania

Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz

Oś priorytetowa 1 Gospodarka, innowacje, nowoczesne technologie

3a Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości

3c Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług

Oś priorytetowa 2 Gospodarka niskoemisyjna

4c Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym

4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu

Oś priorytetowa 5 Zrównoważony transport

7b Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi

Oś priorytetowa 6 Rynek pracy

8iv Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę

Oś priorytetowa 8 Edukacja

10i Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia

10iv Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami

Oś priorytetowa 9 Infrastruktura publiczna

10a Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej

Fundusz: EFRR i EFS

Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu
---------------------------------	--------

Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post
---	---------

Cel badania

Celem badania jest ocena zastosowanego w ramach RPO WZ 2014-2020 podejścia terytorialnego ze szczególnym uwzględnieniem Kontraktu Samorządowego i Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych oraz Specjalnej Strefy Włączenia.

Uzasadnienie badania

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, Kontrakty Samorządowe i Specjalna Strefa Włączenia są nowymi elementami w systemie realizacji programów operacyjnych w perspektywie 2014-2020. W RPO WZ instrument ZIT jest dedykowany głównym ośrodkom wzrostu w województwie i obszarom dyfuzji procesów rozwojowych, tj. obszarom funkcjonalnym Szczecina i Koszalina. Wsparcie w ramach ZIT otrzymają Szczeciński Obszar Metropolitalny oraz Koszalińsko – KołobrzESCO – Białogardzki Obszar Funkcjonalny. Celem wsparcia tych obszarów jest zarówno wzmocnienie konkurencyjnej pozycji Szczecina i Koszalina jako ośrodków wzrostu i innowacji, jak też wzmocnienie wielowymiarowych powiązań funkcjonalnych obszarów sprzyjające rozbudowie jego potencjału ekonomicznego oraz poprawie jakości życia mieszkańców, a w konsekwencji rozszerzenie zasięgu oddziaływania procesów rozwojowych na obszary sąsiadujące.

Kontrakt Samorządowy jest mechanizmem obejmującym co najmniej 3 gminy, który służy planowaniu i realizacji zintegrowanych przedsięwzięć istotnych dla rozwoju regionu, tworzonych w oparciu o współpracę wszystkich partnerów procesów rozwojowych (samorząd, przedsiębiorcy, sektor edukacji i nauki, organizacje pozarządowe) obecnych na danym obszarze. Mechanizm ten realizowany będzie na obszarach, na których zidentyfikowano potencjał do partnerskiej i międzysektorowej współpracy na rzecz zdiagnozowanych potencjałów rozwojowych i zidentyfikowanych barier, pozwalając tym samym na określenie zintegrowanych przedsięwzięć mających na celu wzmocnienie rozwoju gospodarczego danego obszaru, a w efekcie zapewnienie spójności społecznej i infrastrukturalnej.

Kontrakty Samorządowe, które są specyficzne dla województwa zachodniopomorskiego oraz Zintegrowane

Inwestycje Terytorialne są nowymi instrumentami polityki terytorialnej, realizowanej w ramach polityki spójności. Jednocześnie obszar, który obejmują ZIT i KS pokrywa się ze Specjalną Strefą Włączenia. Badanie umożliwi całościową ocenę podejścia terytorialnego i stosowanych w jego ramach mechanizmów i instrumentów.

Kryteria badania

Użyteczność
Skuteczność
Efektywność
Trwałość

Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe

- W jakim stopniu projekty ZIT oraz KS przyczyniają się do osiągnięcia celów RPO WZ 2014-2020 oraz Strategii Rozwoju Województwa?
- W jakim stopniu projekty ZIT oraz KS przyczyniają się do wzrostu konkurencyjności regionu?
- W jakim stopniu projekty ZIT oraz KS przyczyniają się do wzrostu rozwoju gospodarczego?
- W jakim stopniu projekty ZIT oraz KS przyczyniają się do wzrostu potencjału rozwojowego?
- W jakim stopniu projekty ZIT oraz KS przyczyniają się do rozwoju współpracy?
- W jakim stopniu interwencja skierowana do Specjalnej Strefy Włączenia zmniejszyła istniejące na tym terenie problemy?
- W jaki sposób zastosowane w ramach RPO WZ podejście terytorialne wpłynęło na zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej wspartych obszarów?
- W jaki sposób zastosowane w ramach RPO WZ podejście terytorialne przyczyniło się do zaspokojenia potrzeb grup docelowych?
- Jakie efekty zostały osiągnięte dzięki zastosowaniu przyjętego w województwie podejścia terytorialnego? Na ile będą one trwałe i długofalowe?

Zastosowane podejście metodologiczne

Badanie zostanie zrealizowane za pomocą metod i technik ilościowych i jakościowych. Zakłada się, że w trakcie realizacji zostaną wykorzystane:

- analiza danych zastanych (desk research)
- ankiety CATI/CAWI
- indywidualne wywiady pogłębione
- warsztat grupowy
- studia przypadków wybranych projektów
- analiza sieci.

Zakres niezbędnych danych

- dane monitoringowe
- wnioski o dofinansowanie
- informacje otrzymane od beneficjentów

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

III kw. 2022 r. - II kw. 2023 r.

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia

Ok. 250 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WZ 2014-2020 we współpracy z ROT

Uwagi i komentarze

-

Ewaluacja ex post Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020

Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Wszystkie osie priorytetowe	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu/procesowe
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex post
Cel badania	
Celem badania jest ewaluacja ex post realizacji programu operacyjnego.	
Uzasadnienie badania	
<p>Ewaluacja ex post umożliwi całościową ocenę efektów realizacji RPO WZ 2014-2020. Będzie to badanie kompleksowe uwzględniające następujące zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ewaluację realizacji polityk horyzontalnych w ramach RPO WZ, • ewaluację podsumowującą system realizacji RPO WZ, • ewaluację podsumowującą postęp rzeczowy i rezultaty RPO WZ • ocenę wpływu interwencji RPO WZ 2014-2020 na realizację celów Strategii Europa 2020. <p>Realizacja badania wypełni obowiązek określony w Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 Ministerstwa Rozwoju</p>	
Kryteria badania	
<p>Skuteczność Użyteczność Trwałość</p>	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
<p><u>Realizacja polityk horyzontalnych</u> Badaniem zostaną objęte zasady:</p> <ul style="list-style-type: none"> • równości szans, • niedyskryminacji, • równouprawnienia płci, • zrównoważonego rozwoju. <p>W trakcie badania zostanie udzielona odpowiedź na następujące badania ewaluacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • W jaki sposób i w jakim stopniu przy realizacji RPO WZ 2014-2020 jest uwzględniana zasada równości szans oraz niedyskryminacji? • W jaki sposób i w jakim stopniu przy realizacji RPO WZ 2014-2020 jest uwzględniana zasada zrównoważonego rozwoju? • W jaki sposób i w jakim stopniu przy realizacji RPO WZ 2014-2020 jest uwzględniana zasada równouprawnienia płci? <p>Odpowiedź na każde z powyższych pytań powinna zostać udzielona biorąc pod uwagę co najmniej dwa wymiary:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektodawcy i instytucji zaangażowanej we wdrażanie, • obszaru wsparcia np. gospodarka, infrastruktura, społeczeństwo. 	
<p><u>System realizacji</u> W ramach RPO WZ 2014-2020 obok Instytucji Zarządzającej funkcjonuje niezależna od niej Instytucja Certyfikująca. Ponadto, w ramach systemu funkcjonują Instytucje Pośredniczące: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wdrażający osie środowiskowe RPO WZ oraz Wojewódzki Urząd Pracy odpowiedzialny za wdrażanie osi finansowanych z EFS. W systemie funkcjonują też: Wydział Wdrażania RPO odpowiedzialny za wdrażanie osi finansowanych z EFRR oraz Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (SOM i KKBOF). Badanie będzie koncentrować się na analizie relacji zachodzących między poszczególnymi elementami systemu realizacji RPO WZ, a także na dwufunduszowości i mechanizmach zapewnienia komplementarności i koordynacji działań. W badaniu zostaną też uwzględnione inne elementy zidentyfikowane na etapie przygotowywania SOPZ. Badanie powinno zawierać aspekt porównawczy w zakresie analizy i oceny obszarów problemowych, nawiązywać do analogicznych badań oceniających perspektywę 2007-2013.</p>	

Podsumowanie postępu rzeczowego i rezultatów RPO WZ 2014-2020

Prowadzone analizy będą zmierzały do udzielenia wyczerpującej odpowiedzi na temat efektów poszczególnych osi priorytetowych RPO WZ 2014-2020 oraz wpływu programu na zmiany wskaźników rezultatu strategicznego. Szczegółowo struktura raportu nawiązywać powinna do udzielenia odpowiedzi na cele Strategii Europa 2020. Zakres raportu zostanie zapewne dodefiniowany przez Komisję Europejską. Dodatkowym wymiarem analiz powinno być objęte zagadnienie wpływu RPO WZ na zróżnicowanie społeczno-gospodarcze w wymiarze przestrzeni regionu.

Strategia Europa 2020

- Jaki był wpływ realizacji RPO WZ 2014-2020 na zróżnicowanie społeczno-gospodarcze w ujęciu terytorialnym (przestrzennym) regionu?
- Jaki był wpływ realizacji RPO WZ 2014-2020 na zatrudnienie w regionie?
- Jaki był wpływ realizacji RPO WZ 2014-2020 na zrównoważone wykorzystanie energii w regionie?
- Jaki był wpływ realizacji RPO WZ 2014-2020 na edukację?
- Jaki był wpływ realizacji RPO WZ 2014-2020 na włączenie społeczne?
- Jaki był wpływ realizacji RPO WZ 2014-2020 na wdrażanie regionalnych i inteligentnych specjalizacji?
- Jaki był wpływ realizacji RPO WZ 2014-2020 na demografię (migracje, dzietność, długość życia, zachorowalność, struktura rodziny) w województwie?

Wszystkie cele muszą być przeanalizowane na podstawie adekwatnych wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego regionu.

Ogólny zarys metodologii badania

Zastosowane podejście metodologiczne

W ramach niniejszej ewaluacji zakłada się, że KJE udostępni dla RPO WZ 2014-2020 dane dot. efektów makroekonomicznych związanych z wpływem programu na sytuację społeczno-gospodarczą województwa. Następnie, dane te zostaną zinterpretowane i przedstawione w raporcie z badania przede wszystkim w oparciu o badania jakościowe oraz analizę danych zastanych. Ważnym elementem prowadzonych analiz na poziomie lokalnym będzie synteza dotychczas zrealizowanych ewaluacji i innych badań, a także analiza danych wtórnych w szczególności pochodzących z systemu monitorowania.

Ponadto, w badaniu zostaną wykorzystane m.in.:

- studia przypadków w zakresie wdrażania projektów pod kątem uwzględniania zasad horyzontalnych,
- wywiady jakościowe z kluczowymi interesariuszami,
- analiza sieci.

Zakres niezbędnych danych

- SL 2014 – dane monitoringowe z EFRR i EFS
- dane monitoringowe z lokalnego systemu informatycznego
- informacje zebrane i przeanalizowane w ramach badań ewaluacyjnych i innych analiz np. w ramach regionalnego obserwatorium terytorialnego
- wnioski o dofinansowanie
- dane pozyskanych od beneficjentów
- informacje otrzymane od osób zaangażowanych we wdrażanie RPO WZ 2014-2020

Organizacja badania

Ramy czasowe realizacji badania

II kw. 2019 r. – IV kw. 2019 r. – polityki horyzontalne

III kw. 2019 r. – II kw. 2020 r. – system realizacji

III kw. 2020 r. – I kw. 2022 r. – podsumowanie postępu rzeczowego i osiągnięcie celów Strategii Europa 2020

Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia

Ok. 500 tys. zł

Podmiot odpowiedzialny za realizację badania

JE RPO WZ 2014-2020

Uwagi i komentarze

-

Ewaluacja ex ante RPO WZ 2021+

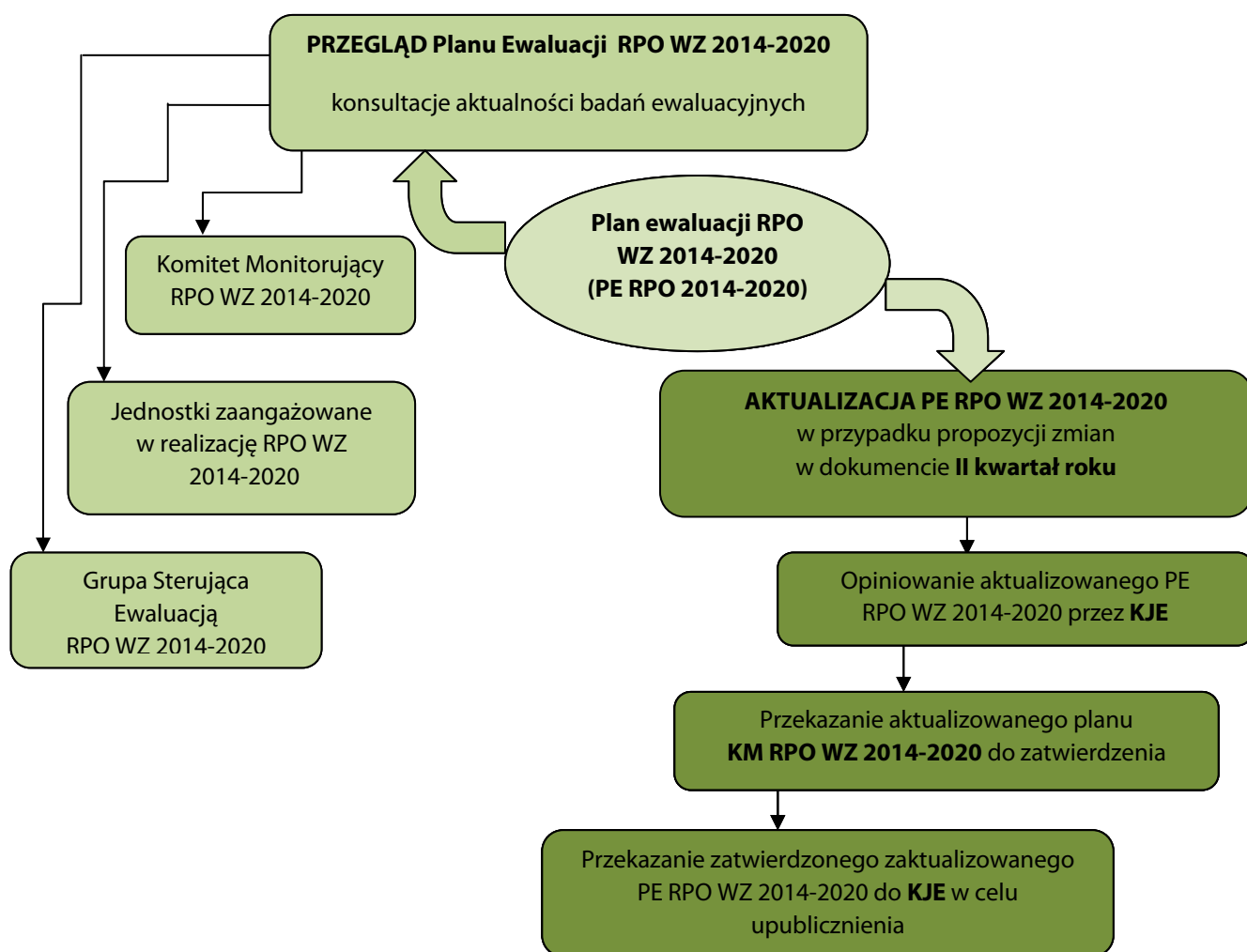
Ogólny opis badania	
Zakres badania (uwzględnienie osi priorytetowych/działań) oraz fundusz	
Wszystkie osie priorytetowe	
Typ badania (wpływu, procesowe)	wpływu/procesowe
Moment przeprowadzenia (ex ante, on-going, ex post)	ex ante
Cel badania	
Celem badania jest ewaluacja ex ante realizacji programu operacyjnego dla kolejnej perspektywy finansowej.	
Uzasadnienie badania	
Ewaluacja ex ante będzie najprawdopodobniej koniecznym warunkiem dla przyjęcia dokumentów strategicznych na kolejny okres programowania.	
Kryteria badania	
Trafność Przewidywana Skuteczność Przewidywana Efektywność Przewidywana Trwałość	
Główne pytania ewaluacyjne / obszary problemowe	
Krajowa Jednostka Ewaluacji na podstawie dotychczasowych doświadczeń oraz wymagań KE przygotuje stosowne zalecenia dla przeprowadzenia ewaluacji ex ante.	
Ogólny zarys metodologii badania	
Zastosowane podejście metodologiczne	
Krajowa Jednostka Ewaluacji na przełomie lat 2019/2020, na podstawie wniosków z procesu ewaluacji 20114-2020, opracuje zalecenia dla procesu ewaluacji ex ante programów operacyjnych 20121+.	
Zakres niezbędnych danych	
Zgodnie z zaleceniami przygotowanymi przez KJE.	
Organizacja badania	
Ramy czasowe realizacji badania	
I kw. 2020r. – IV kw. 2020r.	
Szacowany koszt badania i zasoby niezbędne do jego przeprowadzenia	
Ok. 250 tys. zł	
Podmiot odpowiedzialny za realizację badania	
JE RPO WZ 2014-2020	
Uwagi i komentarze	
-	

Monitoring realizacji planu ewaluacji

Aktualizacja planu ewaluacji zapewnia płynność, przejrzystość i aktualność prowadzonych badań. Przegląd planu ewaluacji odbywa się co najmniej raz w roku za pomocą konsultacji z głównymi podmiotami zaangażowanymi w proces ewaluacji. W przypadku stwierdzenia potrzeby dokonania zmian w planie ewaluacji Jednostka Ewaluacyjna zobowiązana jest do przekazania aktualizacji planu Krajowej Jednostce Ewaluacyjnej w celu zaopiniowania, nie później niż 14 dni przed przekazaniem Komitetowi Monitorującemu RPO WZ do zatwierdzenia. KJE przekazuje Jednostce Ewaluacyjnej opinię dotyczącą aktualizacji planu ewaluacji nie później niż 7 dni po jej otrzymaniu. Następnie Jednostka Ewaluacyjna przedstawia aktualizację planu na posiedzeniu KM RPO WZ 2014-2020 w celu zatwierdzenia zmian. Zatwierdzony przez KM RPO WZ 2014-2020 plan ewaluacji jest przekazywany do KJE, która upublicznia ww. dokument na głównej stronie internetowej ewaluacji. Plan ewaluacji przekazywany do KJE powinien być w formie umożliwiającej identyfikację zmian. Przebieg całego procesu przedstawia poniższy schemat.

W ramach monitoringu realizacji planu ewaluacji przewiduje się przygotowanie w ramach sprawozdań przedkładanych w 2017r i 2019r., a także w sprawozdaniu końcowym informacji dla KM na temat realizacji planów ewaluacyjnych oraz stopnia i sposobu wykorzystania wyników badań.

Schemat: System monitorowania planu ewaluacji

Załączniki

Załącznik 1 Chronologiczny wykaz do planu ewaluacji RPO WZ 2014-2020 na wykresie Gantt'a

Lp.	Rok		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Oś priorytetowa RPO WZ
	Tytuł badania	Obszar badania									
1.	Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów RPO WZ 2014-2020	Badanie przekrojowe									wszystkie
2.	Ewaluacja podsumowująca postęp rzeczowy i rezultaty RPO WZ 2007-2013	Badanie przekrojowe									wszystkie
3.	Ocena wpływu wsparcia kierowanego do osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy na ich sytuację po zakończeniu udziału w projekcie oraz na trwałość miejsc pracy w ramach RPO WZ 2014-2020	Społeczeństwo		K		K		K		K	6, 7
4.	Ocena wpływu RPO WZ 2014-2020 w zakresie włączenia społecznego w regionie	Społeczeństwo		K		K		K		K	7, 9
5.	Rola RPO WZ 2014-2020 we wzmacnianiu inteligentnych i regionalnych specjalizacji	Gospodarka			K						1
6.	Ewaluacja działań podejmowanych w ramach RPO WZ 2014 -2020 na rzecz edukacji zawodowej w powiązaniu z zapotrzebowaniem regionalnego rynku pracy	Społeczeństwo			K		K				8, 9
7.	Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WZ 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania	Badanie przekrojowe									wszystkie
8.	Ewaluacja ex post RPO WZ 2014-2020	Badanie przekrojowe									

9.	Ocena wpływu RPO WZ2014-2020 na rozwój gospodarki niskoemisyjnej	Infrastruktura									2
10.	Ewaluacja ex ante RPO WZ 2021+	System realizacji									wszystkie
11.	Efekty projektów środowiskowych realizowanych w ramach RPO WZ 2014-020	Infrastruktura							K		3, 4
12.	Ocena wpływu RPO WZ 2014-2020 na mobilność i spójność transportową regionu	Infrastruktura									2, 5
13.	Ocena wpływu wsparcia EFS w ramach RPO WZ 2014-2020 na sytuację pracowników i przedsiębiorstw województwa zachodniopomorskiego	Społeczeństwo									6, 8
14.	Ocena podejścia terytorialnego w ramach RPO WZ 2014-2020	System realizacji									1, 2, 5, 6, 8, 9
	Badania ad-hoc										

	Badania systemowe, obligatoryjne, wynikające z zapisów Wytycznych w zakresie ewaluacji.
	Badania wskaźników długoterminowych EFS.
	Badania obligatoryjne, w tym dotyczące efektów realizacji poszczególnych osi priorytetowych, o których mowa w Rozporządzeniu 1303/2014.
	Badanie perspektywy finansowej 2007-2013
K	Badania, w których przewidziano możliwość zastosowania metod kontrfaktycznych.

Załącznik 2 Szacowane koszty zadań ewaluacyjnych

Lp.	Zadania	Obszar zadania	Szacowany koszt - zł brutto	Rok
Lp.	Badania ewaluacyjne	Łączny koszt	6 410 000	2016-2023
1.	Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów RPO WZ 2014-2020	Badania horyzontalne	200 000	2016
2.	Ewaluacja podsumowująca postęp rzeczowy i rezultaty RPO WZ 2007-2013	Badania horyzontalne	200 000	2016
3.	Ocena wpływu wsparcia kierowanego do osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy na ich sytuację po zakończeniu udziału w projekcie oraz na trwałość miejsc pracy w ramach RPO WZ 2014-2020	Społeczeństwo	500 000	2017, 2019, 2021, 2023
4.	Ocena wpływu RPO WZ 2014-2020 w zakresie włączenia społecznego w regionie	Społeczeństwo	500 000	2017, 2019, 2021, 2023
5.	Ewaluacja działań podejmowanych w ramach RPO WZ 2014 -2020 na rzecz edukacji zawodowej w powiązaniu z zapotrzebowaniem regionalnego rynku pracy	Społeczeństwo	300 000	2018, 2020
6.	Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WZ 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania	Badania horyzontalne	200 000	2018
7.	Ewaluacja ex post RPO WZ 2014-2020	Badania horyzontalne	500 000	2019-2022
8.	Ocena wpływu RPO WZ2014-2020 na rozwój gospodarki niskoemisyjnej	Infrastruktura	200 000	2020
9.	Ewaluacja ex ante RPO WZ 2021+	Badania horyzontalne	250 000	2020
10	Rola RPO WZ 2014-2020 we wzmacnianiu inteligentnych i regionalnych specjalizacji	Gospodarka	250 000	2020-2021
11.	Efekty projektów środowiskowych realizowanych w ramach RPO WZ 2014-020	Infrastruktura	150 000	2021-2022
12.	Ocena wpływu RPO WZ 2014-2020 na mobilność i spójność transportową regionu	Infrastruktura	250 000	2022

Lp.	Zadania	Obszar zadania	Szacowany koszt - zł brutto	Rok
13.	Ocena wpływu wsparcia EFS w ramach RPO WZ 2014-2020 na sytuację pracowników i przedsiębiorstw województwa zachodniopomorskiego	Społeczeństwo	150 000	2022
14.	Ocena podejścia terytorialnego w ramach RPO WZ 2014-2020	Badania horyzontalne	250 000	2022-2023
15.	Badania ad-hoc	ad-hoc	2 510 000	nie dotyczy
II.	Szkolenia dla pracowników zaangażowanych w proces ewaluacji (10 szkoleń)	Łączny koszt	130 000	2016-2020
1.	Ewaluacja Programu w perspektywie finansowej 2014-2020 – źródła danych i ich wykorzystanie w ewaluacji, zwłaszcza w badaniach z zastosowaniem metod kontrfaktycznych	szkolenie	10 000	2016
2.	Zastosowanie metod kontrfaktycznych w badaniach ewaluacyjnych	szkolenie	15 000	2016
3.	Projektowanie badań ewaluacyjnych w trybie przetargów publicznych	szkolenie	10 000	2016
4.	Praktyczne relacje między ewaluacją a monitoringiem	szkolenie	10 000	2017
5.	Brokerzy wiedzy	szkolenie – gra symulacyjna	15 000	2016
6.	Mataanalizy i metaewaluacje.	szkolenie	10 000	2018
7.	Ewaluacja formatywna i konkluzyjna	szkolenie	10 000	2019
8.	Ewaluacja wewnętrzna i hybrydowa (łączona) – planowanie, realizacja, korzyści	szkolenie	10 000	2020
9.	Wykorzystanie wyników i wniosków z badania ewaluacyjnego	szkolenie	20 000	2017, 2020
10.	Prezentacja wyników badań ewaluacyjnych – najlepsze techniki	szkolenie	20 000	2019, 2022
III.	Szkolenia dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów	Łączny koszt	15 000	2017, 2019, 2021
IV.	Organizacja 2 konferencji tematycznych dotyczących ewaluacji	Łączny koszt	150 000	2017, 2020
V.	Publikacje książkowe, newsletterów, broszur i innych materiałów	Łączny koszt	120 000	na bieżąco
Suma		-	6825 000	

Załącznik 3 Wzór deklaracji poufności wykonawcy

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

DEKLARACJA POUFNOŚCI WYKONAWCY EWALUACJI W RAMACH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Ja, niżej podpisany/a ....., niniejszym zgadzam się na zachowanie poufności i tajności odnośnie jakichkolwiek informacji czy dokumentów (informacje poufne) ujawnionych mi lub odkrytych przeze mnie lub przygotowanych przeze mnie w trakcie i w związku z prowadzeniem badania ewaluacyjnego pn. [tytuł badania ewaluacyjnego].

Oświadczam, że informacje te będą wykorzystane jedynie do celów prowadzonej ewaluacji i nie zostaną ujawnione osobom trzecim. Deklaruję również nie zatrzymywać kopii informacji poufnych, dostarczonych mi pisemnie, w szczególności objętych prawem autorskim. Zobowiązuję się zwrócić wszystkie udostępnione mi kopie po ich wykorzystaniu do przeprowadzenia ewaluacji.

Podpis: .....

Data: .....

Nazwa instytucji: .....

Adres e-mail: .....

Tel./fax: .....

Załącznik 4 Wzór karty oceny procesu i wyników badania ewaluacyjnego

Tytuł ewaluacji							
Instytucja zlecająca badanie							
Wykonawca/y badania							
Koszt badania							
Termin realizacji (data rozpoczęcia i zakończenia)							
Obszar ewaluacji ¹⁸							
Informacje dodatkowe ¹⁹							
Data przeprowadzenia oceny jakości badania							
Kryteria oceny badania ewaluacyjnego		Niedostatecznie	Słabo	Dostatecznie	Dobrze	Bardzo dobrze	Uwagi
1	Stopień osiągnięcia celów badania						
2	Zastosowana metodologia						
3	Wiarygodność danych						
4	Jakość analizy i wniosków						
5	Przejrzystość raportu końcowego oraz innych produktów opracowanych w ramach procesu						
6	Ocena użyteczności produktów ze szczególnym uwzględnieniem rekomendacji						
7	Ocena współpracy z wykonawcą badania						
8	Ocena współpracy z innymi podmiotami w trakcie realizacji badania						

¹⁸ Wg. klasyfikacji sformułowanej w sekcji 3.3.3 pkt 5 J) Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020.

¹⁹ W tym polu mogą zostać zawarte informacje na temat dodatkowych, istotnych wydarzeniach natury organizacyjnej – np. opóźnieniach w realizacji, przyznanych karach umownych, itp.

Literatura przedmiotu

1. Agrotec Polska sp. z o. o. i Ecorys sp. z o. o. (konsorcjum), *Ewaluacja ex ante Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego lata 2014-2020*, 2013.
2. Centrum Analiz i Ewaluacji Polityk Publicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego i WYG/PSDB (konsorcjum), *Wnioski i rekomendacje dotyczące procesu planowania*, Warszawa, 2015.
3. Komisja Europejska, *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006*, [w:] *Zbiór aktów prawnych Unii Europejskiej w zakresie Funduszy Strukturalnych Inwestycyjnych na lata 2014-2020*, MliR, Warszawa, 2014.
4. Komisja Europejska, *The Programming Period 2014-2020, Guidance Document on Monitoring and Evaluation – European Regional Development Fund and Cohesion Fund – Concepts and Recommendations*, October 2013.
5. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, *Plan Ewaluacji dla Umowy Partnerstwa*, MliR, Warszawa (projekt).
6. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, *Wytyczne w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020 z dnia 22 września 2015*, MliR, Warszawa, 2015.
7. Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne, *Standardy ewaluacji*, Warszawa 2008.
8. Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, *Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020*, UM WZ, Szczecin 2015.